UTL AT DOWNSVIEW
D RANGE BAY SHLF POS ITEM C
39 10 10 04 03 012 9

DR
476
M84

Müslümānlar uyanıñ

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

3236
11/2

کتبخانهٔ اجتهاد عدد ۱۰

مسلمانلر اویانك

Müslümānlar uyanıñ

ایقاظ مسلم

عنوانیله ، فضلای اسلامدن برذاتك ۱۹۰۳
تاریخنده قلمه آلدیغی اثردن مترجمدر.

مترجمی : دوقتور عبدالله جودت

طابع و ناشری : [مطبعهٔ اجتهاد]

فئ : ۲ فرانق

مصر

مطبعهٔ اجتهاد

DR
476
M84

LIBRARY
SEP 19 1967
UNIVERSITY OF TORONTO

ایقاظ اسلام

اویانك مسلمانلر !

منافع ملیه‌کز اوزه‌رینه کوزکزی آچماق وغائب اولماقده بولونان موقع سیاسیکزی پیش ملاحظه‌یه آلماق زمانکز چوقدن کلمشدر . وقتیله یکدیکرینی متعاقب اقوامی مغلوب وکشورلری فتح ایتدیکی اوروپاده ، آسیاده ، آفریقاده ، سوبسو ، الهام خوف وحرمت ایتمه‌یه آلیشمش ومتمادیاً ایکی عصر ، برچوق اوروپا اقوامنك مشترك ومکرر سعیات تخریب جویانه سنه (*) مقاومت و ، عاقبت ، اوجهدلری محو ایتمش اولان شوکت سابقهٔ مهیبه‌کزی شیمدی بوتون جهان استخفاف واستحقار ایتمکده‌در .

وقتیله بر قوم مستقل اولاراق کندی دولت واداره‌لرینه مالك بولونان ۲۰۰ میلیونی متجاوز اسلامك اوچ ربعی دول اجنبیه‌نك بویوندوروغی آلتنه کیردی ، حکومتلری اللرندن آلیندی . مسلمانلرك متباقی بر ربعی مستقل اولماقله برابر ، یالکز ، مادونی بر موقع سیاسی‌یه مالك بولونیور ؛

(*) اهل صلیب سفرلری .

حال بوکه باقی مسلمان مملکتلرینك هر بری بر بویوك دولتك منطقهٔ فوائد خصوصیه‌سنه عائد اولماق اوزره، یعنی طعمهٔ مستقبله‌سی اولاراق آچیقدن آچیغه اعلان اولونمش در؛ سز ایسه، منافع حیاتیه‌کزه متعلق بو احواله قارشی لاقیدیٔ تام کوسترمکده‌سکز؛ احوال سیاسیه‌کزك بو آشکار انحطاطی اسبابنه واقف اولماق ایچون هیچ راحتسز اولمایورسکز بو احوالك آتیاً سیر انقراضیسنی توقیف ایتمك ایچون تدابیر مقتضیه‌یه توسل ایتمه‌یی‌ده ملاحظه ایتمه‌یورسکز. شوکتکز کوندن کونه داها درین بر انحطاط وسقوطه اوغرایور. یا بو سقوطی کورمه‌یورسکز، یاخود کورویورسکزده اهمیت ویرمه‌یورسکز. ذی شوکت حکومتلر عد و تلقی ایتدیککز حکومات اسلامیه، «حکومت»ك یالکز شکل ظاهریسنی حائز وشوکت ونفوذدن محروم‌در. بونلرك دبدبه واحتشاملری اوروپا حکومتلریله بوش وطادسز بر رقابت یلته‌نیشندن عبارت‌در. اوروپا حکومتلرینك شکوه وجلالی ثروت وسامانلرندن نبعان ایدر؛ اسلام حکومتلرینك اجلال ودبدبه‌سی ایسه ملتك اضطرابلری، کوز یاشلری بهاسنه‌در.

حکومات حاضرهٔ اسلامیه «یك بیضه و صدهزار دعوی!» حکمنه ما صدق اولمالریله واجلال پروانه کوسته ریشلریله، زمان قدیمك ملحد و بی دین آتشکده لرینه مشابه‌در: بو معبدلر و آتشلری؛ حیات و جلالرینی احراق و رماده قلب ایتدیکلری قربانلردن استعاره ایدر و قربانلر یانوب دوکننجه منطفی اولوردی. غیرحقیقی برشوکت اظهار ایدن برچوق حکومات اسلامیه‌نك بو دورلو محو وانطفالرینك مثاللری کوزکزك اوکنده‌در: ایسپانیاده، متعدد حکومات محمدیه‌یی، ایسپانیوللر، مسلمانلرك اللرندن آلدیلر؛ هندوستانده یکیرمی حکومت اسلامیه انکلیزلرك النه دوشدی، آسیای مرکزیده — آفغانستان مستثنا — مختلف خانلقلر یاخود امارتلر روسیانك بویوندوروغی آلتنه آلیندیلر؛ «آفغانستان»، استقلالنی، روسیا ایله انکلتره آره‌سنده‌کی رقابت سایه‌سنده محافظه ایدییور؛ آفغانستانی، هندوستان ایچون بر «طامپون حکومت» اولمـاق اوزره، آفغانلره براقمق انکلتره‌نك ایشنه کلیر؛ زیرا، روسیا، هندوستانه هجوم ایتمه‌یی کوزه آلمـازدن اول افغانستانی استیلا ایتمه‌سی

لازم كلير. توركيادن صوكره عالم اسلامك الك متين قلعه‌سی، استحکامی اولان (افغانستان)ك ایشته استقلال مشکوکی. (ایران)ك استقلالی (آفغانستان) ك استقلالندن داها آز شایان مرحمت دکلدر. (فاس) ك استقلالی هواده معلق قالدی؛ (جزایر) ، (قافقاسیا)، (داغستان)، (یونانستان)، (رومانیا) وَ (صیربیا)، نسبتاً تازه بر ماضیده سلاطین عثمانیه‌نك اللرندن آلیندی؛ حاصلی : (بولغارستان)، (روم ایلیء شرقی)،(بوسنه)،(هرسك)، (تسالیا)، ئه‌پیر (*)، قبریس،(کرید)،(چرکزستان) [باطوم، قرص، اردهان] (تونس)،(مصر)ومضافاتی،

(*) ئه پیر ، آرناؤودجه بر کلمه در ، که یوقاری دیمك در . ابتدای هجرتلرنده پلاچ لر ساحلره نسبتله ، بوکون یانیه نامی آلتنده ذکر اولونان و « لاپلق » و « طوسقالق » آره‌سنه بو اسمی ویرمشلردی . « ئه پیر » قطعه‌سندن بش بویوك کوی. « به رلین » معاهده‌سی موجبنجه «یونانستان » ه ترك ایدیلمشدر. فی الحقیقه [به‌رلین] معاهده‌سی بوتون ئه‌پیر قطعه سنی ، کمال سخاء ایله [یونانستان] ه احسان ایدییور ایدی ایسه ده ، ۱۸۷۹ ده ، [پرزرین] ده عابدول بك و سائر آرناؤود رجالنك تحت ریاستلرنده متشکل « مدافعهٔ وطن جمعیتی » دول عاقده‌نك بو بابده کی قرارینی رد و« ئه پیر » قطعه‌سنی، قسم اعظمی اعتباریله تورکیا حکومتنك النده براقمایه موفق اولمشلردر . ــ للطابع ــ

(سودان) ؛ توركيانك سلطان حاضری (عبدالحمید ثاني) نك عهد سلطنتنده مسلمانلرك ألندن چیقدی ؛ ممالك اسلامیه‌دن بو قادار ضایعات سزك فکر کزه بر استقامت سیاسیه ویرمه‌یه کفایت ایتمه‌دی. دیگر ملتلرك ، تأثیر مخاصمات ایله علی المعتاد داها متیقظ. داها عاقل اولدوقلری احوالده ، سز ، بالعکس ، متسلسل ، هر فلاکت عظیمهٔ ملیه‌یی متعاقب سرعت ممکنه ایله کوزلریکزی قاپایورسکز و متعصب خواجه‌لرك ویردیکی ایضاحات ایله قناعت ایدییورسکز. خواجه‌لر، «مسلمانلر بش وقت نمازلرینی اداء ایتمه‌یورلر، رمضان آینده اوروج طوتمایورلر ، شراب ایچیورلر و بر حیات معصیتکارانه‌ده امرار زمان ایدییورلر: بو صورتله اونلرك مناجاتلری عنداللهده مسموع اولمایور ، بالعکس الله، اونلرك ممالکنی « کاوور »لره ویره‌رك، « کاوور »لرك بویوندوروغی آلتنده تذلیل ایدییور » دیرلر.

بو افاده نك منطقسزلغی آشکاردر. زیراء عصرلردن بری، مسلمانلر اوزه‌رینـه مظهر غلبه اولمالرینی جناب اللهك ترجیح ایتمکده اولدیغی « کاوور »لر، مسلمانلرك ترك و اهمال ایتدیکلری عباداتی اجرا ایتمه یورلر، مسلمانلردن

زياده شراب ایچیورلر وکفر ومعصیتلری مسلمانلرك کفر ومعصیتلرندن آشاغی قالمیور. علم تاریخ وپولیتیقه‌ده جاهلتیلری سببیله، خواجه‌لر، مسلمانلره اصابت ایدن هر مصیبت پولیتیقه‌نك ایضاحاتی دائما عینی صورتده، قرآندن واحادیثدن استخراج ایده‌کلیرلر. (مکه‌شریفی)، زمان زمان رؤیاسنده. وجائب دینیه‌یی ایفاء وافعال مقدوحه‌دن توقی وَسلطانه اطاعت ایتمه‌لرینی امراً مسلمانلری تعذیر ایچون حضرت پیغمبردن تعلیمات قطعیه آلیر، « زیرا قیامت یاقلاشمش وَ « کاوور »لر، سلطانك شوکتنی کسر واسلامیتی محو ایتمك ایچون اتفاق ایتمشلردر! » بو شایعه‌لر، مکه‌حاجی‌لری واسطه‌سیله آغزدن آغزه بوتون عالم اسلامه انتشار ایدر، وَ، مکه شریفی، حضرت پیغمبرك بالذات آغزی کیبی تلقی ایدن خام‌ارواح صوفی‌لر اکسیك دکللردر. بوتون بو حیله‌لر، قرآنك واحادیث نبویه‌نك بوتون بویا کلش تفسیراتی. حضرت پیغمبر نامنه ارتکاب ونشر اولونان بوتون بو کذبلر هیچ برشیئه‌یاراماز؛ اللنهه عبادت ومناجات ایله، مسلمانلر، قلیل‌العدد حکومات متباقیه‌لرینی داها برچوق‌مدت محافظه

ایده‌مزلر؛ بو حکومتلری، آنجاق ادارهٔ مشروطه‌لر تخلیص ایده بیلیر.

فی الحقیقه، فرائض دینیه‌یی ایفانك، و بر حیات تقوی کارانه‌نك مزیت مخصوصه‌لری واردر؛ لاکن نه بر ملتك ملکنی محافظه امرنده، نه‌ده مظفریاتنه معاونت خصوصنده، بو مزیتلر، مؤثر دکلدر.

حقیقةً، بعض آیات قرآنیه وَاحادیث نبویه واردر که، مسلمانلر دینلرینه رعایت وطریق وظائفی تعقیب ایتدیکلری تقدیرده، مسلمانلره سعادت ومظفریت تأمین ایدر؛ لاکن بو آیات واحادیثی، مظفریته معین اولان تدابیر پولیتیقیه‌دن مسلمانلری مستغنی ایتمه‌سی لازمکلیر معناسی استخراج اولوناجاق بر یولده تفسیر ایتمك براثر حمق اولور. مبحوث عنه تدابیرك دین ایله مربوطیتی یوقدر؛ فنونك دلالتیله تحصیل وتعلم اولونماق لازمدر وَ، فنون هر زمان ترقی ایتمکده اولدیغندن «دین»ك بو تدابیری احتوا ایتمه‌سی ممکن دکلدر.

فی یومنا هذا، مملکتلرك اداره‌لرنده برّی وبحری امور عسکریه‌ده نیجه یوزلرجه فنون وصناعات استعمال

اولونمـاقده دكلمی در؟ شبهه‌سز، بوتون بو یوزلرجه فنون وصناعاتی تعلیم ایتمه‌سنی كیمسه بر دین‌دن بكله‌یه‌مز. بو یوزلرجه صناعات وفنونك دلالتیله قازانیلان مظفریتی، یالكز احكام دینیـه‌یه رعایت وطریق وجائی تعقیب ایدنلره قرآن واحادیثك وعد ایتمه‌سنی هیـچ بر عقل سلیم صاحبی قبول ایده‌مز.

اوائل اسلامیتده، مسلمانلر طرفندن قازانیلان مظفریات وفتوحاتی، اوزمانكی مسلمانلرك ایمان وتقوالرینه عطف واسناد ایتمكله خواجه‌لر مسلمانلری بك زیاده آلداتیورلر. خواجه‌لر اونوتیورلر، كه تخطر ایتدیكلری زمان اوائل اسلامده، زمانمز محاربه‌لرنده مستعمل فنون وصناعات‌دن قطعیاً اثر یوقدی؛ مخاصمین‌دن اك زیاده صاحب جزم وتصمیم، اك زیاده دلیر اولان طرف غلبـه چالاردی ومسلمانلر، اوزمان، عینی عصرك خریستیانلرندن داها زیاده شدید العزم، داها زیاده دلیر ایدی؛ فقط شیمدی، كه فنون وصناعات جهانك حاكم ومدیری در، مظفریت؛ نه ایمـان و تقوی ایله وحتی نه‌ده تصمیم و جسارت ایله قازانیلماز. اسباب مظفریت فنون وصناعاتده آرنیلمالی در.

صناعات وفنون نه‌در؟

الله، بی انتها «کمالات» ه مالك‌دو. بو کمالات «صفات» دخی تسمیه اولونور. هر کمال الهی، کندی کندیسنه بر جهان‌در؛ کندیسنه خاص اداره‌سی، قوانینی وآثار ممیزه وفارقه‌سی واردر. بو قوانینه « اسرار » تسمیه اولونو، نیته کیم آثارینـه‌ده « فیوضات » دینیلیر. بو قوانینك، یاخود اسرارك مطالعـه‌سی « فن »در نیته کیم مذکور قوانینك تطبیقاتی‌ده «صناعت»در. حقیقت‌حالده‌ادراك بشر صفات الهیه‌نك کنه قوانیننه نفوذ ایده‌مز، فقط ، اللهك بنی آدمی مظهر عقل ایتمه‌سی بیهوده‌دکل‌در. بو اسراری بر درجه‌یه‌قادار تعمیق ایله‌او نلردن استفاده‌ایتمك‌طرزلری حقنده درجهٔ استکناه واطلاعمز نسبتنده ثمرات‌نافعه‌سنی اقتطاف ایده بیلیرز.

قرآنك

ادعونی استجب لکم

آیتنده مراد اولونان شیء، کمالات الهیه‌قوانینك‌مطالعهٔ اسراری واقتطاف ثمراتی‌در. آیتك معناسی: «سز، بندن

استعانه ایدیکز، بن سزك آروزوکزی اسعاف ایده‌رم» در.
شیمدی «کاوور»لر، صفات الهیه‌نك قوانيني مطالعه ایدوب موقع استعمال واستفاده‌یه قویيورلر، تعبیر دیکرله اللهك، کندیسندن استعانه اولونماسنی آرزو ایتدیکی یولده اللهدن استعانه ایدییورلر. الله ده اونلرك نيازلريني استماع واسعاف ایدییور؛

ان الله لا يخلف الميعاد

«محقق در الله، وعدنده خلف ایتمز» دیمك‌در. الله مسلمانلرك استعانه‌لريني استماع وقبول ایتمه‌یور، زيرا، اللهك کندیسندن استعانه یاخود کندیسنه عبادت اولونماسنی مراد ایتدیکی یولده اولاراق، مسلمانلر اللهدن استعانه ایتمه‌یورلر. اللهه عبادتکار اولمایورلر. مسلمانلر، اسماء اللهي، تدویر دانهٔ تسبیح ایله تکراردن باشقا بر شیء یاپمایور و بو زحمتسز عمل ایله اللهی تحمید ایدییور زعمنده بولونیورلر. مسلمانلر، بوندن باشقا، غیر معقول وبناء علیه ثمره‌سز دیکر عبادتلرده ده مراجعت ایدییورلر. بر «صفت» الهیه نك دائرهٔ شمولنه خاص انعام والطافی، او انعام والطافه

اجنبي اولان دیکر بر « صفت » الهیه‌ده ارایورلر؛ مثلا ، یومی بش وقت نماز، اللهك « معبود » سجیه سنده‌کی آیینی در وَ « معبود » سجیهٔ الهیسنه اداء اولونان آیین ه مخصوص مکافاتك «غالیت» ایله هیچ بر علاقه‌سی یوقدر، غالیت، اللهك « غالب، قادر » سجیه سنده‌کی آیینده آرانیلمالی‌در . « معبود ، رحمن الرحیم » وسائر سجیه‌لرنده دکل. اللهك « غالب » سجیه سنده‌کی آیینی، « غالب» ، « مقتدر»، سجیه‌سنده‌کی کمال الهی‌نك قوانینی مطالعه ایتمك وبو قوانین ی موقع تطبیق واستفاده‌یه قویماقدن عبارتدر. « کاوور »لر بو قوانینی مطالعه ایدییورلر، وبو قوانین سایه‌سنده سزك اوزه‌ریکزه غلبه‌یه مظهر اولیورلر. سز مغلوب اولیورسکز. سبب مغلوبیتکز اللهك « غالب، قادر» سجیه‌سنده‌کی آیین الهیسنی اجرا ایتمه‌مه کزدر، یوقسه خواجه‌لرك ادعا ایتدیکلری کبی، اللهك « معبود » سجیه سنده‌کی آیینی ایفا ایتمه‌مه‌کز دکل. اکر بویله اولسه ایدی دیکر کافهٔ کمالات الله فضله قالیردی . اکر الله، یالکز تسبیح چکه‌رك، کندیسندن غالبیت ایسته‌ین بر تنبل قومی، بطن‌لردن بری « غالب »

-جيه سنده‌کی کمال اللهك قوانيننی مطالعه ايله مشغول اولان وعموم انسانيتك منفعتنه اولاراق، بوبابده‌کی اطلاعك تکاملنه ياردیم ايدن فعال بر قوم اوزه‌رينه غالب قيلمش اولسه يدی بو کيفيت عدالت الهيـه ايله ناقابل تأليف اولوردی . انکار ايده‌مزسکز،که خريستيانلر، انسانيته بيکلرجه کرم ونعمت اولاراق، « غالب، قادر » صفت اللهی انکشاف ياب ايتديلر: حالبوکه‌سز، « قادر، غالب » صفتنك، کندی اثرکز اولاراق ، بر تـکامل انکشافنی ارائه ايده‌مزسکز. بالعکس ممـالك اسلاميه‌ده « مقدرت » (يعنی صفت‌قادريت) انسانيتی تضييق ايچون سوء استعمال اولونيور. حاصل کلام، اللهك رحم، حلم، عدل، الخ. صفات عديده‌سی، برملـکك، برملتك عمران وسعادتی ايچون اساسی اولان بو « کمالات »، ممـالك اسلاميه‌ده صفت قادريت کبی، بو وجهله ، سوءاستعماله اوغراتيلماقده‌در. صفات اللهك بو سوءاستعمالاتی نتيجه‌سی اولاراق، مملـکتلرکزدن، شوکتـکزدن، اعتبارکزدن محروم بولونيور سکز؛ « کاوور » ديـه استخفاف ايتديکلريکزك بويوندوروغی آلتنده تحقير اولونيورسکز،

ایشته بو کتابك موضوعی. الـکزده کی کتابك بوفذلکه
ابتدائیه سنی اوقورکن، مؤلف، حکومات اسلامیه یی ملحد
وبی دین آتشـکده لره بکزتدیکی وَبونلرك قرین انحطاط
وانقراض اولدیغنی سویله دیکی وَمراتب مدنیتده، «کاوور»
دیبه تزییف ایتدیکلریکزك دونـده بولوندیغکزی اتیان
ایله، خارج الطبیعه اولان وهم وخولیا کزی اخلال
ایتدیکی صره ده مؤلف کتابی تـکفیر ایتمشـکزدر؛ اووهم
وخولیا کزی، او «فانته‌زیا» کزی، که بی اقتدار وانکیز-
یسیون شعار اولان حکومتـکزه هر زمان اللهك وپیغمبرك
عظمتی، قدرتی، انعامی صفتلرینی، برصورت غیر معقولانه ده،
توجیه ایتمه یه آلیشمشدر؛ اووهم وخولیا کزی، که مدنیت
تسمیه اولونان حیاتك شرائطنه تماماً بیکانه اولدیغکز حالده
سزی اوج بالای مدنیته وضـع ایتمه یه ده، عینی صورتله،
آلیشیق در.

(مصر) ك و (تونس) ك مسلمـانلر ایچون ضایع
اولمش بولوندیغی کیفیتی، که بالاده بیان ایدیلدی، مناقشه ایده
جککـز شبهه سزدر، سزدیر سکزکه بوایکی مما‌ـکت
مسلمان حکمدارلر طرفندن اداره اولونیور، لواء اسلام،

اوزرلرنده تموج ایدییور ؛ بناءعلیه بو مملکتلر ، مسلمانلرك اللرندن چیقمامشدر. علی العاده صاحب ذکا اولان هر فرد آ کلایابیلیر، که بر دولت اجنبیه نك قوای عسکریه سیله اشغال اولونان وبو اشغالك مصارفنی تأدیه یه مجبور اولان واو دولت اجنبیه نك فرمانفرمالغی آلتنده اداره ایدیلن ، اواجنبی دولتك رضاسی اولماقسزین هیچ بر ائتلاف سیاسی یه تشبث ایده مه ین بر مملکتك ، بحوث عنـه دولت شاغلهٔ اجنبیه نك اولمش در.

(مصر) ك و (تونس) ك . مسلمان حکمدارلر طرفندن اداره اولونماسی بر قومه دیا ی پولیتیقی در ، که اوکنده کی پرده ، دیکر تیاترو صحنه لرنده اولدیغی کبی اویون تماماً اوینانجه، اینه جك در .(بخارا)نك. (خیوه) نك ، (طاشکند) ك ، (خوکند) ك روسیایه قارشی حال وَوضعیتلری ، (مصر) و (تونس) ك (انکلتره) یه و (فرانسه) یه قارشی حال و وضعیتلرینك عینی در . شو قادار وار ، که احوال مالیه لرینك پریشانلغی جهتیله روسیا، مذکور مملکتلری اشغال عسکری آلتنه آلامایور، بونلری دوغرودن دوغرویه ضمیمهٔ ممالکی ایتمك ایچون

زمان مواسم بولونجه‌یه قادار، بو آسیای وسطی حکومتلرینك مسلمان حکمدارلرینی و بایراقلرینی حفظ ایتمه‌لرینه مسامحه ایدییور . روسیانك ، بو حکومتلری برر روس ولایتنه تحویل ایتمه‌سی انجاق کونك برنده ، هندوستانك حدود شمالیسی اوزه‌رنده انکلیزلر ایله بوی اولچه‌جکی وقت، صیرتنده برناخوشنود قوم بولوندورماماق ایچون‌در . روسیا هندوستان (طوپراغی اوزه‌رنده یرلشمه‌یه) موفق اولدیغی وقت [اسیای وسطی مسلمانلرینك ، ایران مسلمانلرینك ، باخصوص آفغانستان مسلمانلرینك، بیکلرجه سنه‌لر، مسلمان وَ هند و حکمدارلرینك زیرنده کچیردیکلری حیات اسیرانه‌دن صوکره، ۱۸۵۷ تاریخنده واقع سپاهیلر عصیانندن بری بریتانیا حکومتنك اداره‌سی آلتنده حریت وجدانیه دن و حریت حرکات‌دن متنعم اولان ۲۰۰ میلیون هندونك سلامت و منفعتی نامنه الله روسیانك بو استیلاسنی کوسترمه‌سین !] بو تابع ویالانجق دن حکومت اسلامیه لره نهایت ویره‌جك‌در . روسیا متعاقباً دقتنی ایران وافغان اوزه‌رینه توجیه ایده‌جك در . آسیای وسطاده ، اوکزده کی بو مشؤم الظهور مناظر

احتمالات دن باشقا ، قریب بر آتیده ، دیکر یرلرده‌کی حکومتلریکزی‌ده ضایع ایتمك اوزره‌سکز ، هنوز تخلیصی قابل اولانلری تخلیص ایتمك ایچون بر غیرتده، بر جهدده بولونمایورسکز ؛ ممالککزی حفظ ایتمه‌سی ایچون اللهه مناجاتده بولونیورسکز، عینی زمانده، سزی مملکت لرکزدن محروم ایتمك ایچون یکدیکرینه معین بیکلرجه احوال واسباب تولید ایدن حکمدارلریکزك ظلم واستبدادینه قاتلانیورسکز. بو وجهله دعاکزی بر مسخره‌لغه قلب ایدییورسکز ؛ ممالککزك ضیاعنی، سطوتکزك هبوطنی، و دیکر مصائب پولیتیقیه‌کزی، بغیرحق، کندیلرینه عطف ایتدیککز عباد غیرمسلمه‌سی اوزه‌رینه اللهك غضبنی استدعا ایتمکله‌ده عادل اولان اللهه قارشی کناهه کیرییورسکز. « اسلامیتك محوینی تسهیلاً دول معظمه، شوکت اسلامی کسر ایچون اتفاق ایتمشلردر » افکار ناصوابنك تأثیری آلتنده‌سکز. روسیا مستثنا، دیکر بویوك دولتلر ممالك وشوکتکزی محافظه ایچون اللرندن کلن شیلرك کافه‌سنی یاپیورلر، فقط حکمدارلرکزك آزغین استبدادلری، آلتون طوپلامایه،

قانماق بیلمز عطشلری مملکت واهالی حقنده محبت ودقتدن کلیاً خالی بولونمالری و، الحاصل بو غاصب، بو فاسد حکمدارلرك نفوذ مطلقنه قویون اطاعت وتسلیمیتیله منقاداولماکز، هپ بو احوال بیرلەشەرك، دول معظمەنك، ممالك وشوکتکزی ینه سزك ایچون محافظه ایتمك خصوصندەکی سعی لرینی عقیم براقیور؛ بوزییور.

انکلترەنك فرانسەیی مصردن چیقارماسی

تورك ایمپراطورلغنك احوال غیر عادلانه وقانون شکنانەسندن، تذبذب حالندن استفاده ایدەرك ناپولەئون بوناپارت ١٨٠١ دە(مصر)ی استیلاء ایتدی .

تورك دولتی، فرانسزلری مصردن چیقارماق ایچون بجەریکسزجه ، برچوق جهدلرده بولوندی؛ هرمحاربەده فرانسزلر ، تورکلری فراره مجبور ایتدیلر . اوزمان انکلتره، تورکلرك امدادینه کلدی، فرانسزلری (مصر)دن چیقاردی.

دول معظمه‌نك ، مصرلی ابراهیم پاشایی آسیای تورکی دن چیقارماسی

١٨٣٢ ده محمد علی پاشانك اوغلی (ابراهیم پاشا) ، آسیای تورکیده تشبثات مخربانه سنه باشلادی ، فلسطین ی ،(حلب) ی ، آطنه‌یی ضبط ایتدی ؛ وَ بو مفتوحاتی ، رسماً (مصر)ه ترك ایتمه‌سی ایچون ، سلاطین عثمانیه‌یه خاص وَ یك معلوم اولان حرص وهوایی تسکین ایله مشغول (سلطان محمود ثانی) یی اجبار ایتدی . ابراهیم پاشا بو مملکتلرك کندیسنه ترك اولونماسنه ده قناعت ایتمه‌دی . بوتون آسیای تورکی‌یی زیر نفوذینه آلماق وَ نهایت الامر ، تخت عثمانی‌یی غصب ایتمك سوداسنه‌ده دوشدی .

سلطان محمود ثانی ، تابعی اولان ابراهیم پاشایه مقاومتدن عاجز قالدی . ابراهیم پاشا ، ٨ سنه متمادیاً آسیای تورکیده اجرای نهب وتخریبات ایتدی . نهایت ١٨٤٠ده انکلتره ،(آوستریا) وَ (روسیا) متفقاً ، ابراهیم پاشایی ، تورکیادن ضبط ایتدیکی مملکتلری اعاده وسلطانك

اولكاسندن عساكرینی تخلیه‌یه مجبور ایتدیلر. بوراده (روسیا)نك، (انكلتره) وَ (آوستریا)یه‌اشتراك ایده‌رك‌ایفا ایتدیكی سیاست‌استادانه شایان‌دقت‌وعرض‌ در: (انكلتره) وَ (اوستریا)؛(توركیا)نك ذاتاً تناقص‌ایتمش‌اولان‌شوكتنك بر قات داها سقوط ایتمه‌سیله ، روسیایه ، بالقان لر پولیتیقه سنك نقطهٔ حصولنه دوغرو ، بر آدیم داها آتدیرماسی قورقوسیله توركیا نك یكی بر سقوطنی منع ایچون متلاشی‌وَ اندیشه‌ناك‌ایدی. روسیا دخی، توركیانك بو سقوط دن منع ایدیلدیكنی كورمه‌یه خواهشكرایدی: شجیع وَ فعالیت وفتوحاته مفتون بر مشیر اولان « ابراهیم پاشا » نك بر كون تخت‌عثمانی‌یه قعودایده‌رك، اوجاق ،مختل‌الاعصاب تورك‌سلطانلرینك‌عهدحكومتلرنده حیزفعله‌چیقابیله‌جك‌اولان روسیا بالقان پولیتیقه‌سنی‌تعقیم وتاراج ایتمه‌سندن قورقیوردی . بو وجهله روسیا بو ایشده ، عینی زمانده هم ابراهیم پاشانی، هم انكلتره‌یی، هم اوستریا — مجارستان ی آلداتدی .

قريم محاربه‌سی

توركيا منافعنی روسيا تجاوزاتندن محـافظه ايچون ، ١٨٥٣ تاريخنده (انكلتره)، (فرانسه) و (صارده‌نيا) شيمديكی (ايتاليا) حكومتلرينی اتفاقنه داخل ايده‌رك ، روسيايه قارشی قريم محاربهٔ مشهوره‌سنی آچدی. انكلتره، روسيا نك (بحرسياه) ده‌كی فيلوسنی تقليچ‌ور وسيايی ، (پاريس) ده، ١٨٥٦ سنهٔ ميـلاديه سی مارت آينك ٣٠ نجی كونی ، كنديسنه املا اولونان معاهده نامه‌يی امضا لامايه مجبور ايتدی . كمال دقتله ترتيب و بش بويوك دولت لك يعنی انكلتره ، فرانسه ، اوستريا ـ مجارستان، ايتاليا وَ پروسيا دولتلرينك امضالريله تأمين اولونان بو مصـالحه نامه ، روسيايی ، توركيا ايمپراطورلغنك تماميت ملكيـه سنه رعايت ايتمه‌يه مجبور و بحرسياهده ، توركيانك بولوندور- ديغندن زياده سفن حربيـه بولوندورماسنی منع ايدر ؛ بوندن باشقا روسيايی ، واضع الامضا بش حكومت لك اشتراك وموافقتی اولماقسزين ، كرك سلطانك تبعه‌سی اولوب بالقانلرده‌متمكن خريستيان ايسلاولری حمايه‌ايچون

کرك لا علی التعیین بر سببله، بالقان لرده هیچ بر حرکت عسکریه اجرا ایتمه‌مه‌یه مجبور ایدیه‌وردی .

بو مصالحه نامه وبونا امضا وضع ایده‌رك، وتطبیقنی لدی الحاجه قوهٔ مسلحه ایله تأمین ایچون عقد اتفاق ایدن بو بش بویوك دولت‌سایه‌سنده،سلطان لر ،روسیانك بالقان لر پولیتیقه سنی تماماً عقیم براقه بیلیرلردی ، بر صورتله ،که ١٨٧٨ ده واقع اولوب تورکیایه بو قادار مملکت لر غائب ایتدیرن «روسیا — تورکیا» محاربه‌سی اولمازدی. (قریم محاربه‌سی)، تورکیا ایچون طریق ترقی وتعالی‌یی کشاد ایتمشدی ؛ تورکیا سلاطینی ایچون یاپیلاجاق شی، مصالحه‌نامه ده مصرح اصلاحاتی اجرادن عبارت ایدی ؛ لاکن بوبابده سلطان لر هیچ برشی یاپمادیلر ؛ واردات عمومیهٔ ممالك لك کاملاً ایستانبول ه جلبی ، واوراده ژاندارمه‌وپولیس طابورلرینك‌ومأمورین ملکیه نك معاشلرینی تسویه ایتمه‌یه‌رك ، التماس یاخود رشوت ایله . لیاقتسز ، خصلتسز کیمسه‌لری دولت مأموریتلرینه تعیین ایدن پادشاهلر طرفندن بو واردات لك سوءاستعمال ایدیلمه‌سی، دوام‌ایتمکده‌در، بونك‌نتیجه‌سی

اولماق اوزره امورعدليه نك قرين فساد اولوب مأمورين حكومتى معاشلى جانيلره شريك جنايت قيلماسى ، حق تصرف وملكيت شخصيه نك وعرض وجانك امنيتسزلكى ، خالقك سفالت وعدم خشنوديسى ، توركياده ملكك هر طرفنده هرزمان موجود اولديغى كبى بو كون دخى موجود در .

مبحوث عنه اصلاحات دن مقصد، امور ملكك سوء احوالنه نهايت ويرمك و بو صورتله ، توركيانك امور داخليه سنه قاريشماسى ايچون روسيايه هيچ سررشته براقماماق ايدى . سلطان لر، مصالحه نامه ده مقيد واصلاحاته متعلق احكامي اجرا ايتمه يرك كاملا متروك براقديقلرى كون دن برى روسيا ، عهد نامه ده كنديسنه تعهد ايتديريلان شرائطه رعايت ايتمه يه نفسنى مجبور كورمه دى؛ بووجهله سلطانلرك بربادادارەلرى آلتنده آزيلن وتورك تبعه سى اولان ايلاولرى حمايه ايتمك اوزره. برزمان مساعدده، روسيا، توركيانك اوزه رينه يورودى؛ ١٨٧٨ روسيا-توركيا محاربه سى بو وجهله باشلادى، كه (بلغارستان) ى، (بوسنه) و (هرسك) ى وديكر تورك مملكتلرينى توركيايه غائب

ایتدیردی؛ اکر انکلتره روسیانك حرکت استیلائیسنی توقیف ایتمش اولماسه یدی؛ روسیا بو محاربه مناسبتیله استانبولی اشغال ایدردی. روسیا اردوسی، استانبول، پیاده یورویشیله اوچ ساعتلق بر مسافه اولان آیاستافونوس (San Stéfano) ده تحشد ایتمشدی. بو صورتله تبعه سی و مملکتی حقنده هیچ بر محبت و علاقه سی اولمایان تورکیا پادشاهلری؛ انکلتره، فرانسه، ایتالیا دولتلرینك قریم محاربه سی اثناسنده تورکیایه عرض ایتدیکلری خدمات قیمتداری اویونجاق مقامنده طوتدیلر.

قریم محاربه سی. انکلتره یه ٦٩ میلیون انکلیزلیراسنه مال اولدی. محاربه، فرانسه ایچون ده مبالغ کلیه صرفنی موجب اولدی: اثنای محاربه ده ٩٣ میلیون انکلیزلیراسی صرف ایتدی. بو محاربه ده ایتالیانك مادّی فدا کارلغی پك بیوك دکلدی، فقط ینه خیلی اولدی. قریم محاربه سنده، انکلتره، اولاد وطندن ضابط و نفرات اولاراق ٢٢،١٨٢ نفوس غائب ایتدی. فرانسه ٩٥،٦١٥، ایتالیا ٨١ ضابط

و ٢١١٩ی نفرات اولاراق ٢٢٠٠ جان غائب ایتدی.(*)

بو اوچ دولت خریستانیه ، تورکیانك منافعی اوغرینه میلیونلرله آلتونلرینی، یوز بیكلرجه معززاولاد وطنلرینی محاربه‌ده كمال سخا ایله هبا وفدا ایتدیكلری [قریم محاربه سنده من حیث المجموع ١١٩٫٩١٦ خریستیان نفوس تلف اولدی] بو صره‌ده، زمانك سلطانی، عبد المجید محاربه‌نك بوتون مدت دوامنده، ایستانبولده، حرم همایونده ضیافتلر، وبره‌رك توركیا ایمپراطورلغنك وارداتنی اسراف وتلف ایدییوردی. حالبوكه بری طرفده. عسكرلری، قریم محاصره سنده، آجلقدن، البسه‌سزلك ومهماتسزلق سببیله، صوئوقدن تلف اولیورلردی؛ سوزده سیار خسته خانه‌لر، یورغان ومفروشات لازمه‌دن محروم اولدوقدن باشقا، ادویه، صارغی كیبی قطعی اللزوم شیلره بیله مالك دكل ایدی. وقوعات سیاسیه‌یی تنقید ومناقشه ایتمك،

---

[*] قریم محاربه سنده انكلتره ، فرانسه، ایتالیا دولتلرینك پاره‌جه ونفوسجه مقدار صرفیات و صنایعاتلرینی كوسته‌رن ارقام، Mulhall ك DICTIONAR OF STATISTIC عنوانلی قاموسندن مأخوذ در .

للطابع

وَامور حکومته « بورونلرینی صوقماق » کندیلرینه، جزای اعدام تهدیدیله، سلطانلری طرفندن منع ایدیلمش اولان و بناء علیه هیچ برمسئلهٔ پولیتیقیه حقنده برفکر ویره بیله جك برحالده بولونمایان تورکیا مسلمانلری، باشلرینه کلن هرمصیبت پولیتیقیه‌یی، عالم اسلامده مختلف صورتلرده منتشر براعتقاد سخیف ایله تفسیر ایدرلر؛ او اعتقاد باطل دخی « اسلامیتی قولایلقله استیصال مقصدیله سلطانك نفوذ وشوکتنی افنا ایتمك ایچون دول معظمه‌نك اتفاق ایتمش اولماسی » زعم باطلیدر. تورکیایه قارشی دول معظمه، مقاصد دینیه‌نك تأثیریله قطعیاً متأثر دکللردر. بالعکس تورکیانك سطوتنی محافظه‌ده دول معظمه‌نك غایت مهم منافعی واردر، یالکز ال ویریرکه تورکیا سلطانلری بو معاونتلری رد ایتمکده اصرار ایتمه‌یوب اونلردن استفاده ایتمك ایسته سین. بو حقیقت، مقالهٔ آتیه‌ده شرح وارائه ایدیله جکدر.

بالقانلرده روسیا پولیتیقه‌سی

روسیا، اوروپای تورکی‌یی، اولا، کوچوك قراللقلره، بکالکلره، اوتونومیا (مستقل اداره)لره تقسیم ایتمه‌یه قرارویرمشدر؛ آسیاً (قاره‌دکز) و (چناق‌قلعه)بوغازلرینی تحت حکم ونفوذینه کچیره‌جکدر؛ بوایکی‌بوغازه‌مالکیت، روسیه‌یه . بر چوق سنه‌لردن بری کوزدیکمش اولدیغی ویکانه بوز طوتماز بر منزوی لیمان اولان مرمره دکزینی تأمین ایدر. بو لیمان سایه سنده روسیه بحر سفیدده معظم بر فیلو طوتا بیلمك امکاننه دسترس اولاجاق. روسیا اوزمان چناق قلعه بوغازینی، کافهٔ دول اجنبیه‌یه قارشی سد ایده‌جك وَ بالقان کوچوك حکومتلرینی بالقان جهتندن براً هر دورلو مخالفتدن مصون طوتاجاقدر، بو کوچوك حکومتلر، برحس منتداری ایله متحرك اولاراق، محافظ قومشولری صفتیله براً هر دورلو مخالفته قارشی روسیایه معاونت وخدمت ایتمه‌یی ترجیح ایده‌جکلردر. روسیا، بو صورتله‌قاره‌دکزده

ومرمره‌ده، سواحل شرقیه وجنوبیه‌سنك کافه‌سندن، هجوملرینه آچیقدن آچیغه‌معروض اولان آسیای تورکی‌یی استئلا ایدر. بردفعه (چناق‌قلعه) و (قاره‌دکز) بوغازلرینی الده ایدیجه، روسیا قاره دکزدن ومرمره‌دن، پك آز برمدت ظرفنده، اسیای تورکی‌یه، هیچ برکونا مشکلات ومخالفته تصادف ایتمکسزین، یوز بیکلرجه عسکر چیقاره بیلیر. اکر، بو وجهله، روسیا، اسیای تورکی‌نك کافه‌سنی ید استیلاسنه کچیره‌جك و عینی زمانده بحرسفیدده قوتلی برقوه‌سقادر بولوندورماجق اولورسه، اوروپانك بویوك کوچوك مختلف ملتلرینك منافعی، روسیانك نفوذ غالبی آلتنده خسارديده اولاجقدر؛ اوزمان آرتق موازنهٔ پولیتیقیه اولمایاجق، بوتون دولتلرك منافعی چارك کیفنه، مروتنه باغلی قالاجقدر؛ روسیا اوروپای تورکی‌یی تجارت وصنایع اجنبیه‌یه‌سد ایدر، هیچ اولمازسه صنایع وتجارت مبحوثه‌یی، شیمدی کندی اولکاسنده یاپدیغی کبی آغیر مکلفات آلتنه آلیر؛ آفریقاده مستملکه‌لر تشکیل ایتمك سوداسنه دوشر، بوخصوصده‌کی حرصی، کندیسیله، ذاتاً افریقاده مالکانه‌لر تأسیس ایتمش اولان بویوك کوچوك دولتلرله مصادمه اسبابنی تولیدایدر.

روسیا، هنــدوستانی استیلا ایتمك ایچون، بر چوق زماندن بری حاضرلانمشدر؛ بومقصدله بوتون تورکستان غربی‌یی تحت نفوذینه آلمشدر؛ برحالده، که روسیانك ممالکی بوکون، هندوستانك شمال غربی جهتنده‌کی حدودندن برقاچ میل یعنی پیاده یورویشیله نهایت بر کونلك بر مسافه‌یه قادار اوزانمقده‌در. روسیانك دمیریوللری وموقـع عسکریلری ده مبحوث حدوده دوغرو ایله‌ریله‌تیلمشدر. اکر بر کره. قاره دکز وچناق قلعه بوغازلرینی یدحکمنه کچیره‌جك درجه‌ده روسیا، بالقان پولیتیقه‌سنی حیز فعله چیقاریرسه، (هندوستان)ه آلابیلدیکنه بر موفقیتله، هجوم وصو کره، (بحر سفید)ده، قوتلی بر فیلو واسطه‌سیله. انکلتره‌یی، (هندوستان)ه هر دورلو امداددن منع ایده‌بیلیر؛ بو مانعیتی هیـچ، اولمازسه بحر سفیدطریقیله اجرا ایده‌بیلیر ؛ بری طرفدن ایسه روسیا کرك حاکمی بولوندیغی (بحر حزر) طریقیله، کرك اسیای وسطی شومندوفرلری واسطه‌سیله (هندوستان) ی استئلان ایچون مقتضی سهولت ومعاوتی الده‌ایدر. الك نهایت، ذاتاً کندی خلق کرده‌سی اولان بالقان کوچوك حکومتلرینی، پی دریی، برر روس ولایتنـه

قلب ایتدیکی وقت روسیانك، دیکر بوتون اوروپا ملتلری ایچون نه‌قادار ناقابل تحمل بر درجه‌ده ذی‌شکوه‌وسطوت اولاجاغی تصور اولونابیلیر. روسیا بالقان پولیتیقهٔ متسعه سنك بو تهلکه‌لری، لا یقیله پیش ملاحظه‌یه آلینااراق در،که قریم محاربه‌سی یاپیلمش در.

منافع تجاریه‌ومستملکه عالمنده حائز احکمیت اولماسی حیثیتی وبو متسع روس بالقان پولیتیقه سنك حیز فعله چیقماسندن الك زیاده متضرر اولاجاق دولت بولونماسی جهتی ایله انکلتره. متسلسل تورك پادشاهلرینی، کندی ایجاد ایتدیکلری، مشکلات سیاسیه‌دن قورتارماق خصوصنده، دائماً، اوك آیاق اولمشدر. هر فرصت ومناسبتده، انکلتره، تورك پادشاهلرینه‌بو وجهله معاونت تشبثنده بولوندوقچه بلا فائده امید ایتدی،که تورك پادشاهی، ضیاع ممالك وسقوط نفوذ وشوکت یوزندن، کرك کندیسنك کرك اسلاف همایوننك اوغرادیقلری خجالت وحقارتدن تنبه وقانون سزلغك نهایتی نه اولدیغنی ادراك ایده‌رك استبداددن، خودکاملقدن واز کچر، مملکتنك وملتنك منافع وسلامتنه حصر آمال ایدر. اجدادعظامنك

تملك ایتمش اولدوقلری سطوت وقدرتی تکرار احیا ایدر؛ بو وجهله ملتکنك سعادت وسلامتنی، روسیایه قارشی حفظ وادامه ایدر؛ فقط تورك پادشاهلری انکلترهنك، بو خصوصده، امیدلرینی دائما بوشه چیقاردیلر؛ اونلر، نه ماضی‌یی نظر اعتباره آلیورلر، نه شوکت ونفوذلرینك انحطاطنه اهمیت ویریورلر، نهده متمادیاً اوغرادیقلری خجالت وتحقیراتدن طولایی، عالم اوکنده، حیا ایدییورلر، یالکز شخصی منفعتلرینی دوشونیورلر وبو منافع شخصیه ایچون مملکت وملتلرینك منافع مقدسه‌سنی فدا وپامال ایدییورلر.

سلاطینك منافع ومقاصد شخصیه‌لری

سلطانلرك مقصد ومنفعت شخصیلری اراضئ سنیه نامیله شخصی ملکلر یاپمق، الك امینتلی بانقه‌لره میلیونلرله انکلیز وفرانسز لیرالری قویمق، الك امین تشبثات مالیه‌ده حصه سنداتی صاتین آلمق، ایراد کتیریر عظیم ئه‌ولر، خانلر، ئوته‌للر (عقارات) انشا ایتمك، سرایلرینی،

كلشن حسنلری صولمایه وطبع شهوت پرست شهریاری یه خوش کورونمه‌مه‌یه باشلامش اولانلرك یرینه اقامةً، نادرالحسن تازه چرکس قیزلری ایله تزیین ایتمك،[صورت متوسطه‌ده حساب اولوندیغنه کوره هرپادشاه؛ حرم همایون، تیاتروی همایون، سیرك همایون Cirque ،یعنی سرایك آت جانبـاز اویونلری، موسیقی ونغمی کلبانکلری و.... ایچون ، بو نوادر حسندن ٤٠٠ : ٥٠٠ نفوس نفیسه‌یه مالك اولمالی‌در] بو ملك پیکرلره‌ویرمك ایچون مجوهرات صاتین آلماق. استقباللری ایچون جهاز واشیا حاضرلاماق و دیکر بیکارجه اسباب دبدبه و احتشام تدارك ایتمك خصوصلرندن عبارتدر . نهایت بولماق بیلمه‌ین بو آمال شخصیه، وارداتدولتك اك بویوك بر قسمنی بلع ایدییور، بو سـببله در ، که مأمورین ملکیهٔ دولت ومختلف رتبه‌لرده مأمورین‌عسکریه‌وقت حضرده سنوی، الکزیاده، معاشلرینك آنجاق دورت خمسنی آلابیلیرلر، حالبو،که محاربه‌حالنده. تبعهٔ صادقه اولماق حیثیتی‌ایله(!)بومأمورین سنه‌ده ٢ ویا ٣ آیلق ایله قناعت ایتمه‌یه مجبوردرلر!

سلطانلر تورکلرك اخلاقنی افسادایدرلر

اوچ عصردن بری تورکیاده دوام ایدن بو تداخل معاشات کیفیتی، مرور زمانله، مسلم وَغیر مسلم تورکلرك حیثیتوَحسیات وقع روحیلرینی اخلال ایتدی . زیرا شیمدی،تورکلر، ناموس،تقوی،عدالت،صادق الوعدلك، حب همجنس الخ کیبی پستیءعوامك فوقنهاعلاایدن حسیات نجیبهنك مدلول حقیقیسنه آشنا دکلردر .

بو اوصاف نجیبه نك مدلوللرینی آکلاماق اقتدارینی نرهدن اکتساب ایده بیلهجکلر؟ عموم ملتلر ، حکومتلرینك مأمورلرینی ؛ حیثیت ، تقدیر نفس ، حسیات سفلیهدن نفرت کیبی اوصاف عالیهده یکدیکریله مسابقه ایتمهیه تشویق ایدرلر،و بو مأمورلر ده، دائما مأمورلغك حقیقی مشوارینی ، حقیقی طورینی محافظه ایتمشلردر . حکومتلرك مأمورلری بو طور عفت واستقامتی محافظه ایتمکله مکلفدرلر،مخالف حرکتده بولوندوقلری حالده معین ومؤمن معاشلرینی غائب ایتمك تهدیدینه معروض

بولونورلر . متقن ومؤتمن هیچ بر کلیری بولونمایان تورك مأمورلری حیدود کیبی حرکت ایدر وَ ملته فرومایه‌جه بر نمونهٔ امتثال اولورلر .

تورکلر ایچون ناموس ؛ قاریسنك ، همشیره‌سنك ، قیزینك وسائر اقربای نسوانیه‌سنك عفتنه بر دقت حسودانه ایله محافظ وَ نکهبان اولماق دن وَ بونا عظیم بر اهمیت ویرمك دن عبارت در ، حقیقةً سزاوار ثناء بو اعتنا خصوصنده متعصب اولان کیمسه « ئونورلی ، ناموس صاحبی » در ، حیثیت وناموس ك معناسنه جاهلیتی ایله برابر بر ذات حیثیت مندر؛ بویله بر آدم بر خفیه ، بر خائن ، بر ناقض عهد ، بر یالان یره یمین ایدیجی ، بر مرتشی قوانین الهیه وانسانیه‌یی تغییر وافساد ایدن بر آدم ، قاضی لرك محاکمنده یالانجی شاهدلك ایده‌رك حیاتنی قازانیر بر کیمسه اولسه‌ده کندیسنه ، باکمال اطمئنان ، بر صاحب ناموس نظریله باقیلماقده مانع اولماز . کذلك . تورکلرك فکرنجه بش وقت نمازینی قیلان ، رمضان آینده اوروجنی طوتان بر آدم ، معهود « صاحب ناموس وحیثیت » دن اون قات فضله اخلاقسز اولسه‌ده‌ینه [صالح] عد اولونور .

سلطانلر تورکلری بو درجه درین اولاراق افساد ایتمشلردر . حقیقةً صاحب حیثیت وناموس اولان وفساد اخلاقك خارجنده صاف وسالم قالان جنتلمن تورکلرك بولوندیغنی بیلمه‌یوردکلز؛ فقط ، هیهات ! بونلر نادردرلر .

قولایجه آکلاشیلیرکه اهالینك اخلاقی بویله‌جه بوزولان بریرده، حکومت مأموریتلری کندیلرینه تودیع اولونان کیمسه‌لر، نفسلرینی وعائله‌لرینی اعاشه ایچون وسائط غیر مشروعه‌یه توسل ایتمك مجبوریت مبرمه‌سی اوکنده بولونورلر، مأموریت مودوعه‌لرینی سوء استعمال ایدرلر، احکام قوانینی بوزارلر، کندیلریله مناسبت وامورده بولونان عباداللهی صویارلر، حاکملر، اك زیاده رشوت تقدیم ایدن طرف لهنده حکم ویریرلر. (*)

(*) ١٣١٠ سنه‌سی مایس آینده ایدی . معمورة العزیز ولایتنك مرکزی اولان مزرعه ده ، ردیف قوماندانی لواپاشانك قوناغنده براقشام مسامره‌سنده بولونیوردق ؛ یاتسی نمازینی جماعتله ادا ایتدیکدن صوکره بحث ، اوزمان ولایتك استئناف محکمه سنده بولونان بر دعوای مهم اوزه‌رینه انتقال ایتدی . مجلس صحبتمزده، محکمهٔ مذکوره‌اعضای نافذه سندن بر ذات واردی؛ لوا پاشا اوذاته خطاباً (دعوایی هانکی طرف قازاناجاق ؟ سز

پولیس‌لر ، ژاندارمالر ، اثنای دور وتفتیشلرنده ، اسباب مساعده بولماق وبونلری کندی منفعت ذاتیه‌لرینه موافق بر صورتده جویرمك ایچون وسائط مأموریتلرینك آرقه‌سنده کیزله‌نیرلر : پولیس‌لر ، ژاندارمالر ایچون بو فرصت مساعده ایسه ، غدای یومیلرینی ، قهوه وراقی‌لرینی تدارك ایتمكدر؛ بویله‌فرصتلرظهورایتمه‌دیكی زمان، مأموریتلرینی سوء استعمال ایده‌رك اوفرصتلری ایجاد ایدرلر. (مدعیٔ عمومی)لر، (مستنطق)لر، یاریم دوزینه معصوم وَ پاره ویره بیلیر اشخاصی ، قابل لمس ،

هانكی طرفك لهنده رأی ویره جكسكز ؟) دیدی .« ایغیکی »لی مومی الیه جواباً (پاشام صورمایه نه حاجت هانكی طرف زنکین ایسه او طرف قازاناجاق و بن ده زنکین طرف لهنده رأی‌ویره‌جكم چونكه زنکین اولمایان طرف ایی بر آدم اولسه‌یدی الله اونی فقیر ایتمزدی ، اللهك مقهور ومحقری اولان طرفی نه دن حمایه واعزاز ایتمه‌لی !) دیدی . بو محاوره ، بر مشاورۂ طبیه‌ده اطباءنه قادار سربست اولاراق بیان‌فکر ورأی ایدرسه اودرجه صوتوق قانلیلقله جریان ایتدی و مجلسده سریع الزوال بر قهقهۂ بی حسانه دن باشقا بر تأثیر حصوله کتیرمه‌دی . عدلیه مأمور ممتازینك نه دیمك ایسته دیكنی ، نه دورلو محاكمه ومعاقله‌ده بولوندیغنی تشریح وتفسیره حاجت یوق. فتأملوا یا أولوا الابصار !

للطابع

شك ناپذیر ، طنان آلتون، معصومیتلرینی دعوی واثبات ایدیجه‌یه قادار توقیف ایتمك وسیله‌سی کتیرمه‌ین کونلره لعنت ایدرلر. (والی)لر، (متصرف)لر، (قائمقام)لر، (نائب) لر (مدیر)لر باش کاتبلر، پاشالر، بکلر حاصلی کافهٔ مأمورین رسمیه مأموریتلرینی صورت جانیانه‌ده سوء استعمال ایدرلر ، وَ احوال حاضره آلتنده باشقا دورلو اولا بیلمك امکانی ده یوقدر؛ معاشات ك تداخلی کیفیتی ، مأمورلری وعلی‌العموم تورکلری افساد ایچون کافی سبب تشکیل ایدر ، فقط اونلرك فساد اخلاقنه یاردیم ایدن دیکر احوال دخی واردر .

بویوك وکوچوك تورك مأموریتلری وترفیع رتبه‌لر مقطوع مبالغ مقابلنده صاتین آلینیر

مأموریتلر، وَ ترفیع رتبه‌لر آز ویاچوق کار کتیره‌جکارینه کوره مقطوع فیئات ایله صاتیلیر: مثلا کوچوك بر ولایتك والیلکی ایچون ٥٠٠٠ لیرا ویریلیر ؛ بوندن باشقا والی ، اولجه ایدیلن مقاوله‌یه کوره، بو مبلغه مساوی ویااوندن

دون ویاافزون سنوی بر رشوت ویرمه‌یی‌ده درعهده‌ایدر. بو (والیلك)ه مخصوص معاش شهری ١٠٠ لیرادر. بو جهتله والی اول باول، ویردیکی ٥٠٠٠ لیرا رشــوتی تضمین ایتمه‌یه باقار، بونی متعاقب سنوی ویرمه‌یی وعد ایتمش اولدیغی دیکر ٥٠٠٠ لیرایی تدارك حصــوصنه حصر نظر دقت ایدر؛ بردن بره عزل ایدیلوب مأموریتنك کندیسندن زیاده رشــوت وَ ویرکی ویرن یکی بر نامزده توجیه ایدیلمك احتمالی‌ده، والی، خاطرندن چیقارماز، کندی نفسی ایچون‌ده برقاچ بیك لیرا برطرفه قویمایه مجبوردر . بو خراج کذار والیلر، عونهٔ پادشاهی‌یه ویردیکلری. مذکور المقدار پاره‌لری چیقارماق ایچون خلقك وممـلکتك زیانه اولاراق نه‌لر یاپارلر، نه قادار حقوق ترك وپایمال ایدرلر !بورالری قولایجه تصور اولونور؛ الك الچاق اشخاصه عنوانلر، مدالیه‌لر، ودیکر رتب انها ایدرلر؛ زنــکینلره ساخته اتهاملرله مسلط اولورلر ؛ ولایتلرینك زنکینلری ومأمورینی طرفنــدن، اجرا اولونان الك نظرخراش تعدیاته، منافع مشترکه ملاحظه‌سیله، کوز یومارلر؛ بو مــدت اثناسنده ، (ایستانبول) دن

اوامر مخصوصه آلمادیقجه ولایتلرینك مأمورلرینه معاش توزیع ایده‌مزلر؛ نه قادار طاقت سوز اولورسه اولسون بر نرخی، بر دخولیه ویرکیسنی لغو ایده‌مزلر؛ بو دورلو لغولر، پادشاهك کیسهٔ خصوصیه‌سنه دوقونور.

هم ده، مأموریتنی محافظه ایتمك ایسته‌ین بر والی، نرخ قالدیرماق خصوصنده اره‌ده صره‌ده‌اراده‌لره آلسه‌ده نرخ وسائر ویرکی مسئله‌سندن توقی ایتمه‌لی‌در؛ بودورلو اراده‌لردن مقصد، اهالی‌یی، « پادشاه تبعه‌سنك سعادت ورفاهنی دوشونور » ذهابته دوشورمك دن عبارت در. والی بو اراده لردن مقصود اولان شیئی آکلامایوب معناى غیر مرادلرینی اجرا ایده‌جك اولورسه موقعنی تهلکه‌یه قویار. دیکر تورك مأمورلری « دولتلو والی پاشا حضرتلری » نك مثال لئیمیله تقدیرایدیله بیلیرلر. حاصل کلام، بویوك کوچوك مأمورین تورکیه وَ عموم تورکلر، ایچینه موضوع بولوندوقلری احوالك سوقیله، دوغرولق دن آیریلمایه مجبوردرلر. سلاطین. مامورینك معاشلرینی ویرمه‌مکله، قارینلرینی با کمال اعتنا طویورماق وآیلقلرینی اهالی‌دن بالذات چیقارماق ایچون مامورلره ماذونیت کامله ویرمش اولورلر.

مأمورين حكومتك فساد اخلاقندن، واردات دولتك سوء استعمالندن، معاش مأمورينك تسويه ايديلمه‌مسندن، مأموريتلرك صاتيلماسندن وَ بويوك مأمورلرك سرايه ويركی ويرمك مكلفيتندن متولد سفالت وناخشنودیء تبعه‌يی، پادشاهلر، نظر اعتباره واهميته آلمازلر؛

پادشاهلر ديكر دسائس سارقانه‌يه مراجعت ايدرلر

كويا تبعه‌نك منفعتنه خدمت ايديورلر كبی بر ريا كارلقله‌وازجمله، اونلری، اوزرلرنده آلتون وكوموش پاره طاشيماق زحمتندن قورتارماق وتجارتده اخذ واعطايی تسهيل ايتمك ايچون سلطانلر، برقاچ ميليون ليرالق كاغدپاره (قائمه) ميدان تداوله چيقاريرلر؛ برقاچ زمان نهايتنده، وعد حكمداريلرينی يرينه كتيرنجه يعنی سوكيلی تبعه‌لرينی آلتون وكوموش پاره طاشيماق زحمتندن قورتاردقدن، داها آچيق سويله‌يه‌لم، خلقك برقاچ ميليون ليراسنی كندی جيب شهرياريلرينه صوقوب يرينه، سند، (قائمه) اولاراق كاغد ويرديكدن صوكره ساخته بر

بهانه ایله بو قوائم نقدیه‌یی لغو ایدرلر. (*) خلقك او زمان، فریاد و تألم مظلومانه‌لرینی کیم تصویره مقتدر اولا بیلیر؟ بو زواللی، بو صورتله صویولان بو مظلوم خلق، سنه‌لرجه کونا کون محرومیتلره قاتلانا راق بو ثروت جکلرینی طوپلامشلردی، خسته‌لق، معلولیت، اختیارلق حاللرنده؛ بر احتیاط پاره‌لری اولاجاغنی امید ایدیورلردی، یتیشمش قیزلرینه جهاز اولاراق، ویاخود بر کون طول قالابیله‌جك ذوجه‌لرینه، یتیم قالاجاق چوجوقلرینه کوچوك بر واسطهٔ

(*) تورکیاده شیمدی‌یه قادار دورت دفعه قوائم نقدیه احداث ولغو اولونمشدر برنجی دفعه ١٢٥٦ سنهٔ هجریه سنده (سلطان مجید) دورنده وتنظیمات خطی قرائتنی متعاقب میدان تداوله چیقاریلمش و١٢٦٨ تاریخنه قادار میدان تداولده قالدیقدن صوکره طوپلانوب احراق ایدیلمشدر. ایکنجی دفعه چیقان قائمه‌لر ١٢٧٥ ده، اوچنجی دفعه اخراج اولونان قوائم دخی ١٢٧٩ ده الغا اولونمشلردر. دوردنجی وصوکنجی دفعه قائمه ١٢٩٢ ده چیقاریلمش و١٢٩٦ ده قالدیریلمشدر. یعنی حکومت آلدیغی آلتون وکوموش پاره‌نك سندي اولاراق ویردیکی و (طغرای غرای همایون) ایله ممضی ومؤید کاغدلری طانیمامشدر. صوکره (تصفیهٔ دیون) نامنی ویردیکاری مسخره‌لق ایله بو قوائمك یوزغروشلغنی یدی غروشه آلماق کیبی برهمت مضحکه ابرازیله دولاندیریجیلغه ختام ویرمش در.

للطابع

معیشت براقاجاقلری امیدلرینی بسله یورلردی. بو عفیفانه امیدلرك کافه‌سی سلطانلرك خیانت وظلملریله غصب وتاراج اولوندی.

قوائم نقدیه نك میدان تداوله اخراجی، فائض ویا «پریم» مکافات آلماق ایچون سرمایه وضع اولونان براستقراض حکومت دکلدی. بوراده سرمایه وضعی، موضوع بحث دکلدر، قوائم نقدیه حکومت بانقه سنك بانقنوطلریدر.

هیچ بر حکمدارك، تبعه سنه بوندن داها آلچاق، داها مستکره برصورتده خیرسیزلق ایتدیکی، بوندن داها فنابر وجدانسزلق کوستردیکی ایشیدیلمشمیدر؟

تورکیانك ساخته «مجلس» لری

تورکیا پادشاهلری افعال خیانت کارانه‌لرینه مصدقیت ورسمیت ویرمك ایچون (مجلس خاص وکلا)، (شورای دولت) الخناملریله برطاقیم مجلسلر تأسیس ایتدیلر، مملکت وملتك زیانــه اولاراق، منفعت شخصیه‌لرینی تأمین ایتمك ایسته‌دیکلری ایشلرده بو مجلسلرك تصدیقندن، سلطانلر امین بولونورلر. عادی بر « مانه‌وره »دن

عبارت اولان بو تصـدیق مؤتمن، پادشاهلر ایچون اوچ نوع فائده حصوله کتیریر؛ اولا: شیطان لعینك اوزه رینـه صـورت دائمه‌ده اجرای تضییق ایدن لعنت الهیه کبی سلطانلردن غـیرمفارق اولان مطلق العنان لغك لوث وشناعتنی تخفیف ایدر، ثانیاً : تشبثات فاجرانه‌یه رنك مشروعیت ویریر. (دین محمدی، منافع اسلامیه‌یه متعلق امور مهمه‌ده استشاره‌یی آمردر.) ثالثاً : تشبثات خائنانه، ملت ایچون، ضروری الحصول اولان آجی ثمراتنی ویرنجه، تورکلرك قسم اعظمی، مجلسلری اتهام ایدر وپادشاهلری هر دورلو مسئولیت دن بریء طوتارلر . پادشـاهلرك چویردیکلری بو مانه‌وره لری، بو دولابلری مثاللر ایله تأیید ایتمه‌مز بلـکه آرزو اولونور :

سلطانلر، کرك مالی، کرك سائر بر منفعت تأمین ایتمك ایسته دیکلری وقت، ایشك عائد اولدیغی ناظره فکرلرینی سویلرلر، منفعت وسلامت وطن ایچون قلبنده ذره قادار غیرت وحمیت اولمایان وممالـکت وملتك زیانه اولاراق افندیسی پادشاهـه خدمت ایتمه‌یه دائمـا آماده بولونان ناظر پاشا، کمال اعتنا ایله ترتیب ومنفعت همـایونه توفیق

اولونمش بر طولاندیریجیلق پروژەسنی، « مقدس خاکپای معالی احتوای پادشاهی »یه تقــدیم ایدر؛ وَ پروژه سنك «خاکپای مقدس» همایونجه مظهر قبول اولاجاغنی امیدنده، حتی، تصلفاً، قناعتنده بولندیغنی وپروژەنك مملــکت ایچون انواع فوائد ایله موفقیت پذیر اولاجاغنی بیــان ایدر؛ لایحەسنده « خاکپای مقدس همایون » تعبیری یرینــه بعضاً « پای مقدس همایون » تعبیرینیده قوللانیر. مسلمان حکمدارلرینك (چین)دن کتیردیکلری ظن ایدیلن بو (بودائی) (*) تعبیرات احترام وتقربه، زمان سعادتده

(*) بودا Budda یاخود Bouddha ویاخود[چاقیامونی] Cakiamouni هندوستان لـك اك بویوك حکیمی و واضع دینی در. بود دا ،حکیم دیمك در ، چاقیــامونی نك معنــاسی منزوی در . اصل اسمی[غوتاما]Goutama یاخود [سیدهارتا] Sidharta ایدی. مشهور بر محارب هندی ایکن قبل المیلاد بشنجی عصرده ، برەهمەن لرك مذهب اشکال پرستنه قارشی [بود دا] مذهبنی تأسیس ایتدی. [یاشاماق اضطراب چکمك در. واضطراب احتراص دن متولددر] دیەرك [غوتاما] قاعــدە کلیه اولماق اوزره شونی وضع ایتدی ، که کندی نفسندن فراغت ایتمك (فنا فی الله)، محنت واضطراب دن خلاص بولمــانك یکانه چارەسی در. [بوددا]نك لسانندە فنای مطلق[نیروانا] Nirvâna تسمیه اولونور و بود دانك مقصــدی، مؤمن صادقنی بو حیات

ومشروع خلفای کرامی زماننده، بشر-پرستلك نظریله باقیلیردی؛ حضرت پیغمبره مسلمانلر، «یارسول‌الله!» دییه خطاب ایدلردی و «یاامیرالمؤمنین!» دییه‌رك خلفای کرامنك حضورینه چیقار، و بو خطاب ساده ایله‌اونلری مخاطب ایدرلردی.

درکاه‌الهیده، منافع‌اسلامیه‌یه متعلق مسئولیتله مسئول

دنیوی‌یی متعاقب [نیروانایه] کوتورمك در. منتهـای شرقده، [هند، چین، ژاپون] غایت منتشر اولان بو دینك متدینلرینك عددی بوکون ٤٧٠ میلیونه بالغ در. بو جهتله امتی الك کثیر اولان واضع دین [سیدهارتا] در «اوروپا تکمل عقلیسنك تاریخی» Histoire du développement intellectuel de l'Europe عنوانلی‌اثر مشهورك مؤلفی آمه‌ریقالی دره‌پەر Draper بودا مذهبندن‌بحث‌ایدرکن «بو مذهبك احکام‌وفلسفه‌سی‌اوقادار درین ویوکسك‌در. که انسان بوددانك عقل بالاپروازینی تماماً تعقیب ایتمه‌یه مقتدر اولاماز؛ بو اعتـلای فکریده بر زمان کلیرکه، غایت یوکسك بر محله چیقیلدیغی وقت واقع اولدیغی کبی، دوار معنوی باشلار؛ زیروبالایه باقا بیلمك آرتق ممکن‌اولماز؛ بوددا، اوذکای بی محابا،سزی براقیرمتعالیاً تعمقه دوام ایدر.» مألنده ادارۀ کلام ایدر بوددا مذهبنك سالكلري بو ددا یی تألیه درجه سنده تعبیرات‌احترامیه‌ایله یاد وتسبیح ایدرلر،مؤلفك[بوددائی] تعبیرات احترامیه دیه‌سی بو کنایه‌یی شامل در.

- للطابـع -

اولماق دن اتقا ایدر کبی کورونن، کندیلرینی، ویا کارلقله اودورلو کوسته رن سلطانلر پروژه یی اعتنا کارانه تدقیق دن کچیریلمك اوزره ساخته مجلس لره حواله ایدرلر؛ پادشاهك نه آرزو ایتدیکنی آکلامایه وظیفةً مجبور اولان بو متعدد مجلس لر پروژه یی، طبیعی آتشین بر مناقشهٔ جعلیه دن صوکره، تصدیق ایدرلر.

بو صورتله، رسمی نقطهٔ نظر دن، تورکیاده، اختلالات، محاربات، ضیاع اراضی، نفوذ وسطوت تورکیه نك تدنیسی الخ کبی سوء احوالك مسئوللری متعدد (ناظر) لر و (مجلس) لردر، پادشاه لرك ایشی، وکلانك و (مجلس) لرك، مملکته نافع اولاراق عرض وتکلیف ایتدیکلری شیئی تصدیق دن، اراده سنی اصداردن عبارت در.

تورك پادشاهلری بر کرده اجنبی سرمایه‌لرینی طولاندیردی‌لر

بر چوق ، یوکسك فائضلی وپیانقولی استقراض سنداتی میدان تداوله چیقاردیلر ، اوروپا امور صرافیه معامله جیلری ، سر مایه‌لرینی بو استقراضلره قویدیلر ، بو ایشده ، تورك پادشاهلرینك کندی تبعه‌لرینی طولاندیرمایه واسطه ایتدیکلری قوائم نقدیه‌یه واقع اولدیغی کبی ، فسخ والغایی خاطره کتیرمه‌یه محل یوق ایدی ؛ بو دفعه باشقا بر حیله ایله اوروپالی لری طولاندیردیلر ؛ مناسب کوردوکلری بر زمانده ، بو استقراضات ك فائضلرینی قطع ایتدی‌لر ؛ بو صورتله استقراضات مذکوره‌نك تدنیسی وقوعه کلدی . بو اوروپا سرمایه سنك بر قسمی اموعسکریه وبحریه نك اصلاحی امر خیری ایچون صرف اولوندی . متباقی پاره‌نك قسم اعظمی پادشاه‌لرك حرملرنده ، سرایلرنده اسراف وهبا ایدیلدی . بو طولاندیریجیلق تورکیا حکومتنك ناموس واعتبارینی عالمه رسوای ایتدی.

هر مملکتده کونده ایکی دفعه نشر اولونان. بوتون جهان متمدنك بورسه حوادثنامه لری، تورکیا استقراضاتنك قیمت خوار وذلیلانی ملل متمدنه نك نظرینه عرض ایدییور. بونك نتیجه سی اولاراق، تورکیا حکومتی، عالم مالیده، بوتون اعتبارینی غائب ایتدی؛ بر حالده، که شیمدی میدان تداوله استقراض سنداتی چیقاراراق بر سرمایه تدارك ایده مز.

پادشاهلر، بو وجهله، کشور تورکی نك قانی امدیکلری، تبعه لرینی و اجنبیلری صویدوقلری، ممالك اجنبیه ده سرقتلرینی تأمین ایتدیکلری اثناده کندی ملکلرینی، داها دوغروسی، مسلمانلرك قان بهاسنه فتح ایتدیکلری بلادی، پادشاهلر اجنبی بانقه لرینه ترهین ایتدیلر. تورکلر ارهسنده [«بانق عثمانی» Banque ottomane] اسمیله آلداتان وبانقه یی دولت عثمانی نك ظن ایدن خیلی آبدال لروار در؛ حالبوکه (بانق عثمانی)، (دولت عثمانی)نك دکل احکام وقانون رهن اقتضاسنجه، بر درجه یه قادار، (دولت عثمانی)، (بانق عثمانی) نك در.

تکرار علی التکرار تضییق ایدیلمش تبعه لرینی، پادشاهلر، صنعتی خیرسیزلق اولان خیرسیزلره مخصوص بر اینجه لك

بر قورنازلق ایله تضییق ایتدیکاری اثناده، بوزوق اخلاقلی ویاریم معاشلی مأمورین، بیچاره لرك یوکلرینی قیرپارلر. شایان مرحمت تبعهٔ تورك، بو پریشان وسفیل حاله نه زمانه قادار قاتلاناجاقلر، وَ، پادشاهك ومأمورلرینك جوع کلبیلرینی تسکین ایچون نره دن غدا تدارك ایده جکلر؟

تورکیاده زراعت

تورکیاده زراعت بر حال ابتدائیه ده در وَ باران رحمتك مرحمتنه قالمشدر؛ تورکیا کشورنده نهرلر، ایرماقلر، کوللر، منابع میاه، الخ اکسیك دکل در، پك چوق در. اکسیك اولان، بو میاه دن استفاده ایتمك ایچون مقتضی اعمال وانشا آت اسقائیه در. بوکون محصولسز، عقیم براقیلان قطعات وسیعهٔ اراضی، وسائط اسقائیه ایله محصولدار قیلینا بیلیردی. لکن بو عملیات اسقائیه پادشاهلرك منافع حاضره سنه اویغون کلمز وَ بو عملیاتك اجراسنده، موجب اولاجاغی مصارفی قاپاماق ایچون پادشاهلرك بر قسم واردات مملکتی بر قاچ سنه ترك وواردات

متروكه‌یی عملیات مبحوثه یه تخصیص ایتمه‌لرینی ایجاب ایتدیر دیکی مدتجه، بو عملیات ، منافع سـلاطینه توافق ایتمه‌مکده دوام ایده‌جکدر . عملیات اسقائیه سایه‌سنده بویویه‌جکی محقق اولان واردات متزایدهٔ مملکتی درجیب ایتمك ایچون عملیات اسقائیه‌نك ختامندن صوکره معمر اولاجاقلرینه سلطان پادشاه‌لرك اللرنده نه سندلری وار ؟ طائوغك آلتون یومورطلاماسنی بکله‌مه‌یه صبرلری یوقدر . اولادلری ویا برادرلری ایچون طائوغك یومورطه ویره‌جکی فکریله متفکر وساعی اولماق ایسه اونلرك شاننده دکل در.

توركیاده صنایع

توركیاده، صنایع؛ دستكاهلردن، درجهٔ تالیه‌ده اعمالات دن عبارت در وَ اهل حرفتك، آنجاق « رزق جدید یوم جدید» یاشاماسنه ومكلفاتنی تأدیه ایتمه‌سنه مساعد اولور. بویوك اولكالری بر طرف ایده‌لم ، اوروپانك (بلچیقا) (ایسویچره) ، (دانیمارقا) ، (ایسوه‌چ) ، (نوروه‌چ) الخ كیبی اك كوچوك مملكتلرینك مالك اولدیغی وَ اهالینك بویوك بر قسمنی اعاشه ایدن ؛ فابریقالر ، مانوفاقتوره‌لر، کمی

انشااتی، دمیر اعمالاتی الخ کبی آثار صنایع ، بویوك ویا کوچوك مقیاسده اولاراق تورکیاده موجود دکلدر، وَ بو قانونسز مملکتده موجود ده اولاماز. بیرله شوب، بویله بر تشبث صناعی ایچون، حصه‌لی بر شرکت عقدیله، سرمایه وضع ایدن تورك تبعه‌سی نه کبی بر تهلکه‌یه معروض اولور ؟ بویله بر تشبث ، وجود پذیر اولمایه موفق اولدیغی حالده ، حکومتك خارج از نظام (یعنی موجود اولمایان نظامك خارجنده) مطالب وارتکاباتنه منبع و آماج اولمایاجاغنه امنیت نره‌ده‌در ؟ بونك بویله اولمایاجاغنی تأمین ایده‌جك نه وار ؟ کیم تأمین ایده بیلیر ، که بویله بر اعمالاتخانه‌نك معمولاتی عساکر بحریه وبریه ایچون، بورجه اولاراق ، حکومت طرفندن صاتین آلینماق ایسته‌نیلمه‌یه جك؟ و تورك حکومتنك بورجلرینی ، باخصوص کندی تبعه‌سنه اولان بورجلرینی تأدیه ایتدیکنی کیم ایشیتمشدر؟ بویله بر تشبث ، تورکیاده داها دیکر بر چوق مهالك وخساراته معروض دکلی در؟ تورکیاده پك آز یرده بولونان مؤسسات تجاریه وصناعیه، صورت عرفیه‌ده مقطوع ویرکیلر، و بر چوق بار تکلیفات آلتنده ازیلمکده اولدوقلرندن

باشقا، حکومتك دائما آچيق اولان ديلنجي طورباسنی، طاقتلرينك فوقنده. طولدورمايه‌ده يعنی حکومتك « اعانهٔ نقديه » ناميله، لا ينقطع وجبراً تسأل وادخار ايتديکی اعاناته، درجهٔ اقتدارلرينك خارجنده، اشتراك ايتمه‌يه، پاره‌ويرمه‌يه مجبوردرلر؛ بو اعانه‌لرك موضوعی، ميدان حربده صوئوقدن أولن عسا کره‌قيشلاق البسه وتفرعاتنی تدارك ايتمك، مجروحلری اغدا ومظهر اهتمامات ومداوات ايتمك، محاربه‌ده أولنلرك ارامل وايتامنی حمايه ايتمك، تورك حاکميتی آلتندن چيقوب يد اجانبه کچن مملکتلردن فرار وَ ، هنوز تورك حکومتی ألنده بولونان شهرلره هجرت ايدن مهاجرين اسلاميه‌يی اسکان وايوا ايتمك وبرده حرکت ارض وسائر آفات سمائيه ايله‌مصاب اولان کيمسه‌لره ياردیم ايتمك‌در. پادشاه‌لر، مملکتك وارداتنی درجيب ايدر، بيچاره تبعه ايسه، ناکهانی مصرفلری‌اعانه ايله تسويه ايتمه‌يه‌مجبور بولونور. « وطنه تقدمهٔ حميت » ناميله طوربه‌لره طولدورولان بو اعانات نقديه نك اعطاسی مکلفات اميريه نك اعطاسی قادار مجبوری‌در. کنديلرينه قارشی حکومتك خشنودسزلغنی

جلب ایتمەمك ایچون بو [مؤسسات]، بو مصارف تصادفیه ایچون آووچ طولوسی پاره ویریرلر؛ آرەلقدە، سلطان حکمرانك ایام مخصوصەسنی مطنطن تنویرات ایله اجرای شهر آیین ایتمەیه مجبوردرلر؛ مأمورین متنفذهٔ حکومتك محمیلرینی، اعمالاتخانه، فضله برایشجی‌یه محتاج اولسون اولماسین، اوالتماس کردەلری ، مذکور مؤسسه ادارەلری، معاش ویرەرك حفظ ایتمك مجبوریتندەدر.

بویله مذبذب برحالده، تورکیاده بویوك ویا کوچوك مقیاسده صنایعك وجود ودوامی غیر ممکندر. بو حالك نتیجەسی اولاراق، تبعهٔ تورکیه، صنایعك ملتلره، اسباب معیشتلرینی اقتطاف ایچون آچدیغی ساحهٔ وسیعەدن محرومدر؛ دیکر طرفدنده، صنایع داخلیه‌یه مالك اولماق صنایعخانەلر تأسیس ایتمك آرزولری یوقدر. تورکیانك، پك ناکافی اولان وحاضردن کلوب سلطانلرك حسابنه اجنبی بانقه لرینه‌وضع ایدیلمك طالع وقدرندن قورتولان، پارەسی، ممالك اجنبیەدن ادخال اولونان امتعهٔ قطعی اللزومك اثمانی اولاراق دائما مملکتدن چیقار. بو حالده، خلق، آچ کوزلی پادشاهلری ومأمورلرینی نه ایله

طویورسونلر، بونلرك اشتهای کلبیلرینی ناصل تسکین ایتسینلر؟ سلطانلر مملکتك قانی اموب بیتیردیکجه، خلق ایچون بو جوع کلبیلری تسکین ایتمك وسائطی کوندن کونه آزالیور. احوال معروضه‌یی هیچ دوشونمکسزین، نظر اعتباره آلماقسزین پادشاهلر وحکومتك فاسدالاخلاق اولان ومعاشلری نصفاً تأدیه ایدیلمکده بولونان مأمورلری؛ فقرا تبعه‌یه تضییق ایتمه‌یه دوام ایدییورلر. نهایت، تبعه؛ سائقهٔ یأس ایله، تعدی کارلرینه قارشی عصیان ایدییورلر؛ سلطانلر، اوزمان، عصیانی، قوهٔ مسلحه ایله تسکین ایتمك یولنی طوتیورلر. دول معظمه، بدایتده، بو سوء احواله صبورانه سیرجی اولیور ونهایت نفرت وحدتله صبرلرینی غائب ایدییور وسلطانك تعدی دیده تبعه‌سی، باخصوص بو تبعهٔ تعدی دیده خریستیان ایسه، طلرنده مداخله ایدییورلر. بو مداخلات تورکیاده محارباتی تولید ایدییور وَ محاربات دخی تورك ایمپراطورلغنی پارچا لاماقله نهایت بولیور. پولیتیقه‌یه متعلق اموروده، پادشاهلر طرفندن، باکمال اعتنا، جهل ایچینده طوتولان تورکیا مسلمانلری؛ دول معظمه‌نك بو مداخلاتنه،

دول مذکوره نك دول اسلامیه‌یه واسلامیته قارشی
پرورده ایتدیکلری برکین دینی اثری و (حقوق بین
الدول)ی هتك نظریله باقیورلر. خسته بر مستبد، خانه
سنده، کندی عائله سنه بدمعامله ایدر وخانه‌نك ایچندن،
جانخراش، فلاکت فریادلری چیقارسه، دیکر حالاتده
غیرك خانه‌سنه، بلا رخصت کیرمه‌یه جسارت ایده‌مه‌ین
هر اجنبی، بویله بر حالده، ایچه‌ری‌یه دخول ومظلومی
حمایه ایدر. جمعیت بشریه‌نك، غیرمضبوط اولان وهرفرده
مظلومی حمایه ایتمك حقنی‌ویرن بو قانونی اوکنده؛ سیاسته‌نا
آشنا مسلمانلر، کندیلرینه مخصوص برفکرده، بر منطقده
بولونورلر. واقعا حقوق بین‌الملل، دیکر برملتك امور
حکومت وادارهٔ داخلیه‌سنه مداخله ایتمکدن هرملتی
منع ایدر. مسلمانلر شوراسنی نظر اعتباره آلمایورلر، که
قانون بین‌الملل، یالکز، قوانین ایله اداره اولونان حکومتلر،
قوانینك مقدس طوتولدیغی مملکتلر حقنده مرعی‌در،
یوقسه میلیونلرله عباداللهك حقوق ملکیهٔ شخصیه‌سی،
عرضی، جانی هپ خودپرست بیاغی بر جبارك کیف
وارادتنه‌باغلی بولونان بر اشقیاچته‌سی حکومتی حقنده دکل.

اكر (چین) و(تورکیا) قانون مبحوث عنهك حکمندن مستفید اولسه یدی (یعنی امور داخلیه‌لرینه کیمسه نك قاریشمایه حقی اولماسه‌یدی) بشریتك الك بویوك بر قسمی، ناقابل تصویر نه فلا کتلره، نه آفتلره دوشــوروله‌مزدی؟ خلاصهٔ کلام، دول معظمه نك، تورکیانك نفوذوشوکتنی قورتارماق ایچون غیرت وَ(تورکیا)نك منافعی ایچون یکدیکریله حرب ایتدیکارینی نظر اعتباره آلمــایه تنزل ایتمه‌یه‌رك. تورکلر؛ سلطانك نفوذینی قیرماق واسلامیتی محو ایتمك ایچون دول معظمه نك اتفاق‌ایتمش‌اولدوقلری اعتقاد باطلنه کورجه سنه باغلانیرلر. حرکت وفکرلرینی بویا کلش اعتقاد اوزره‌رینه بناء ایده‌رك‌یا کلیش نتیجه‌لره واصل‌اولورلر:پادشاه‌لرك‌استبدادیوزندن تولیدایتدیکلری محارباتی، محاربات مقدسه عد ایدرلر، بو محاربه‌لرده تلف اولانلره شهید نظریله باقارلر؛حالبوکه، مسلمانلرك منفعتی ایچون صورت غــیر متبدله‌ده وخیم بو محاربه‌لره سببیت ویرن سلاطین، یوز بیکلرجه اهل اسلامك کندی قانلری ایچینده یوزه‌رك بغــیرحق ولیاقت « غزات » عنوانی آلدیقلری میدان محاربه‌دن برقاچ یوز فرسخ مسافه‌ده،

ایستانبولده، بر معتاد مشغول عیش وذوق اولورلر.
ایضاحات آتیه ایله کوسته ریله جك در،كه «غزات»،
«غازی» «جهاد» «شهید»، «شهدا» تعبیرلرینك
بو محاربه لرله هیچ بر مناسبتی یوقدر.

جهاد، شهید، غازی.

دین اسلام، بر محاربه یی «جهاد» طانیماق ایچون
او محاربه نك مقاصد آتیه دن بری ویابرقاچی ایله آچیلمش
اولماسی لازمدر: نشر اسلام ایتمك، احکام وعادات
اسلامك سربستیٔ اجراسنه حیلولت ایدن موانعی دفع
ایتمك؛ ملکیت شخصیه نك، عرض وجانك ومسلمانلرك
بوتون حقوق مشروعه سنك تعرضدن مصون بولونمالرینی
تأمین ایتمك، ممالك وبلاد مقدسهٔ اسلامی ودیكر اشیای
مكرمهٔ اسلامیه یی محافظه ایتمك؛ نفوذ وشوكت اسلامی
توسیع ایتمك؛ تخریب انسانیته بادی عادات ملحدانه یی
قالدیرماق وعمیم المنافع دیكر ایشلر وجوده كتیرمك.
مسلمانلردن، بو مقاصددن بری ویابرقاچی ایچون آچیلان
محاربه یه بالنفس اشتراك ایدوب اثنای حربده، یاخود

حربه کیدرکن ویاخود اثنای حربده آلدیغی یاره ویاخسته لق نتیجه‌سی اولاراق ختام حربدن صوکره وفات ایدنلر « شهدا ». وبو محاربه‌یه بالنفس اشتراك ایدوب بر حیات قالانلر «غزاة» در. شیمدی قارء کورور. که [جهاد] بر مقصد نجیب ایفاسنه متوجه‌در. بو جهتله اثنای جهادده اولن برکیمسه (شهید) وبو محاربه دنصوکره معمر اولانلر « غازی »در. صوك زمانلرده تورك پادشاهلرینك تولید ایتدیکاری محاربه‌لرك منشائی، قوانین واحکام الهیه‌یه تجاوزات متمادیه‌اولدیغندن بو حربلره« جهاد» وبو حربلرده اولنلره « غازی » دیمك حضرت‌الله‌ه قارشی کفرو معصیتدر. بو محاربه‌ده اولنلر (شهید)دکل(مقتول)در؛ وکذلك بو حربدن صاغ چیقوب یاشایانلر معنای دینیسیله هیچده« غازی» دکلدر.

سلاطینك فی الواقع مظالمی یوزندن آچیلان بو محاربه لرده اولن مسلمانلر ، ینه ملك اسلامی مدافعه ایده‌رك اولیورلر » یولنده بر اعتراض مقدره جواباً دیرز ، که بونلر ، سلاطینك ، منافع محمدیه‌یی محوایتمه‌لرینه معاونت ایده‌رك اولیورلر .

مسلمانلر ، کمال جسارتله اتحاد ایدوب ، کندیلرینه مسلمانلرك منافعنجه مشئوم العاقبه اولان بر محاربه‌یه ، مسلم ، غیر مسلم بنی بشرك تخریب جانیانه‌سنه سوق ایدن خودکام پادشاهلرك استبدادینه مخالفت ایتمش اولسه‌لردی ، اوزمان ملك و نفوذ اسلامی ، حقیقةً ، مدافعه ایتمش اولورلردی .

مع مافیه ، اسلامیتك ظاهری دعواسی ، مقصدی بولنه ، کمال شوق ایله فدای جان ایدن مسلمانلر اوزه‌رینه اجرای تأثیر ایدن مؤثرات مضله‌یی نظر اعتباره آلاراق تعلیم وتحصیل کورمش مسلمانلر بو محاربه‌ده اولنلرك نظر الهیده شهید و یا مقتول اولمالری خصوصنده احتمال که ایکی قسمه ایریلیرلر . « انما الاعمال بالنیات » یعنی « بر عملك قیمتی ، مولدی اولان نیته کوره‌در » دینلردخی بولونور . فقط ، بو تحصیل کورمش مسلمانلر حقلی اولاراق انکار ایده‌مزلر ، که محاربه‌یه بالذات اشتراك ایتمکسزین واثنای حربده موقع حربدن یوزلرجه فرسخ اوزاقده بولونان ، ایستانبولده حرم همایونده أکله‌نن پادشاهلرك «غازی» عنواننی صاحبلانمالری بو عنوانه بر حقارتدر .

هیهات ! پادشاهلرك هر فعلنه بر حرکت دیندارنه سوسی ویرمك مهارت ممتازه‌سنه مالك علمای دین تورکیاده آز دكل‌در. بو مرائیلرك اللرنده ، قرآن کریم و کتب ستهٔ احادیث ؛ سلاطینك اراده‌لرینی ، عمللرینی تکاسللرینی ، وظیفه‌ده قصورلرینی تأویل و تصدیق ایدن بول بول عقیده‌لر ، حکملر تدارك ایتمکده‌در ؛ بو تفشیش حقیقت مألوفلری اولان زندیق ، ریاکار خواجه‌لر بو بابده ینه تغشیش حقیقتله ، شارلاتانلقله دییه‌جکلر.که واسع بر کشورك امورینه باقماقله مکلف اولان پادشاهلر ، مرکز اموردە ، پایتختده قالمایه مجبوردرلر ؛ محاربه‌یه ، پایتختدن قوماندا ویریپور بو صورتله محاربه‌یه بالنفس اشتراك ایتمش اولیورلر ، ایشته بونك ایچون «غازی» عنوانتی آلیورلر .

قارء ، بو مسئله حقنده ، بینات عملیه ، یقینیات فعلیه ایله حکم ویرسین ؛ از آنجمله ، وقتیله داها بویوك بر کشورك (او زمان تورکیا ممالکی شیمدیکی وسعتنه نسبةً اوچ دفعه دها زیاده ایدی) رأس امورنده بولونان ایلك پادشاهلر ، پایتختدن ، مرکز حکومتدن اوزاق و حتی

ملك اعداده بولونان حرب موقعلرنده بالذات اثبات وجود ايدرلردی ؛ ملل متمدنه حكمدارلری ، پایتختلرندن اوزاق یرلرده اولان موقع حربلرده بالنفس اثبات وجود وَ محاربه یه بالفعل اشتراك ایدەرك دشمنك پیاده وطوپچی آتشلرینه کندیلرینی عرض ایدییور ، کوکس کرییورلر . [*]

پادشاهلر هیچ بر حق ولیاقتلری اولمادیغی حالده (غازی) عنوانی غصب ایتدیکدن باشقا شیمدی محاربه یه

(*) (ناپولەئون بوناپارت) ه ، اودهای شریره ، او صاعقهٔ حرب ه قادار ارجاع نظر ایتمه یه حاجت یوق ؛ سلطان حاضرك مشئوم یادکار جلوسی اولان صوك تورکیا ـ روسیا محاربه سنده چار « ایکنجی الکساندر» مرکز جحیم حربده ، یعنی [پلونه] اوکنده اثبات وجود ایتدی ، او صره ده بزم پادشاه حیدرسیرت [!] میلیون آلتونلرینی آلوب فرار ایتمك ، پایتخت دن قاچماق تدارکنده بولونیوردی . ۱۸۷۱ ده « آلمانیا ـ فرانسه » محاربه سنده [اوچنجی ناپولەئون] میدان حربده بولوناراق [سەدان] فلاکتنه دوشدی . شو سطرلري يازاركن ، چیقان غزته لر دیو شمال ، روسیا ایله حیدر پسندانه چارپیشماقده اولان ژاپونیا ایمپراطورینك پایتختی [توکیو] یی ترك ایله معرکه یه یعنی [قوره] یه متهییء حرکت اولدیغنی یازییور . ژاپونیالیلره وخیرخواه ، ترقی پرور ، مشفق ایمپراطورلرینه : هزاران سجدهٔ تبجیل !

حاشیهٔ سنه ۱۹۰۳ ـ للطابع ـ

بالذات اشتراك ایدوب بر حیات قالان مسلمانلرك ، مساعدهٔ مخصوصهٔ همایونلری اولمادیقجه غازی عنوانی آلمالرینی قبول ایتمه‌یورلر، لاکن مسلمانلرك، (غازی‌لك) دن داها عالی بر مرتبهٔ اخرویه اولان رتبهٔ شهادت‌ی احراز ایتمه‌لرینه اعتراضده بولونمایورلر. دین اسلامجه ، اسلامیت یولنده فدای جان ایدن بر مسلم ، معاصیٔ سابقه سنك کافه‌سندن آب رحمت الهی ایله ، تعری ایدر وَ الی‌الابد دیدار الهی‌یی تماشا ایتمك سعادتنه نائل اولور. بر مسلمانك واصل اولا بیله‌جکی اك بویوك سعادت عقبا رؤیت وجه‌اللهه (شهادت) تسمیه اولونور ، که اصل معناسی (کواهی) وَ« تماشا » دیمکدر . عالم اسلامده آلا بیلدیکنه حکم سورن وَ منفعت پرست ، خودکام حکومتجه. ازاله‌سی و نور علم و معارفله اقامه‌سی اسبابنه ذره قادار تشبث اولونمایان جهالت منتشره سببیله ، مسلملرله غیر مسلملر آره‌سنده آچیلان هر محاربه‌یی دین اسلامك منفعتی ایچون آچیلمش بر حرب یعنی (جهاد) ظن ایدییورلر و بو محاربه ده اولمه‌یه (شهادت) نظریله باقیورلر .

کندی حاللرنده یاشایان قبائل اوزه‌رینه آنسزین هجوم ایده‌رك قاریلرینی ، چوجوقلرینی قالدیران چاپولجی جته‌لری ، اسرا آوجی‌لری؛ اثنای مصادمه‌ده تلف اولدوقلری حالده رتبهٔ شهادت احراز ایده جکلرینه اعتقاد ایدرلر ؛ ال ویریرکه چارپیشدیقلری قبیله غـیر مسلم اولسون بو غیر مسلملرك ، جنـاب اللّٰه‌ك وجمعیت بشریه‌نك اعطـا وتصدیق ایتمش اولدیغی حقوق ی یعنی نفسلرینی وعائله لرینی مدافعه ایتمك ایچون محاربه ایتدیکلرینی نظر اعتباره آلمازلر . بو وجهله ، پادشاه‌لرك ظلم وتعدی لری یوزندن آچیلان محـاربه‌لره ، مسلمانلر غفلةً ، «جهاد» نظریله باقیور وبو محاربه‌لرده اولمه‌یی «شهادت» صانیورلر . دیکر جهت دن ، « اسلامیتی ، بالاخره ، مقاومت کورمکسزین محو ایتمك اوزره کفار ، سـلاطین‌ك نفوذینی کسر وتخریب ایچون اتحاد ایتمشلردر » یولنـده بوتون عالم اسلامده عموماً منتشر شایعهٔ کاذبه دخی ، پادشاه‌لرك آچدیقلری محاربات عدالت شکنانه حقنده اسـلاملرك فکرینی مساعد ولهدارانه بولونمایه تهیه ایدییور . بوشایعهٔ کاذبه سلطانلر ایچون دیکر بر منفعت داها تأمین ایدر :

تضمينات حربيه‌يی ويرمك ، اثنای حربده خسار ديده اولان بری و بحری لوازم و مهمات عسكريه‌يی تجديد ايتمك و اثنای حربده ضروری اولان بعض مصارفی جبر و تلافی ايتمك ايچون سلطانلر يكی ويركيلر ، دخوليه‌لر وضع ايدر ، قارئك معلومی اولديغی اوزره ذاتاً سنه‌ده دورت و يا بش معاش آلان و بويله‌جه سائقهٔ سفالتله فساد اخلاقك سينه‌سنه آتيلاراق ، هنوز ختام بولان محاربه‌نك توليدينه‌بويوك ياردیم‌ايدن مأمورين حكومتك معاشلری ١٠٠ ده ١٠ و يا ١٥ نسبتنده تنقيص اولونور .

اولجه عرض و اتيان ايديلدی كه محاربات مناسبتيله و سائر مناسب فرصتلرده ، سلطانلر ، كويا اعانه دفترلری آچارلر ، وهر كس طاقت وتحملنك فوقنده ، طوعاً وكرهاً ، اعانه ويرمه‌يه مجبور بولونور . مأمورين دولته كلنجه ، بو اعانه‌لر ، اونلرك معاشلرندن توقيف اولونور . بو توقيفات ، هر دفعه حكومتك تعيين ايتديكی يوزده نسبتنده اجرا ايديلير ، بالاده مذكور يوزده ١٠ :

١٥ تنسيقات نامیله آیریجه معاشلردن کسیلیر . .

اساساً . محاربه‌نك اقتضا ایتدیردیکی مصارف تسویه ایدیلینجه‌ قالدیریلماق اوزره وضع ایدیلن بو یکی ویر-کیلر ، بورسملر ، بو تنسیقلر ، بو اعانات جبریه ، ذاتاً صیزلاتاقده اولان تبعه‌یی ینه ازمه‌یه دوام ایدر . بو مدت اثناسنده علاوه ویرکیلر الخ ، محاربه‌نك موجب اولدیغی مصارفی قاپاتاجاق و متعاقباً قالدیریلاجاق ، ختام بولاجاق یرده ، قسم اعظم اعتباریله ، اثنای محاربه‌ده اعدا طرفندن ضبط اولونان اراضی و اراداتندن پادشاهك غائب ایتدیکی آرسلان حصه‌سنی تلافی و تضمینه یارار . پادشاهلر هیچ بر حالده کیسهٔ ذاتیه‌لرینك ضرر دیده اولماسنی ایسته‌مزلر . اثنای حربده صرف و اهلاك اولونان مهمات و لوازم عسکریه و بحریه دیکر و سائط ایله تدارك ایدیلیر : مثلا مهمات مذکوره‌یه تفرعات مقتضیه ایله برابر بر قاچ یوز تفنك ، یوز و یا ایکی یوز میلیون فشنك ، بر قاچ سفن حربیه ، بر قاچ توربیل الخ الخ سپارش حکومت ، اجنبی فابریقه‌لری ایله مذاکره‌یه کیریشیر . بو مذاکرات ، سراسیمه مسلمان

لری آلداتیر ظن ایدرلر که کندیلرندن طلب استیفا اولونان ویرکیلر ، رسملر الخ ، موضوع مذاکرات اولان مهمات ولوازمك تدارکنه مخصوص در ؛ حالبوکه حقیقتده ، ویرکی لر الخ پادشاهلرك جیبلرینه آقار ، و مبحوث عنه لوازمات واشیا فقرهٔ آتیه‌ده کوروله‌جکی اوزره ، مسلمانلره ، فضله ویرکیلردن داها بویوك ، داها قیمتلی فدا کارلقلره مال اولور .

کندی تبعه‌لری و تبعهٔ اجنبیه سرمایه‌دار لری اوزه‌رنده ، دفعات ایله اجرا ایتدیکلری دلاندیریجلغك نتیجهٔ ضروریه‌سی اولاراق سلاطین، حقلرنده وتعهد مالیلرینی ایفا ایتمك خصوصنده اعتماد عمومی‌یی کاملا محوایتدیلر. بوندن دولایی در، که تورك حکومتی، بروجه معروض ، توفنك وسائر مهمات تدارکی ایچون اعمالاتخانه‌لرله مذاکره‌یه کیریشدیکی وقت، اعمالاتخانه‌لر، معمولات و اشیای مطلوبه‌نك حین تسلیمنده اثمانـنك تأدیه اولونماسنه دائر ، حکومت تأمینات ویرمك شرطیله ، سپارش واقعك تدارکنه‌راضی اولورلر. اعمالاتخانه اداره‌لری ، بو تأدیه‌یی ایفا ایده‌جکنه دائر

حکومتك بو تعهدینه اعتبار ایتمه‌دیکلری کبی حکومتك
تعهدینی تصدیق ایدن، پادشاهلرك اراده‌لرینه‌ده اهمیت
ویرمزلر : بالعکس ، تأدیه‌یی ، خصوصی بر بانقانك تأمین
ایتمه‌سنی ایسترلر . تعهدات حکومتك خصوصی بانقالر
طرفندن صورت مؤبده‌ده دوام ایدوب کیدن تأمین او
لونماسی کیفیتنك جالب اولدیغی حقارت ورذالته آلیشمش
اولان ، و منفعت شخصیه‌لرینه دوقونور خوفیله حیثیت
حکومتی محافظه ایتمه‌یوب بو تحقیرلرك اون قات فضله‌سنه
قاتلانمایی مرجح کورن پادشاهلر ، سپارش واقعك اثمانی
تسویه‌یه کافی بر ایراد مملکتی بر خصوصی بانقایه ترهین
ایدرلر ؛ اوزمان ، بانقا مبحوث تأدیه‌یی ، اعمالاتخانه‌یه
تأمین ایدر . تورکیانك همان بوتون وارداتی ، بو صورتله
خصوصی اجنبی بانقالرینه ترهین اولونمش در و بو
بانقالرك قونطرولی آلتنده بولونماقده‌در ؛ بو وارداتك قسم
اعظمی سلطان حاضر عبدالحمید ثانی زماننده ترهین ایدیلمشدر
— عبدالحمید وارداتك بر بویوك قسمنی رهنه قویدوقدن باشقه
بو مرهونات اوزه‌رینه - زمان زمان استقراضلر ایده‌رك ،
ترهین نامه‌لری افراطایله املا ایتدی . متعاقباً داهازیاده پاره

الده ایتمك اوزره ، شیمدی عبدالحمید، تورکیانك دیون مختلفه‌سنی «قونسولیده» ایتمك ایسته‌یور، آرتق خصوصی ترهین نامه‌لر اوزه‌رینه کوچوك بویوك بر مبلغ آلامیور ، ترهین نامه‌لریك محمول بولونیور . شوده‌در خاطرایدیلمه‌لی‌در، که بحث ایتدیکمز، مبایعات کبی مبایعات جسیمه پادشاهلره دیکر بر ساحهٔ مرابحه ، دیکر بر معاملهٔ صرافیه میدانی آچار. بو مبایعات وسیله سیله وکلای عائده‌نك بویوك ثروتلر یاپدیغی حقنده‌کی اعتقاد عمومی برامر واقعك مبالغه‌ایدیلمش صورتی‌در . وکلایه دیکر خصوصاتده اولدیغی کبی . بو خصوصده‌ده، کندیلرینه صلاحیت ویریلمش ومع مافیه کندی نام‌لرینه اجرای معامله ایدر سمسارلردن باشقا بر نظرله باقیلمامالی‌در .

انکار ایدیله‌مز ، که سابق العرض تضیمنات حربیه ویرمك مهمات بریه‌وبحریه‌یی تجدیدوا کمال ایتمك، وکذلك محاربه‌نك ایجاب ایتدیکی بعض مصارفی قاپاماق ایچون تعقیب اولونان اصول ، ذاتاً فرسوده برلباسی اتکلرندن کسمك صورتیله الده ایدیلان یاما ایله یامالامایه بکزرکه هر دفعه بویله یامالاندیقجه دائماقیمتنی برقات داها غائب ایدر .

خلاصهٔ کلام . پادشاهلر ؛ بر محاربه‌نك آچدیغی یاره‌یی صاغالتماق وسیله‌سیله دیکر بر محاربه‌نك تخمنی صاچارلر. آردی آره‌سی کلمز ، منضم ویرکیلر ، رسملر ، جبری اعانهٔ نقدیه‌لر ، تنقیص معاشات . الخ ، خلقك ضجرت وسفالتنی آرتیریر . صنایع بولو نمایان وتدارك اسباب معیشت وسائطی بغایت محدود اولان بر مملکتده ارزاق‌ك الك کوچوك بر ترقیٔ فیئاتی فقرایه عذاب و تضییق حس ایتدیریر. بری طرفده ، یاریم آیلیقلی ، داهادوغروسی سنه‌ده بش آیلیق آلان ومعاشلری مضاعف تنزیلات ایله تنقیص ایدیلان آچ مأمورین حکومت ، روحلرنده‌کی حسیات ناموسکارانه‌نك ذرهٔ متباقیه‌سنی‌ده آتارلر ، مأموریتلرینی آچیقدن آچیغه سوء استعماله قویولورلر. محاکم عدلیه‌ده عدالت بهالی اولور (!) بو احوال ، ذاتاً صیزلانان اهالینك خشنودسزلغنی تزیید ایدر ، اوزمان ، اولکندن داهازیاده بر شدتله ، اختلالات باشلار ؛ بو وجهله ، تورکیاده محاربه‌لر بردائرهٔ نامتناهی اوزرنده یکدیکرینی ولی ایدر .

توركیانك بلای مجسمی

سلطان حاضر (عبدالحمیدثانی) ، بوتون آمال واعمالیله ، توركیانك مجسم بلاسی اولدیغنی كوستریور . عبدالحمیدك عهد مشؤمنده مأمورین حكومتك فساد اخلاقی وبونك نتیجه‌سی اولاراق توركیا تبعه‌سنك سفالت وناخشنودیسی حد غایه‌یه واصل اولدی . عبدالحمیدك منفعت پرستلكی واستبدادی ، توركیا تاریخنك سالنامه‌لرنده مثاللر تحری ایدییور . واقعا اسلافنك عهد حكومتلرنده توركیا تبعهٔ خریستیانیه‌سی سلاطینك حكم ونفوذینه قارشی عصیان ایتدیلر ، مسلمانلر بو عصیانلری روسیانك القاآتنه اسناد ایدییورلر ؛ بو ، بردرجه‌یه قادار دوغرودر ، یالكز شونی‌ده بیلمه‌لی در ، كه پادشاه‌لرجور وتعدیلری ، استبدادلری ایله تبعهٔ

خریستیانیه لرینی ، تأثیرات أجنبیه‌ایله متأثراولمایه مستعد قیلدیلر . بالقانلرپولتیقه‌سنی ایله‌ری کوتورمک ایچون روسیا ، پادشاه لرك بو معاونت بالواسطه‌سندن استفاده ایتدی . لاکن عبد الحمیدك مطلق العنان لغی آلتنده تورکیاتك تبعهٔ خریستیانیه‌سی قادار تبعهٔ مسلمه‌سی‌ده عصیان دائمی حالنده‌در . البته مسلمانلر ، « کنج تورك » لرك ظهور حرکاتنده وَ(یمن) اختلاللرنده ومسلمان ارناٶدلرك متمادی قیام لرنده‌ده روسیانك ویادیکر بر بویوك دولت خریستیانیه‌نك تأثیر ومعاونتی‌واردر دیه‌مزلرآ . یمن عصیانی تسکین ایچون عبدالحمید ، کاه پیاده عساکری ، کاه طوپچی آلایلری قوللانیور ویاواش یاواش ، عبدالحمید بلافائده . عساکر ، وَ ظالمه قارشی قیام ایتمش خلق حاللرنده بیکارجه مسلمان جانی تلف ایتدی ؛ کرك یمن‌ك ، کرك دیکر ولایاتك حاصلاتی ، کاملا ایستانبوله جلب ایدیله‌جکنه بوواردانك موردلرینك احتیاجاتنه تخصیص ایدیلسه‌ایدی و ویرکیلری ویرن‌لر ، سبب

وضعی اولان شیلردن مستفید اولسه لرایدی وَ ، خلاصهٔ کلام تورکیااولکاسی ، پادشاهك وَ حرم همایونك منفعتی ایچون دکل مملکتك وأهالی‌نك منافعی ایچون اداره اولونسه ایدی وطنمزده ، عصیانلرك انتشاری منقطع اولوردی .

کنچ تورك لری . انکلتره ممالکنه ومصره ، ملتجی اولاراق ؛ قبول ایتدیکی ایچون انکلتره حکومتنی عبد الحمید وعونه‌سی اتهام ایدییورلر ؛ بیلمه یورلرکه مظلومی ظالمنه قارشی حمایه ایتمك ، ملتلر وفردلر ایچون هردورده بر نقطهٔ شرف ونامـوس اولمش واولماقده بولونمش در . مظلومی حمایه ایتمك انسانده بر میل مقاومت سوزدر؛ انسان بو حمایه‌یی اجرایه جبروتی بر سائقه ایله‌سوق اولوندیغنی حس ایدر . حمد وثنالر اولسون اوناکه ، نوعمزك محافظه سی ایچون دیکر تبصرلر میانده انسان ، بو میل عالی‌یی وبو میلی تعقیب ایتمك حس نجیبنی بخش ایتدی . ملل متمدنه حق التجا [Droit d’asile] یی بر قانون بین الملل ایله نظام

آلتنه آلدیلر : فقط (عبد الحمید) ایستەیور ، که انکلتره ،انسانك مفطور اولدیغی حمایهٔ مظلومین میل صمدانیسنی استحقار ایتسین ، قانون بین المللی چیکنه‌سین‌ده .انکلتره طوپراغنده بر ملجاء آرایان کنج تورك لری وارمنی لری ساطورینه تسلیم ایتسین ، عبد الحمید ، انکلتره یه بونی یاپدیرمایه موفق اولماق ایستەیور . واقعا پولیتیقه ملتجی لرینی قبول دن امتناع ایدن وملتجی نك منسوب اولدیغی حکومت طرفندن طلب وقوعنده ملتجی یی مملکتك حدودی خارجنه چیقاران حکومت لر ، ملتجیء مطرودك منسوب اولدیغی حکومتدن بعض منافع تأمین ایدرلر ، یاخود بو حرکتلری ، ملتجی یی طرد واخراج حقنده کی طلب قبول ایدیلمه دیکی حالده حصوله کله جك کین دن قورقدوقلرندن در . انکلتره ، بر حکومتی منافع مادیه و سائره ایله حیثیت و ناموسنی مبادله ایتمه یه واردیران بو قیددن خارج در . فی الحقیقه انکلتره ، نواقص پولتیقیه دن بریء دکل در. فقط

دیگر حکومتلرك ألری آراسنده حرکت ایتمك و بوتون بشریت متمدنه‌نك اکراهی اوکنده، دیگر حکومتلره لوستره‌جی خدمتی کورمك مرتبه‌سندن چوق عالی بر عزت نفسه مالكدر.

انکلتره‌نك محافظه و مهمانپرورلك ایتدیکی یالکز (تورك)لرو (ارمنی)لر دکلدر؛ انکلتره هر مملکتك هر جنس ملتجیلرینی: (آنارشیست) اولسون نیهلیست اولسون وحتی الیوم انکلتره‌ده مرعی شکل حکومته مخالف بر حزب اولان (آنتی-مونارشیست) اولسون جمله‌سنه طوپراغنی بر ملتجای امین و کشاده اولاراق طوتار. بر ملتجیٔ تسلط دیده‌یی متسلطك قلیجنه تسلیم ایتمه‌دیکی ایچون انکلتره‌یی اتهام ایدن بر آدم بو حرکتیله تماماً متفسدالقلب، مردار وجدانلی اولدیغنی اثبات ایدر.

عبدالحمیدك اسلافی، وقتیله هدیةً بعض اراضی ترك ایتدیلر، فقط عبدالحمید مملکتلرینی طوبدن

ویردی (*) ٢٧ سنه‌لك عهد سلطنتنده، زمان حکومتنه تقدم ایدن ایکی عصرده اسلافنك غائب ایتدیکی اراضی‌دن زیاده اراضی غائب ایتدی :

لاکن منفعت ذاتیه‌سنی ده او نسبتده ایله‌ری کوتوردی، کشور خودکامیسنی او نسبتده توسیع ایتدی. بو صورتله، شیمدی‌یه قادار کاوب کچن سلطانلرك اك زنکینی اولماقله قالمادی معاصر حکدارلرك ده اك زیاده ذی ثروتی اولدی. عبد الحمیدك منابع ثروتی پك آشکاردر: واردات دولتك کافه‌سی کندی ألی آلتنده در ، بوندن ، مسلمان مستبدلرینك عادتی وجهله ایسته‌دیکی قادارینی آلیر و دها زیاده‌سنی آلینماق توقیف اولونماق قطعیاً غیر ممکن اولان مقدارینی ده مملکتك اداره‌سی ایچون براقیر ؛ مأمورین حکومتك هرسنه تداخله قالان ٧ : ٨ معاشی ، یوکسك معاشلرك فروختی، و بونلری آلانلر اوزرینه وضع ایتدیکي خصوصی ویرکیلر ، مملکتك عصارهٔ حیاتیسنی جذب ایده

---

[*]

«عبدالحمید اول » ویرمش ایدی « قریم »ی «بورغاز» ه دك ایریشدی ثانیسنك عطاسی!

ـرتـ و واسطه‌سیله سلاطینك زنكنیاشدیكاری دیكر طومبه‌لر هپ منابع ثروتنی تشكیل ایدر ؛ بوندن بشقه عبدالحمید جیب همایون خرجلغی نامیله كندیسنه رسماً بر معاش شهری تعیین ایتمشدركه انكلتره‌نك، قرالنه ویر-دیكی تخصیصات‌دن دورت دفعه‌فضله‌در [یعنی ۲ ، ۸-نسبتنده‌در] توركیا ایمپراطورلغنك یكون وارداتی بویوك بریتانیانك یكون واردات عظیمه سیله مقایسه ایدیلوب آنجاق ۳ایله ۱۰۰ نسبتنده‌قالدیغی آكلاشیلینجه بو تخصیصات فاحشه‌نك مناسبتسزلكی داها ای ادراك اولونور. بونكله برابر ،عبدالحمید، بو تخصیصاتی كندیسی مستبدانه تعیین ایتمه‌دی ، « مجلس خاص وكلا » و « شورای دولت » مجلسلری بوكا اتفاق آرا ایله قرار ویردی . عبدالحمید یالكز اراده‌سنی اصدار ایتدی. (كتابك « توركیانك ساخته مجلسلری » بحثنه باقك)

اكر توركیا مسلمانلرینك كوزینی پردهٔ تعصب قاپامامش ، كور ایتمه‌مش اولسه ایدی،یالكز بو كیفیت خصوصیه ، یعنی : عبدالحمید ده و شركای جنایتنده

قطعیاً وجدان و ذره قادار محبت وطنیه بولونمادیغنی اثبات ایدن بو تخصیصات فاحشه‌نك قرار و قبولی و صدور اراده‌سی کیفیتی ؛ شوکت اسلامیه‌یی متفقاً تخریب ایدن کفارك کیمر اولدیغنی کشف ایچون بر دلیل کافی اولوردی .

هیهات ! مسلمانلر ، محاکمه‌جه ، وخیم بر پریشانیٔ ملی خسته‌لغیله مریض‌درلر . مسلمانلر ؛ وطنلرینی منفعت شخصیه‌لری نامنه ، صاتانلره دوست و صاتین آلانلره دشمن نظریله باقیورلر.

بوتون واردات دولت ید حکم و تصرفنده ایکن ، تخصیصات همایونی ایچون مجلسلرك تصدیق و قرارینی استحصال ایتمه‌سی نظر اولده فضله و بی سود کورونور؛ حالبوکه عبد الحمید بو قراری استحصال ایله بر مقصد دسیسه‌کارانه تعقیب ایدییور. عبدالحمیدك عمجه‌سی ، و صوکدن ایکینجی سلف سلطان عبدالعزیز ، پاره حساباتنی مجلس خاص وکلایه و سائره‌یه کمال غرور ایله براقاراق واردات دولتی دائما اسراف ایتدیکی ایچون خلع اولوندی. کبر وغرورینك ذنبنی قانیله کفارت ایتدی .

(تفصیلاتی بر بحثِ آتیده عرض ایدیله‌جك) عبدالحمید شرکای تهمتك تقریر و کندیسنك تصدیق ایتدیکی قوانینك حمایه‌سی آلتنده مملکتك قاتی أمیور.

عبدالحمیدك منابع ثروتنه بالاده اوکردیکمز منبع ثروتدن ، داها واسع ، داها زیاده رسمیت ، مشروعیت کسوه‌سنه کیرمش بر منبع دیکر ، علاوةً اتیان ایده‌جکز: تورکیا کشورینك ، وضعیت ، جغرافیائیه‌سی مناسبتیله بحراً معروض هجوم اولدیغی ملاحظه‌سنی استحقار ایده‌رك عبدالحمید ، تورك بحریه‌سنی متروك و عاطل براقدی . بوتون بحریه ٢٧ سنه‌دن بری استانبولده قاسم پاشاده ، ترسانه‌نك اوکنده دمیرده‌در ، حال حاضرده تورکیانك ، سوزده ، بحریه‌سی بوش ، و هر بری ، سیویل البسه‌لی بر ایکی نفر طرفندن محافظه اولونور برقاچ سفن حربیه‌دن عبارتدر . سفینه‌لر ، لوازمات دن ، مهماتدن ، کوموردن ، پاکننلردن ، ادوات واشیای لازمهٔ حربیه‌دن الخ محروم‌در . بو کمیلرك ، بر ربع عصردن زیاده بر مدتدن بری صو ایچنده ، صو ایله تماسده طوران قسملرینك خراب اولاجاغی قولایجه ادراك

اولونور . دائرهٔ بحریه ، بر ناظر ایله سفیل بر هیئت ارکان حربیه‌دن ، بر قاچ ضابطان و کتبه‌دن ، برهنه پا و البسه‌سی صد پاره بر ایکی‌یوز نفردن ، بر مکتب ابتدائی‌دن بر مکتب حربیه‌دن ، بر مجلس بحری و بر ده ترسانه‌دن عبارتدر . بو سفیل هیئت ارکان حربیه‌دخی ، تورکیا خدمتنده بولونان دیکر مأمورین کبی سنه‌ده ٤ : ٥ آیلق آلیرلر . کرك ارکان حربیهٔ بحریه‌نك کرك ترسانه‌نك و معمولاتنك حال پریشانی حقنده‌ دمیر اوزه‌رنده بولونان و (دونانمـای همایون) نامی ویریلان تکنه‌لرك حال متروکیتیله بر حکم ویریله بیلیر .

بونکله برابر ، حکومتك ، کاغد اوزه‌رنده بر قوهٔ بحریهٔ شاهانه‌سی وار ؛ و محافظه‌سی ایچون جسیم‌المبلغ تخصیصات ویریبور . بحریه ناظری بو مبلغ عظیمی آلیر عبدالحمیده ذور ایدر . بحریه‌سی ، ایی بر حالده طوتولمش اولسه‌یدی ، تورکیا ایچوچوق محسنات اولوردی .

شوراسی مسلم ونا قابل اعتراض‌در ، که اکر تورکیا بحریه‌سی ، پاصلانمایه ، چورومه‌یه ، و مصیبت انکیزه منحوس جلوسندن‌بری . عبدالحمیدك طوعاق بیلمز

منحوس جلوسندن بری منفعت پرستلکك قویدیغی حال اضمحلاله براقیلاجاغنه لایقیله تجهیز و محافظه اولونسهیدی ، سفینهلر ترقیات جدیدهنك ایجاباتنه توفیقاً فضله زرهله قایلانیلسهیدی و عینی زمانده عبدالحمید نیات غیر مشروعه و بی دلانه سندن واز کچهرك ، مملکتك و خلقك منافعنه کوره تورکیایی خالصانه اداره ایتمك املنده اولدیغنه دول متمدنهیی اقناع ایتسه ایدی ، تورکیا ، بر چوق اسباب مهمهدن طولایی ؛ دول متفقه هیئتلرندن برینك اتفاقه کمال شوق و محبتله قبول اولونه بیلیردی ؛ بو حالده ، بوکونکی حال ملوثیت و محکومیتندن قورتولدوقدن باشقا شوکت و قدرت ماضیهسنه تدریجاً واصل اولور و بویوك بر دولت صرهسنه کچردی .

چیفته زرهله تجهیز ایدیلهرك تنظیم و محافظه ایدیلمش اولسهده ، ینه ، بویوك دولتلرك ، اصول انشائیهٔ جدیده اوزره یاپیلمش مهیب فیلولرینك یك زیاده دوننده قالاجاغنی و بنا برین تورکیایه هیچ بردولتك اتفاقنه متفق صفتیله قبول ایدیلمهسنی تأمین ایدهمیهجکنی اکثریا ادعا ایدییورلر .

بونا جواباً دیرز، که تورکیانك ، یالکز وضعیت جغرافیائیه‌سی، قدرت بحریه‌سنك دونیتی، عدم کفایه‌سنی تضمین ایدر تورکیا : اوروپاده صلح و اسایش و موازنهٔ سیاسیه ایچون اولدیغی قادار ، دول معظمه‌نك دیکر منافع اساسیه‌سی ایچون ، قیمتی تقدیر اولونامز درجه‌ده حائز اهمیت ایکی بوغاز اولان (بوسفور) لـ و (چناق قلعه بوغازی) نك مالك یکانه‌سیدر . (روسیا نك بالقانلر پولیتیقه‌سی عنوانلی بحثنه نظر ایدیله) تور کیا (بحر سیاه) ه ، (مرمره) یه ، (بحر سفید) ه (بحر احمر) ه و (عربستان دکزی) نه (بصره کور فزی) نه حاکمدر . وضعیت جغرافیائیه‌سنك مالك اولدیغی بو فوائددن باشقا ، تورکیا ، حرب حالنده، پك چوق کوجالك چکمکسزین یاریم میلیون منتظم عسکر چیقاره بیلیر . صوك اوچ عصرده بربرینی متعاقب کلن پادشاهلرك استبدادی و منفعت پرستلکی یوزندن تورکیا ایمپراطورلغنك شهرتی یاری یاری‌یه آزالمش و شوکتی کاملاً غائب اولمش ایسه‌ده تورکلرك زیور تواریخ اولان شجاعت عسکریه‌سی کشور تورکی

نك مسلمان اهالیسنده ، حال نومده اولاراق بولوندقده در ، بو شجاعت اویانوب اظهار وجود ایتمك ایچون بر فرصت مساعدك ظهورینه باقار .

١٨٧٨ ده توركیا روسیا محاربه سنده روسلر ، رومانیا عساكری و یوز بیكلرجه بلغار قیامیلریله تحكیم ایدیلمش اولدوقلری حالده ، توركلر ایالك بر قاچ غوغالرنده ، روس اردوسنك بر ربعنی محو ایتدیلر . توركلرك روسلر اوزه‌رینه بو غلبه‌لری عالمی حیرته دوشوردی ، توركلر ملل سیاسیه مراتبنده موقعلرینی غائب ایتدیكلری كوندن بری شجاعت عسكریه‌لری استحقار ایدیلیور ، حتی نظر دقته بیله آلینمایور ، حال بو ،كه دیكر جهتده ، جهان ، روسیانی ، دوغرو اولمه یاراق ، كرهٔ ارضك الك قوی الشكیمه و ناقابل ومقاومت بر دولت عد ایدییور ، مدهش بولیور ، اوندن قورقیور ، بو سببلرله مذكور حیرت دوبالا اولدی . عینی زمانده هر كسك قورقدیغی (شمال ایسی) نك توركلرك الیله دوچار هزیمت اولماسی ، بالطبع بر سرور شیطانی ایله عالمك قلوبنی طولدوردی .

اوزمان انکلتره باش وکیلی بولونان لورد بی قونسفیلد Beaconsfild غایت ائتلاف کار بر رجل دولت اولماق شهرتنه رغماً ، (عوام قاره‌سی) نه ، موقع حرب حوادثنی تبلیغ ایدرکن قارده‌یه شو جملهٔ تنبیهیه‌یی درمیان ایتدی : خسته آدم شفایاب اولدی . The sick man has recoverd تورکیا ایچون « خسته آدم » تعبیرینك (چار ایکنجی آلکساندر طرفندن ایجاد ایدیلمش اولدیغنی خاطره کتیریرسه‌ك لورد بی قونسفیلدك سوزنده ، روسیا ایچون آجی براستهزانك مضمر بولوندیغی میدانه چیقار ، (بی قونسفیلد) ه موقع رسمیسی مانع اولماسه‌یدی بلکه خسته آدم ، پك حریص وپك خود پسند و[ا]رثنك امیدینی آجی برصورتده بوشه چیقاردی » دیر ایدی .

تورکلرك ، بش عصردن بری ، فتوحات عسکریه‌سی و قایع مهمهٔ تاریخیه صره‌سنده ذکر ایدیلمکده‌در (*)

[*] بو حقیقت جدیهٔ تاریخی‌یی قطعهٔ آتیه‌ده نظم ایدیلمش بولورسکز :

بش عصر کچدی : بایراغنی یرده کورمه‌دی
تیترتدی دهری ضربهٔ پرزور همتی :
اغضاب شیردن حذر ایت ای اله ظالم
زنجیر ایچنده طوتما بو سرباز ملتی .

ع . ج .

حالبوکه روسیا ، ایمپراطورلغنك تأسیسندن بوکونه قادار کچن بر مدت (۲۰۰ سنه) ظرفنده بویله تك بر اثر کوستهرهمز . بالعکس اکثریا متفق و یا آیری آیری دول اوروپائیه طرفندن مغلوب ایدیلدی .

قابل انکار دکلدر، که روسیا ، اسیای وسطاده پولیتیقهلری مختل ، اوروپا سوق الجیشندن کاملا غافل ، بونکله برابر فاسدالاخلاق و متردیء (**) بر چوق (خانلق)لری بویوندوروغی آلتنه آلدی ؛ سلاطینك ظلم و استبدادی آلتنده ذاتاً کندیلکیندن منقرض اولان ، تورکیا ایمپراطورلغنك سیر انقراضیسنی تسریع ایتدی ، واسع وَ الله وَ عباد الله طرفندن متروك بر بیابان اولان سیبریایی استیلا ایتدی ؛ اخیراً آبدال (چینلی)لردن (مانچوری) قطعهسنی آلدی .

بو نیم متمدن ملتلرك مملکتلرینی غصب ایتمك ، حقیقت حالده ایش دکلدر . بونکله برابر ، روسیا تورکیا محاربهسی تورك اردوسنك مغلوبیتی ایله نهایت بولدی ،

(**) Dégénéré تعبیر طبیسنك ، مقابلی در .

ع . ج .

لاكن نه اولدی؟ وقتاكه روسیا ، (شمال ایسی) شهرتنك تورك اردوسی طرفندن ، انظار عالمه قارشی بر هوا ایدیلمك اوزره اولدیغنی كوردی ، ایستانبولده آلتون ایله اجرای معامله ایتدی. او زمان ، حركات حربیه : (ییلدیز) سراینده‌ن اداره ایدیلمه‌یه باشلادی. عساكر بر موقع‌دن دیكر موقعه ، عالمانه (!) سوق ولوندی . روس اردولری همان بو فرصتدن استفاده ایتدیلر . ایله‌ریله‌دیلر . تورك اردوسنك تحت اشغالنده اولان و ناقابل ضبط بولونان قلاع و سائر مواقع مستحكمه‌نك قوماندانلری بولوندوقلری مواقعی ترك و تخلیه حقنده « اراده » لر آلدیلر . ییلدیز سرای همایونی ، مواقع مذكوره‌ده بولونان عساكرك معروض اولدیغی تهلكهٔ محتمله‌یی اوچ دورت یوز كیلو مترهلك مسافه‌دن كوردی ! مواقع مشغوله تخلیه ایدیلیر ایدیلمز روسیا اشغال ایتدی . ارزاق و مهماتجه واقع اولان طلبلر ، ایسته‌نیلن امدادلر مسموع اولمادی. الله‌ی ، رسول الله‌ی. دین‌ی ، وطن‌ی آلتون مقابلنده صاتان ایستانبول مرائیلرینك بو و بونا مماثل افعال

خائنانه‌لری اولماسه‌یدی . توركیا عسكری روسیایی مغلوب ایدردی .

توركیانك كرك وضعیت جغرافیائیه‌جه . كرك اهالیء اسلامیه‌سنك مكنت و فعالیت عسكریه‌سی جهتیله توركیانك مالك اولدیغی محسناتی دول معظمه پك اعلا بیلیرلر : بو جهتله ، دونیت بحریه‌سی ، توركیا ایچون بر اتفاقه داخل اولماق یولنی قاپاماز . اتفاق خصوصنده باعث اكراه كورون بر شی وارسه اوده عبدالحمیدده ووكلاسنده حسن اخلاقك ، ناموس فطری نك محبت وطنیه‌نك و هرجهتله اخلاص و صمیمیتك معدومتی‌در . بویوك بر دولت ایله اتفاقك سایهٔ محاسننده توركیانك شوكت و نفوذجه قطعیاً تعالی ایده‌جكنی ، حقوقنك پایمال ایدیلمه‌سی ختام بولاجاغنی وبالذات كندیسی‌ده ، دول معظمه طرفندن ، كندیلرینك توركیا ایچون مشترك عمومی بر Sous-seeretaired,Etat مستشارلری كیبی معامله كورمك حقارتندن قورتولاجاغنی بیلمه‌مك ، اكلاماماق ایچون عبدالحمیدده لزومندن

زياده (ماكياوه‌ل) لك واردر. (*). اونك (ماكياوه‌ل) لكى بو مزايانى آكلاماماسنه مانع‌در. — (عبدالحميد، شيمدى دول معظمه‌نك، توركيا ايچون، بر ناظرندن باشقا نه‌در. توركيا ادارهٔ داخليه‌سى ايچون، دول معظمه. اصول و نظامات تعيين ايدييور و بونلرك مرعيت حكمنى اصراراً طلب ايدييورلر؛ عينى زمانده عبدالحميد، عهدنامه‌لر و ديكر تعهدات حقنده، دول معظمه‌نى آلداتمش و بو وجهله اونلرك امنيتنى غائب ايتمش اولديغندن دول معظمه وضع ايتديكلرى نظاماتك اجرا ايديلديككنى كورمك ايچون اوروپالى ذوات تعيين ايدييورلر؛ توركيا كيف مايشا استخدام ايتمه‌يه صلاحيتدار اولماديغى حالده، بو اوروپالى ذواتى توركيا بسله‌مه‌يه، معاش ويرمه‌يه مجبور بولونيور) عموماً ادعا وقبول اولونان بر حكمى بوراده درميان ايتمك نا بمحل اولماز: (سلاطين بر تربيهٔ سياسيه آلميورلر، بوندن دولايى امور سياسيه‌ده بر نظر نافذه مالك

(*) «ماكياوه‌ل» و افكارى حقنده معلومات مختصرهٔ كافيه آلماق آرزو ايدنلر [استبداد] عنوانلى اثر مترجمزك ١٧٤ نجى صحيفه‌سنده‌كى حاشيه‌يه نظر بويورسونلر. ع٠ج٠

یولونمایورلر.) بو ادعا تماماً مخالف حقیقتدر وبویله اساسسز بر صورت محاکمه‌نك ناصل مظهر رواج اولدیغی موجب حیرتدر. صوك اوچ عصرده کلن عثمانلی پادشاهلری، میلیونلرله تبعهٔ اسلامیه‌لرینك مسلمان آرناؤدلرك عرق رجالانه‌لری مستثنا جمله‌سنی کوپك اطاعت سفیله‌سیله مطیع ومنقاد قیلدیلر، اونلره بویله بر تربیه ویردیلر.

بو میلیونلرجه انسانلر حریت فکر وفعللرینی سلاطین متوالیه‌نك ارادهٔ خودسرانه‌لرینه ترك وتسلیم و برارکك ایچون باعث ذل اولان بو ترك و تسلیم اسیرانه‌یی بر وظیفه عد ایدییورلر.

ظن اولونورکه هر مسلمان، سلطان ایچون، هر دورلو وسائط لازمهٔ رفاه و سعادتدن محرومیتله مضطرب اولمایه، جاننك امنیتسزلکی خوف دائمیسی آلتنده یاشامایه، وَ، ساطانك نتیجهٔ استبدادی اولاراق آچیلان محاربات متوالیه‌یه باکمال شوق وَ بر غیر مسلم طرفندن اولدوروله‌جکی حالده شهید اولماق اطمئنان قلبیله، اشتراك ایده‌رك حرب ایتمه‌یه بورجلودر. پادشاه

ترك آلتنده اولان نهایتسز عطشلری و غدر و استبدادلری یوزندن آچیلان بو محاربه‌لرك عاقبتنده ممالك اسلامیه پارچه پارچه غائب ایدیلوب ید اغیاره گیتدیجه بونی . مسلمانلر . ارادهٔ الهیه‌یه و خریستیانلرك شوکت اسلامیه‌یی ضعیفلاتماق ایچون اتحاد ایتمش اولدیغنه و بوکبی اساسسز دیکر سبیلره اسناد ایدییورلر . قسم اعظمی اعتباریله . جنس دابر (طائفهٔ نسوان)ك حسن و آثارینك ارککلر اوزه‌رینه ایتدیکی تأثیر سحارانه‌دن تکون ایدن نتائجی منعاً دین اسلام، نسوانك انظار اغیاره کشف دیدار ایتمه‌سنی نهی ایتمشدر . نسوان مسلمه عندنده ؛ یوزلرینی ستر ایتمك عادتی بوندندر . زوجه‌لرینه ، قیزلرینه . همشیره‌لرینه و تعلقات نسوانیه‌لرینه عائد بو عادته مسلمانلرك بویوك بر اهمیت ویردیکاری پك معلومدر . کندی نفسلرینه عائد اولنجه . پادشاهلر ، مسلمانلری، بو نقطهٔ نازکهٔ ناموسدن ده محروم ایتمه‌یه موفق اولمشلردر . پادشاهلر ، اسلام بیننه شو اعتقاد کاذبی صوقدیلر : پادشاهلر ، پیغمبرك وکیلی درلر و بناءعلیه اونلر ایچون بوتون تورك قادینلری ، قیزك

پدرینه قارشی اولان مناسبتی نه ایسه او مناسبتده بولونورلر ، یعنی پادشاه ایچون بوتون تورك قادینلری ، کندی قیزلری ، اولادلری مقامنده‌درلر . بو وجهله پادشاهك سکونت ناپذیر اولان نظر شهوت و سفاهتی مسلمانلرك زوجه‌لرینك ، قیزلرینك ، همشیره‌لرینك کشن حسن و آینده نواله چین اولورکن مسلمان ارککلرك حسدی ایله‌ری کیتمز . ایله‌ریده اثبات ایده‌جکز که سلطانلر پیغمبرك وکیللری دکللردر ؛ یالکز شوراسنی شیمدیدن نظر اعتباره عرض ایدرزکه نه حضرت محمد نه ده خلفاسی تورك قادینلری حقنده پدر و اولاد مناسبتنده بولوندوقلرینی ادعا ایتمه‌مشلردر و اویله حرکت ایتدیکلری ده هیچ ثابت دکلدر . زیرا نسوان اسلامی قادین اولاراق الدیلر ، تزویج ایتدیلر . بو وجهله میلیونلرجه تبعهٔ مسلمه‌لرنده شرارهٔ ذکانی سوندوره‌رك پادشاهلر ، بر صورت عفت شکنانه‌ده ، منفعت شخصیه‌لرینی ایله‌ری کوتوردیلر ؛ حالاده پادشاهلرك علم اداره‌ده بی بهره اولدوقلرندن بحث اولونیور . اصل مزیت حقیقیه ، منافع حکومتی ایله‌ری کوتورمکدن عبارتدر ،

منافع حکومتی جیبلرینه توجیه و ایصال ایده‌جك بر یولده ادارهٔ حکومت ایتدیکلری ایچون پادشاهلر آز ماهر رجال حکومتدن میدر؟ پادشاهلر شو فکرده‌درلر: بر یرده که تبعه، غایهٔ خلقتنی، یمکدن، ایچمکدن، ذرّیت یتیشدیرمکدن عبارت بیلیر و بو دورلو حیاتدن دها عالی بر صفت و خصلت حقنده هیچ بر فکری بولونماز او حالده علم ادارهٔ حکومتك فلسفه‌سی، منافع حکومتی دکل ذات نماسی، وکیلی، زمامداری اولدیغی مملکتلرك زیان و مصرفیله بالذات ذات نمای حکومتك یعنی حکمدارك منافعنی ترقی ایتدیرمکدر. بالخاصه عبدالحمیده کلینجه، «پادشاهلر علم حکمتدن بی بهره‌درلر» ادعا سنك اونا تطبیقی قطعیاً غیر ممکندر، بویوك برحکومتله اتفاق سایه‌سنده تورکیایه کله‌جك محسناتی کورمه‌مك ایچون او، لزومندن زیاده بویوك بر پولیتیقه شناس آدمدر. فقط بر آز اول درمیان ایتدیکمز خودکامانه فلسفهٔ علم حکومتندن کچمز، اومذهب خود پرستیدن یالکز آیریلماق فکری اونك یورکنی دهشت و خشیتله

طولدورور . بونك ايچون توركيا ، قاناياجاق . قاناياجاق ، قاناياجاق !

قارء ، الده بولونان شو كتابك بوراسنه قادار نظر تدقيق و تتبع دن كچيرمش بولونجه شبهه‌سز كمال اطمئنان قلب ايله آكلامش دركه توركيانك مصائب سياسيه‌سی يعنی محاربه‌لر ، مملكتلرينك ضبط اولونماسی ، شوكت و نفوذينك تناقصی ، حاصل كلام تورك ايمپرطورلغنك تدريجاً انقراض و انحلالی هب ، مسلمانلرك بلاهتی ، تعصبی ، استبداده قويون كبی تسليميتلری ، منفعت ماليه‌لرينه قارشی قيدسزلكلری ايله تشجيع و ترويج اولونان خودكامیٔ سلاطين دن متولددر . پادشاهلرك ويرديكی فرصتلردن دول معظمه استفاده ايديورلرسه‌ده بو مصائبده اونلرك هيچ بر دخل و تأثيرلری يوقدر . سرسم ملتلرك زيانه اولاراق تزييد نفوس وتوسيع ملك ايتمك ، زمانك تصديق وتأييد ايتديكی حقوق مللدن در . بو حق ايله‌دركه مسلمانلر دنيانك متعدد خطه لرنده ايمپراطورلقلرينی تأسيس ايتديلر . ظاهراً غير مشروع كورونن بو اعتياد ، دنيا موجود اولدوقجه ،

بر دوام اولاجاقدر . بدلا ملتلرك مملكتلرينك متمدن
و اهل صنعت ماتلر طرفندن ضبطی بر توجيه الهیدر
(صحيفه ٥ نظر اولونه) اسلاميتی استيصال ايچون دول
معظمه‌نك اتحـاد ايتمش اولماسی حقنده‌كی زعم يالكز
مسلمانلرك مخيله واهيه‌لرنده موجوددر . مسلمانلرك ظنی
وجـهله ، تورك ايمپراطورلغنك دول معظمه طرفندن
تقسيم ايديلمك امرنده دول مذكوره بيننده بر اتفـاقه
كلينجه ، بويله بر اتفاق حال حاضرده موجود دكلدر ؛
لاكن اكر كشور توركی‌نك ، خدشه بخش اولان سيئات
اداره‌سی . دول معظمه‌نك منفعتلرينی قرين نزاع اولماق احتما
لاتنی ، كه شيمدی بيوك دكلدر ، بيوليته‌جك اولورسه
بو حالده ، مسلمانلر ، دول معظمه‌يی بلا مهلت تقسيم
ملك توركی‌يه قويولماق ضرورت مبرمه‌سنه دوشوررلر ؛
بو جهتله ، ای مسـلمانلر ! شيمديدن بو تقسيمك اوكنی
آلماق سزين وظيفه‌كزدر . اكر سزده . اجداد شجاعت
نهادكزك طمرلرنده طولاشان قاندن بر اثر وارسه ، بر
پارچه حس ناموس و حيثيته مالك ايسـه‌كز ، حيات
معززلرينی توركيا ايمپراطورلغنك تأسيسنه‌و بوصورتله

جان نثار اولاراق اللهك وحدانيتنى حضرت محمدك نبوتنى اوروپاده مركز خريستيانيتده نشره خدمت ايدن ميليونلرجه شهداى مصون النسيانك خاطرلرينه مديونسكز، شايد سينه كزده وطن ايچون چارپار بر قلب ذى حياته مالك ايسه كز، مسلمانلر! قالقكز! سزك ايچون، اجدادكزك، قانلرى بهاسنه قزانديقلرى وطنكزك، كشوركزك، ملك عموميكزك تقسيمى يولنى برنجى و صوكنجى دفعه اولاراق قاپايكز. بو ممالك، ممالك عثمانيه دكل ممالك تورك داها قيصه تعبير ايله (توركيا)در. ميليونلرله اسلامك قانى بهاسنه تأسيس اولونان بر ايمپرا طورلغه ساده، (ممالك عثمانيه) نامنى ويرمه‌لريله خود پرستلكلرينه، استبدادلرينه برهان عرض ايديورلر. (روسيا)، (بويوك بريتانيا)، (آوستريا) (مجارستان) و ديكر ايمپراطورلقلر و قراللقلر، بونلرى تأسيس و اولادلرينك حيات معززلرى و بيك مشقتله قازانيلمش ثروتلرى ايله ادامه ايتمش اولان مالتلرك ناميله ياد اولونور، يوقسه ذاتمالرى اولان حكمدارلرك اسملريله دكل. وقتيله (مونغول) لر عظيم هندوستان ايمپراطور

لغنه صاحب ایدی . بو ایمپراطورلق بر قاچ (مونغول) دولته اسناد اولونمادی . (بنی امیه) خاندانی زماننده عربلر . مسلمانلرك هیچ بر زمان مالك اولمامش بولوندوقلری درجه‌ده . اك بویوك بر ایمپراطورلغی تأسیس ایتدیلر . ایمپراطورلقده بر قاچ خصوصی حکمدارك نامنه نسبتله یاد اولونمادی . مسلمانلر و خریستیانلر صورت عمومیه‌ده مرعی اولان بو اصولی و علاقه‌دار ملتلری استحقار ایده‌رك خاندان عثمانی (ممالك توركیه) یه (ممالك عثمانیه) نامنی ویرمك حقنی استصحاب ایدییور . بونکله برابر ، ممالك عثمانیه تسمیه اولونان مملکتلرك اکثریسی ، خاندان عثمانك ظهور و حکومتندن ۷۰۰ سنه اول عربلر طرفندن تأسیس اولوندی .

عثمان خاندانك زمان حکومتنده ، عربلرك تأسیس ایتمش اولدوقلری مملکتلره بعض یکی اراضی علاوه ایدیلدی ایسه ، ینه بو خاندان بو مکتسبات جدیده‌نك بویوك بر قسمنی و عینی زمانده ، (بنی امیه) طرفندن تأسیس ایدیلمش بلادی ده ترك و هدر ایتدی ؛ بناءً علیه ، ای مسلمانلر قالقکز آه قالقکز ، مملکتکزی

قورتارکز اوکزده قولای بر ایش وارا خریستیانلره
قارشی یاپاجاق بر محاربه‌کز یوق ، الك کوچوك بر تهلکه‌یه
بیله معروض اولماکزه لزوم یوق . یاپاجاغکز یالکز
برلشمك و بر ادارهٔ مشروطه طلبنده اصرار و ثبات
ایتمکدر. (اقانیم ثلاثه) یه اعتقادلرندن طولایی استحقار
ایتدیککز (خریستیان) لر وحدتی ، اتحادی سزدن
داها ای آکلایور کورونیورلر ، منفعت مالیه‌لرینه ،
ناموس وشرفلرینه، نفوذ وصلاحیتلرینه متعلق ایشلرده
بر تك آدم ایمش کبی یك وجود قالیورلر : لا کن سز ،
که (وحدت) ه معتقدسکز ، پادشاهلر ، منافعکزی
تخریب و پایمال ایتدیکی حالده اتحادسز ، متفرق قالیور
سکز ، آره‌کزده تفرقه حکم سورویور . اکر اتحاد
ایده‌رك طلبکزده اصرار وهر عنف و تعدادن اتقا
ایده‌جك اولورسه‌کز ، روسیادن ماعدا دیکر دول
معظمه‌نك جمله‌سی کندی طرفکزده معین وُ لهدار
بولورسکز . اوزمان کورورسکز که دول معظمه ایمپرا
طورلغکزه ، کشورکزه وشوکت ونفوذینه الك خیرخواه
دوستلردر . او زمان ، عبدالحمید ثانی‌دن باشقا بر

دشمنکزك اولمادیغنی کورورسکز . او زمان ، غیر مسلملری یدکزله قهر وتدمیر ایتمه‌سی وجمله مملکتلرینك ید غارت (غنیمت) کزه کچمه‌سی خصوصلرینه فرمان الهیسنك تعلقنی استدعاءً درکاه الهی‌دن جانیانه ایتدیککز تضرعلرکزه و بری طرفده ده باشکزك اوزه‌رندن عبدالحمیدك اکسیك اولماماسی ایچون اباهانه مناجاتلرکزه ندامت ایدرسکز . (*)

اگر تأثیر تعصبله تمامیله آلیق و کور اولمامش اولسه ایدیکز ، (کفار) تسمیه ایتدیکاریکز ایچون لطف و توفیق سبحانی‌یی تمنی ایتمه‌کزك پك بجا اولدیغنی کورور دیکز ؛ زیرا بو « کافر » لر و ، تورکیایه نقل اولونان (وه‌نه‌دیك) انکیزیسیوتی نافذ نظرلر ایله تعقیب ایدن

(*) شو مقامده ، ابو العلاء المعری نك قطعهٔ آتیه‌سنی عربجه آکلایان قارئلك نظر ملاحظه‌سنه عرض ایتمکسزین کچه‌مه‌دك .

« ما اجهل الامم الذین عرفتهم
ولعل سالفهم اضل و اتبر :
یدعون فی جمعاتهم بسفاهة
لامیرهم فیکاد یبکی المنبر ! »

ع . ج .

« سفیر » لری ، « قونسول ژەنەرال » لری قونسولوس لری قونسولوس وکیللری و سائر پولتیقه مأمورلری اولماسەیدی بو سفرا و سائر مأمورین سیاسیۀ اجنبیەنك وکیلی بولوندوقلری حکومتلرك توپخانەدن قورقوسی بولونماسەیدی عبدالحمید ، تنفس ایتدیککز بر مقدار هوای نسیمی‌یی ده سزدن غصب و ضبط ایدردی .

عبدالحمید ثانی‌نك زماننده خفیەلك

خفیەلك ، کافۀ ملل متمدنه نظرنده هر زمان بر فعل لئیم تلقی ایدیلمش وایدیلمکده بولونمشدر . بو نکته برابر بر فنالغك ، بر جنایتك ، بر فلاکت ملیەنك ، الخ اوکنی آلماق مقصدیله یاپیلیرسه خفیەلکك ، جاسوسلغك لکه‌سی آز مستکره اولور . دین اسلام جاسوسلغی اوقادار بد بر فعل کوروركه دوستجه سنه کیریلن برملك اعداده بیله اجراسنی نهی ایدر . حکومتك منفعتی نامنه تجسسده بولونماق قطعیاً لازم کلیرسه اوحالده او مملکت اعدایه دوست صفتیله کیرلمەمه سنی ، دین استلزام ایدر .

فقط عبدالحميد جاسوسلغی الك يوكسك فضائل اسلاميه مرتبه سنه چيقارتدی . عبدالحميدك دور حكومتنده ، خفيه لك ايتمه‌مش دوستلرينی خبر ويرمه‌مش ، اونلری تيغ استبدادك زاغنه عرض ايتمه‌مش اولان كيمسه ، «سلطنت سنيه»يه مربوطيت وصداقتنه هنوز بر بينه . بر اثبات كوسترمه‌مش ، وطن پرورلكنی ، مسلمانلغی مرتبهٔ ثبوته واردیرمامشدر. برادم برقاچ عائله‌نك جرم استقامت وحميتنی (!) تجسسله اخبار و او عائله‌لری محو وخراب ايتديكی اوزمان «بندكان» يعنی «كوله‌لر» زمرهٔ معظمه سنه داخل اولور . لاكن «بندكان» كلمه سی توركياده سلطانك ممتاز خادملری معناسنه آلينير بندكان دينيلن بو اسير اوغلی اسيرلرك ، سلطانه خدمتلرندن ، نه قادار طمطراقله ، نه قادارمغرورانه ومتفاخرانه «ژدست» لرله بحث ايتديكلرينی بالذات كورمه‌لی ، ايشيتمه‌لی : زيرا قلمله اونلری تصوير غير ممكندر . (*) عبدالحميدك توركياده تأسيس ايتديكی

(*) بوندن آلتی سنه اول «طرابلس غرب» ده ، «حمص» متصرفی «نجيب پاشا» اولوم دوشكنده خسته ياتيوردی. بونك

خفیه‌لك اصولی اذکیابی ؛ ترك صنف اذکیا و تحصیل
دیدکانندن اولانلری اویله بر دهشت التنده طوتارکه
کندیلرینه تمایل انقلابجویانه اسناد ایدیله‌رك ، سیاسةً
تعبیر دیکرله « حکمت حکومت » ه اقتفاءً (بو سیا -
ستدن ، بو حکمت حکومتدن باب آتیده بحث ایده -
جکز) وهیچ بر محکمهٔ عدلیه‌ده هیچ بر محاکمهٔ
علنیه اجرا ایدیلمکسزین محکوم ایدیلمك قورقو -

اوغلی « عبدالرزاق »، بندکان پادشاهی‌دن والیوم سرایده ایکینجی تشریفاتجی در . « نجیب پاشا » نك پك آغیر خسته اولدیغنی ایشیدن « عبدالحمید ثانی » حضرتلری عبدالرزاق بکی چاغیریر، « پدریکز طرابلس غربده زیاده خسته‌در یانه کیتمه‌کزه مساعدهٔ همایونمی سزه ارزان ایدییورم » دیر، بندهٔ صادق ، جواب اولاراق « الله شوکتمآب افندی‌مزه دوکسنمز عمرلر ویرسین بر دکل قیرق پدرم اولوم دوشه‌کنده اولسه خدمت همایونکزدن بر دقیقه آیریلمام پدرم ارتحال ایدرسه پادشاهمز صاغ اولسون » دیر بونك اوزه‌رینه پادشاه شفقت اکتناه حضرتلری فوق‌العاده ممنون اولاراق عبدالرزاق‌ه (٢٥٠) لیرا احسان وبر نشان صداقت برهان ایله تلطیف ایدر . صلبندن آیندیکی پدرینه قارشی بو قادار سخت دل‌لك ، بو قادار کفر نعمت و نقصان شفقت کوسته‌رن بر بنده‌نك ناصل بر مخلوق و بویله بر مخلوق مسیخی بی بو حسیات دنیه‌سندن دولایی تلطیف و مظهر توجهی ایدن بر پادشاهك ده ناصل بر آفریدهٔ روزکار اولدیغنی تعیین ایتمه‌یی قارئین ذی ابتصارك ملاحظه‌سنه براقیرز .

— حاشیهٔ طابع ایلول ١٩٠٣ پاریس —

سیله بیانی بر فکری افاده‌دن یاخود بر فعل معصومانه‌یه تشبثدن اول اون کره ملاحظه ایدرلر؛ محاکم عدلیه‌ده اظهار حق ایچون تحقیقاتده بولونمایه اصلا تنزل ایدیلمز، فقط هیچ اونلاز ایسه محکمه‌لرده رسمی براجتماع ومذاکرهٔ هیئت محکمه وار، استیناف، تمییزالخ حقلری وار، واقعا آوروپا اصول محاکمه‌سنك بو- تقلیدلری، پادشاهك اراداتی اوکنده بر رکوع احترام کارانه اجراسی ایله ختام بولور. جاسوسلغك عبدالحمید ثانی نزدنده بولدیغی حسن قبول وتوجه، تورکیا تبعه- سنی، کرك تورکیاده کرك دیار اجنبیه‌ده بولونان دو- ستلرینی، تعلقاتنی غمازانه اخبار اتمه‌یه سوق ایدییور. انسان، قاریسنده، قائم والده سنده، قائم- برادرنده، عمجه زاده‌سنده، خدمتجیسنده، ترزیسنده، بربرنده، قهوه‌جیسنده، آرقاداشنده، ضابطنده، صنف رفیقنده، قلم آرقاداشنده زیر معیتنده بولونان نفراتده، کنج ویا اختیار سوگیلی دیلنجیلرده، یاخود ثه‌ودن ثه‌وه طولاشاراق

« تووالت » اشیاسی صاتان کوچوك تاجره لرده برخفیه بولمـاقدن امین دکلدر . (**)
تورکیـا نك خفیه لك اصولی خفیه نك ارقاسنده خفیه طاقار بو مدفوعات بشرك جمله سی معاشلی خفیه لر کروهندن دکلدر . اکثریسی عمله ، طاشجی ، آوجی ، مقوله سی در . ملتك اوچ ربعنه خفیه معاشی ویرمه سی عبدالحمیددن بکله نیله من . عبدالحمید صمیمی وطن پرورلکك ومسلمانلغك یولنی کوستر - دی ؛ بویول درحال دنیوی منافعه ده ایصال ایدییور . همده هیچ زحمت چکمکه حاجت یوق . یاپیله جاق ایش : اوروپا حکومتلرینك اصول ادارۀ عادلانه لرینی بکه نلری و تورك حکومتنك مطاق العنانلغنی مؤاخذه ایدنلری سادهجه تجسس ایدوب اخبار ایتمکدن عبا - رتدر . تورکیاده عبدالحمیدك حمایه سی آلتنده ،

(**) لطیفه کویان زماندن بری یدی سنه اول شو قطعه یی ، ایستانبولده برمجلس صحبتده انشاد اتمشدی :

ایسته مم دولت علیه نده ئه ومده کفتکو
آدمی جورنال ایدرلر ، هرکسك ناموسی وار ،
عسکری دن ، شیخ ذن علمیه دن ، کتابدن
حضرت شاه جهانك ایت قادار جاسوسی وار !
خوش در . ع . ج .

خفیه‌لك ، غمازلق اهل ناموس وحمیتی اخبار ایله نه لره ؛ نه منافع وامتیازاته نائل اولامازلر ! زیر سایهٔ حمیدیده ، خفیه‌لك او افعال ردیئه أرباب ردائته برساحهٔ فسیح اقبال آچار ؛ وبو تورك تبعه‌سی ایچون خفیه لك اجراسی أولا مساعده استحصال ایتمه‌یه ورسمی خفیه خدمتنه کیرمش بولونمایه موقوف اولمایان بر مساعده بر امتیـاز عمومی حکمنی آلمشدر . خفیـه‌لك واخبار اختیاری ایله بر مسالك یاپیله بیلر ، مأموریتلر ، رتبه‌لر استحصال اولونه بیلیر . خوشلرینه کیتمه‌ین وکندی طرفلرندن اخبار ایدیلان وسیاست سلطانی ایله نفی اولونان زوجلری ، دامادلری أثنای سفرلرند یاخود منفالرینه مواصلتلرنده وفات ایدنجه قادینلر خوشلرینه کیدن یکی زوجلره یکی دامادلره مالك اولورلر ؛ بو وفاتك حلول اجل موعود اولد- یغنی سویله‌مه‌یه حاجت یوق یالکز شوراسی پك غر- یب درکه اجللرینك حلولی صورت عمومیه‌ده منفی نك ایزینی ، طوپوغنه یاصاراق تعقیب ایدر ؛ بر بدبختك نفیی حقنده اراده‌نك صدوری متعاقب منفی نك اجل

موعودی ، غریبدر ، حلول ایدییور ! عبدالحمید طرفندن حمایه ومظهر مکافات ایدیلن تجسس واخبار تورك تبعه‌سنی «دیوارك قولاغی وار»(*)ضرب میلنك دهشت وخوف دائمیسی آلتنده طوتار. بو عدم اعتماد نازکانه‌لری ، افرادی ، عبدالحمیدك سیاست خود- کامانه‌سنه متعلق بر کلمه سویله‌مك دن منع ایدر ، او سیاست خودکامانه‌یه ایسه بوتون‌ن‌ملك وملتك منافعی قر- بان وفدا ایدیلمشدر بو ممنوعیت ؛ تبعه‌نك برله شوب عبدالحمیدك سیاست منفعت پرستیسنه مخالفت ایده بیلمه‌سی امکانی باالطبع نزع ایدر ، بو وجهله عبد- الحمید حال و موقعك حاکم مستقلی قالیور و بر امنیت کامله ایله منفعت خصوصیه‌سنی تعقیبه دوام ایدییور عینی زمانده عبدالحمید حیاتنك سلامتی اندیشه سندن کاملاً بری دکلدر ، بونکله برابر بوتون بر خفیه آلایی ؛ بوتون بر جاسوس اوردوسنی تعقیبلرینه تخصیص ایتدیکی کنج تورکلردن قورقوسی پك‌یوقدر .

«*» ایرانلی اخوان سفالت و اسارتمز ده بومقامده
دیوار ، کوش دارد !
دیرلر . ع . ج .

کنج تورکلر طرفندن یازیلمش بعض آثاری اوقودق،
اثرینی عبدالحمیدك قانیله تلویث ایتمکله تحصیل
موفقیت امیدنده بولونماق مرتبه‌سندن عالی بر درجه‌ده
مقصد ودعوای عمومیلرینه صاحب اطلاعدرلر .
عبدالعزیزك عاقبت عنیفه‌سنك یورکیانك حالنی وخیم -
لشدیرمکدن باشقا بر شیئ منتج اولمادیغنی حقیقتنه
کنج تورکلر ، کورییورکه ، واقفدرلر .
بو سببله کنج تركلر عبدالحمیدی یالکز رسوای عالم
ایدن ووطنلرینك خائنی ، دشمن جانی مسلمان
لره کوسته‌رن بر پولتیقه تعقیب ایدییورلر .
عبدالحمیدك حیاتی ایچون تهلکه ، قان دوکمه‌یه
آلیشدیردیغی وشیمدی اوکلرنده بر خوف ونفرت
اولاراق بولوبدیغی ایچون دفع ایتمك ایسته‌دیکی
بندکان خاص طرفنده‌در ؛ جان قورقوسنی اونا
الهام ایدن بندکان ممتازیدر .

توركیانك سیاست اداریه‌سی

مسلمان قارئلرمزی ، توركیانك سیاست اداریه‌سی حقنده بر فكر نسبی حاصل ایتمه‌یه مستعد قیلماق ایچون اوّلا ، بر مشروطیتله اداره اولونان مملكتلرده‌كی سیاست اداریه‌دن بحثه كیرمه‌یی مقتضی عد ایدییورز . متمدن بر مملكتك (حكمدار)ی ، (رئیس) ی ، اعیانی ، حكام و عدلیه امورینی اجرا ایتمه‌یه صلاحیت دار دكل‌لردر . تبعه‌دن و یا تبعهٔ اجنبیه‌دن بر فرد ، حكمدارلری تحقیر و یا حیاتلرینه سوء قصد ایده‌جك ویاخود اونلره و یا حكومتلرینه قارشی نه قادار بویوك اولورسه اولسون برجرم ایشله‌یه‌جك اولورسه ، مجرم ، یالكز محاكم عدلیه طرفندن محاكمه آلتنه آلینیر و حقنده ، لدی‌المحاكمه حكم ویریلیر . اگر مدعی‌لر ، تجاوز دیده‌لر ، ویریلن حكمدن خوشنود اولمازلرسه ،

مملکتك داها عالی محاکم عدلیه‌سنه مراجعت ایدرلر، قانونی آووجلرینك ایچنه آلامازلر ، داها دوغروسی آلمایه جسارت ایده‌مزلر اخیراً بر شخص ، آلمانیا ایمپراطوری (ایکینجی گیوم) ك باشنه تقریباً ایکی بوچوق لیوره ثقلتنده بر دمیر پارچه‌سی ، بر بالیق تبسیسی فیرلاتدی و حکمداری یوزندن آدم عقاللی یارالادی. مجرم توقیف و محکمهٔ عائده‌سنده ، حکمداره سوء قصد تهمتیله اتهام اولوندی . متهم فقیر بر آدم اولدیغندن کندیسنی مدافعه ایچون براووقات طوتاجاق برحالده دکلدی . قانون ، بلا قید ، هر مجرمك اهل بر آووقات طرفندن مدافعه ایدیلمه‌سنی استلزام ایدر ، بو سببله ، محکمه ، مجرمی مدافعه ایتمك اوزره ، بر آووقات تعیین ایتدی . آووقات ، مؤکلنك مسؤل طوتولماسی علیهنده اعتراض درمیان ایتدی ومتجاسرك صحیح العقل اولمایان برکیمسه اولدیغی ادعاسنی ایله‌ری سوردی. اوزمان ، محکمه امراض عقلیه‌ده متخصص ارکان ممتازهٔ اطبانك رأیلرینی صوردی ، اطباده آووقاتك فکرنده بولوندیلر . فقط جمعیت ایچون تهلکه‌لی اولا بیلمه‌سی

خوفیله ، خستهٔ عقل بر « دار الشفا » یه ادخال اولوندی.

سابق العرض حکم عدالت و سیاستی داها ای تقدیر ایتمك ایچون شوراسی نظر اعتباره آلینمالیدر که ایمپراطورك تعرضکارینی تبرئه ایدن حکام ، وکلای دعاوی و اطبای متخصصه ، وظائف مودوعه‌لری خارجنده ، ایمپراطوری ، هر تهلکه‌یه قارشی ، جانسپارانه مدافعه ایدرلر ایدی. اونلر وطن پرور و رجال ناموس درلر ؛ لاکن ایمپراطورك خاطری ایچون عدالتی اولدورمزلر . اگر بو صورتله حرکت ایتمش اولسه‌لر ایدی اونلردن ایلك استکراه ، اونلری ایلك استحقار ایدن ، ایمپراطور اولوردی ، چونکه ، ایمپراطور ، مشروطیتله اداره اولونان هر حکومتك حکمداری کبی ، بر صاحب ناموس‌در . بونکله برابر ، « انکلتره » و « آمه‌ریقا » مستثنا ، مشروطیتله اداره اولونان مملکتلرده ، چوقدن بری رد والغا ایدیلمش استبدادك بر خفیف اثری موجوددر ؛ بوراده بونا ، بسیط بر مثال ایراد ایده‌جکز . — بو مملکتلرك حکومتلری ، تبعهٔ اجنبیه‌دن بولونانلری ، ایسته‌دیکاری قادار ،

مملكتلرندن اخراج ايتمك صلاحيتنی كنديلری ايچون صاقلارلر و اكثريا بو صلاحيتی ، بر صورت عرفيه‌ده استعمال ايدرلر . هر نوع بهانه و سوء ظن ايله ، اجنبی‌لری مملكتلرندن اخراج ايدرلر ، حقلرنده‌كی سوء ظن و بهانه‌نك اساسسز اولديغنی ، بر محكمهٔ عدليهٔ نظاميه اوكنده اثبات ايتمه‌لرينه ميدان ويرمزلر؛ بو حالده ، حكومتلر . مدعئ عموميلرك و حكامك روللرينی بالذات اجرا ايدرلر . مشتكا عليهنده مشتكينك حكم ويرديكی بو سياستك غير مشروعيتی هر دورلو شرح و تفسيردن مستغنی اولاجاق بر درجه‌ده آشكاردر . (*) بو سياست ، بو دورلو عدالت ، مملكتلرنده موجوديتنه تحمل ايدن ملتلری تقبيح و دوچار خجالت ايدر . بر مملكتك مدنيتنه ، ناموس و عدالتنه كووه‌نه‌رك اوراده تمكن ايدن ، ئه‌وله‌نن ، اورايه سرمايه وضع ايدن ، عقارات آلان و كنديسنی متمدن بر

[*] « قاضی اولا دعواجی و محضر دخی شاهد اول محكمه‌نك حكمنه ديرلمی عدالت ! »

ضيا پاشا

حکومتك حمایه‌سی آلتنده ظن ایتدیکی حالده بو حکو-
متدن ، بر مدت معینه ظرفنده مملکتی ترك امرینی آلان
وترك ایده‌مه‌دیکی حالده جبراً مملکتدن چیقاریلان بر
آدمك حال مرحمت انکیزی قولایجه آکلاشیلیر. حکومتك،
ناموس پرورانه یاشایان اجنبی‌لری امیدلرنده پریشان و
مسافریت حقوق مقدسه‌سیله برابر ، ذات نماسی اولدیغی
ملتك حیثیتنی ده پایمال ایدن بو صلاحیت لشیانه‌سنك
اجرا و استعمالی فکر مدنیت ایله وجهاً من الوجوه
قابل تألیف اولماز ؛ مع مافیه بو حال متمدن مملکتلرده-
هر کون واقع اولان حاللردن دکلدر . حکومت ، بو
صلاحیت دنیه‌یی موقع اجرایه قویدیغی وقت ، بوتون
عالم مدنیتی کندیسنه قارشی دلکیر ایدر . مملکتك پار-
لمنتوسی ، مطبوعاتی ، حکومتی تجریم ایدر و عالمك
نظرنده حکومتی بر مسیخ ، بر عفریت کبی کوسته‌ریر
طرد و اخراج کیفیتنی ، بر ضعفدن متولد و بناءً
علیه مطرود اجنبی‌نك منسوب اولدیغی حکومتك کوز
اشارتنه تبعیت مسکینانه معناسیله تفسیر یاخود دیکر
اسباب ذلیله‌یه عطف ایدرلر. اخیرا بر روس ، ایتالیادن

اخراج و اوراقی روسیا حکومتنه تسلیم ایدیلدی .
ایتالیانلر ، حکومتلرینك بو حرکتندن او قادار حدته کلدیلرکه حکومتی تعذیر و روسیا اّلنده قوللانیلماقله اتهام ایتدیکدن باشقا . ایتالیا قرالنه اعادهٔ زیارتی زمانی قریب الحلول اولان روسیا چارینی ایتالیایه وصولنده بر سلام ناخوش آمدی ایله سلاملایاراق ، ایتالیا حکومتنك چارك ارادتنه تسلیمیتنی جزالاندیرماق تصمیملرینی مطبوعات واسطه‌سیله تفهیم ایتدیلر . بونك اوزه‌رینه ، زیارتدن ، بالطبع . فراغت اولوندی ؛ بو حالده حکومتك نه قادار شرمناك و متلاشی اولدیغی ، بلا صعوبت ، آکلاشیلیر .

خلاصهٔ کلام ، حکومتلرك سابق العرض و امثالی معامله‌لرینی ترذیل ایتمك ایچون بشریت متمدنه سیاست اداریه تعبیر استهزا آمیزینی ایجاد ایتمشلردرکه معناسی رأس حکومتده بولونان متنفذین طرفندن اجرا ایدیلن استبداد دیمکدر .

شیمدی یه قادار غیرمؤمنلرك بلده‌لرنده‌کی سیاست عدلیه و اداریه‌دن بحث ایتدك شیمدی مؤمنلر مملکتی اولان تورکیاده‌کی سیاست اداریه‌دن بحث ایده‌جکز .

غیر مسلم مملکتلر ایچون یاپدیغمز کبی ، تورکیا ایچونده سیاست عدلیه‌دن یعنی علی العاده عدالتدن بحث ایده‌مه‌یه‌جکمزه متأسفز .

عدالتك تورکیا محاکم عدلیه‌سنه اوغرامایه اصلا تنزل ایتمه‌مش اولدیغنی اولجه ذاتاً تقریر واثبات ایتدك .

فتاوی یاخود دینی حکملر

تورکیانك صنف روحانیسی اولان علما آره‌سنده بر منفعت مادیه ایچون اللهی ، پیغمبری ، صاتانلر آز دکلدر . « الدنیا جیفة و طالبها کلاب » یعنی « دنیا بر لاشه‌در اونا رغبت ایدنلر کوپکلردر » عنعنهٔ تاریخیه‌سی که دنیا مالنك صورت غیر مشروعه‌ده قازانیلماسنی تقبیح و تنقید ایتدیکی ادعا اولونور ، بو زندیق و مرائی روحانیلره قابل تطبیقدر . بو دینسز علمادن بعضلری ،

اشغال ایتدیکلری مقاملرك مساعده‌سنی استعمال ایده‌رك سلطانلری بر حکم دینی و یا بر قرار هیئت عدول ایله فعال مایشاء ، صاحب مطلق قیلدیلر؛ بونك نتیجه‌سی در، که برمسلمان حکمدار امتك افرادندن بعضلرینی، حکومتك امنیت و آسایشنه مضر کوردیکی ایچون ، اعدام ایتدیکی وقت ، دین اسلامه موافق حرکت ایتمش عد اولونور .

فتواده قابل اعتراض و تنقید دکلدر . لاکن ، بو سلطانلرك ؛ فتواده مراد اولونان سلطانلردن اولمادیقلرینی وَ بالعکس ؛ ناقابل مقاومت بر طرزده مساوئ احواله مألوف وصولك درجه احتراصات انتقام جویانه‌یه اسیر و ظالم اولدوقلرینی بیلدیکلری حالده بو جباره‌نك النه فتوی ویره‌لری عالمانك کفر و الحادینی تشکیل ایدر . کندی ارادهٔلرینه الك عالی فتوی نظریله باقان سلاطین ، حقیقت حالده ؛ فتوایه اهمیت ویرمز . ، آرزولرینی اجرا ایچون بر فتوایی بکله‌مزلر ، لاکن ماهر رجال دولت حیثیتلریله ، فتوایی، استبدادلرینی ستر ایچون برمانطو کیبی استعمال ایدرلر.

سلاطینك ، امور حکومت نامنه آکلادیقلری شی نفس مقدس همایونلرندن ، لااقل ۵۰۰ چرکس نوادر حسنندن متشکل حرم همایوندن ، بر سورو خادم اغالرندن ، عقاراتدن و دیکر اموال و املاك شخصیه‌لرندن ، معاملات صرافیهٔ سائره‌دن ، واردات دولتك ۳—۲ ینی جیبلرینه صوقماقدن ، وچالدیقلری بو ثلثان وارداتدن اوته‌یه بری‌یه احسانلر اعطاسیله ابراز سخا ایتمکدن و بو احسانلری ، کویا کندی کیسه‌لرندن ویریورلرمش کبی کمال طمطراق ایله اعلان ایتدیرمکدن عبارتدر . حال بوکه بری طرفده میلیونلرله تبعه‌لرینه ، خاندان عثمانی‌یی ، سابق‌العرض حال انحلالرنده ، محافظه ایتمك یاشاتماق اوزره لا ینقطع چالیشوب چاباله‌ماق ایچون یارادیلمش نظریله باقارلر ؛ تبعه‌دن بعضیلرینی سلاطین طرفندن استکراه ایدیلان اوروپا افکاریله پرورده اولمش و بناءً علیه مملکتی سابق‌العرض حال انقراضده طوتوب مملکت ایچون بر مشروطیت اداره‌یه میلنی فاسد و تهلکه‌لی عدایدن رأی و تدبیر سلطانی‌یی مردود عد ابدر کورورلر ؛ بونك اوزه‌رینه (فتوی)

چیقار و فتوابی ، خفی و جلی ، صلبلر ، غرقلر ، تسمیملر ، اختناقلر ، جنایتلر ، قتللر تعقیب ایدر .

ایشته تورکیانك سیاست اداریه‌سی بودر . سلطان حاضر عبدالحمید ثانی‌نك عهد سلطنتنده ، اخلاقی بوزوق اولمایان و بناءً علیه ، نظر سلطانیده ، مملکته مضر اولدوقلرندن تورکیانك سیاست اداریه‌سیله مال و جانلرندن جدا ایدیلمك تهلکه‌سنه معروض اولان نه‌قادار ذوات واردر ! پاریس جاده‌لرینك انتظام وطهارتی ، لوندره پولیس آژانلرینك نزاکتی ، اوروپا وامه‌ریقاده بر وعیق شهرده کرك وسائط عادیه ایله کرك پنوماتیك قارت و مکتوبلر ، پوسته‌لر ، تلغرافلر ، تله‌فونلر واسیطه‌سیله مخابره‌نك سهولتنی مدح ایدن کیمسه بوزوق اخلاقلیدر . هر بش دقیقه‌ده بر‌کچن فوق‌الزمین ویا تحت بحار و یاالکتریق شمندوفرلری سائر مراکب واسطه‌سیله بر پهنی (اون‌پاره) مقابلنده ، شهرك بر محله‌سندن دیکر محله‌سنه کچمك سهولتنی ثنا ایدن کیمسه بوزوق اخلاقلیدر . اوروپانك بویوك ، کوچوك هر شهرنده اوفاق پاره تدارك ایتمك سهولتندن وباغان قار

لرك، شهر امانتی اداره‌سی طرفندن متمادیاً قالدیریلدیغندن بحث ایدن بوزوق اخلاقلیدر؛ زیرا سامعه‌لرنده، ممالك متمدنه‌نك یاننده برحال ابتدائیده براقیلدیقلری فکرینی اویاندیریر. اوروپالیلرك حکومتلرینه ویردیکلری ویرکی‌دن زیاده تبعهٔ تورکیه، سلطانه ویرکی ویردیکی حالده، هرکون هردورلو مدفوعات وملوثاتك اجزای یابسه‌سیله آلا بیلدیکنه مخلوط اولاراق، یوتدوقلری سوقاق توزلرینك مقداری اولمادیغنی حالبوکه حکومات متمدنه، تبعه‌سنك قوندوره‌لرینك کیرلنمه‌مه‌سنه دقت ایتدیکنی ملاحظه ایتدیریر. حریت مطبوعات‌دن، حریت فکر و حرکت‌دن، بر ادارهٔ مشروطه زیر حمایتنده اوروپا وآمه‌ریقا ملتلرینك‌مظهر اولدوقلری دیکر حقوق پولیتقیه‌دن بحث ایدن بوزوق اخلاقلیدر، زیرا سامعه‌لرینه اختلال جویانه فکرلر القا ایدر.

حکومتك منفعتی ایچون اوقومایه دعوت اولونماقسزین اوروپا جرائدینی اوقویان، خفیه اولماقسزین حکومت طرفندن خفیه تعیین ایدیلمکسزین بر اوروپالی ایله عقد شرکت ایدن، استثنا اولمایاراق، معارف دیده اوروپا

نیلرك ناموس و عدالت و سائر خصائل نجیبه حقنده
داها عالی بر فکر پرورده ایتدیکلری ، اوروپا محاکم
عدلیه‌سنك ناقابل افساد اولدیغنی ادعا ایدن فاسدالاخلاق
در ؛ چونکه غیر مسلملرك حاللرینك و ادارۂ مشروطه
لرینك تقدیرکاری‌در . (مدحت پاشا) نامنی ذکر ایدن
فاسدالاخلاق‌در ، (مدحت پاشا) که بوندن یکرمی
یدی سنه اول ، تورکیایه مشروطیت اداره‌یی ادخاله
سعی ایتمش و سلطان حاضر عبدالحمید ثانی طرفندن
ارادن چوق زمان کچمکسزین طائفه نفی و اوراده
بوغازلاتیلمش‌در لاکن تورك اطباسنك قولنه کوره
مشارالیه صیتمه‌دن (!) وفات ایتمش‌در. (سلطان مراد)
اسمنی ذکر ایدن فاسدالاخلاق‌در : سلطان مراد ،
عبدالحمید ثانی‌نك خلفی و بویوك برادری‌در ، سلطنتی
عبدالحمیده ترك ایتمش‌در عبدالحمید ثانی‌نك یوم جلوسندن
بری (چراغان) سراینده زار و زبون‌در ، مدحت
پاشایه واقع اولدیغی کبی صیتمه‌دن وفات ایتمه‌مه‌سی ایسه
دول معظمه‌نك نظر دقت و ابتصاری سایه‌سنده‌در .
کذالك،عبدالحمید ثانی‌نك کوچوك برادری وکندیسندن

صوکره وارث تخت عثمانی اولان (رشاد افندی) نك نامنی ذکر ایدن بوزوق اخلاقلی در ؛ (رشاد افندی) که أفراد معیتندن باشقا بر کیمسه ایله کوروشمه‌یه ، مناسبتده بولونمایه جسارت ایتمز ، تنزهه چیقمایه ، آته بینمه‌یه و ذاتاً منزوی و آمدشد خلقدن اوزاق بر تپه‌ده کائن اولان سراینه متصل باغك خارجنده بر یرده عربه ایله کزمه‌یه ، حتی جمعه کونلری ، بایرام مناسبتیله بیله بر جامع شریفه کیتمه‌یه جسارت ایده‌مز. تصادفاً و هیچ بر قصد و نیته مبتنی اولمایاراق بو اسملری ذکر ایدن بر کیمسه فاسدالاخلاق و عبدالحمیده غیر صادق‌در.

زمان زمان نشر اولونان و مأمورین ملکیه وعسکریه نك و مخصصات آراملك ، جنودك معاشاتنك منتظماً تسویه‌سنی آمر اولان ارادات حکیمانهٔ سلطانیه‌دن تبعه‌سنك رفاه و سعادتی ایچون عبدالحمیدك دائما مشغول واندیشه‌ناك اولدیغنی استنباط وبنابرین مخصصات ومعاشاتك عدم اعطاسنی مختلف نظارتلرك ناظرلرینه اسناد ایتمه‌ین بر کیمسه فاسدالاخلاق‌در ؛ عبدالحمیدك تبعه‌سنی ترفیه و مسعود ایتمك آرزو ایتدیکنه فقط

عباداللهك اشتكالرینی قرنای شهریاری ذات ملکسمات همایوندن کیزلی طوتدوقلرینه اینانمایان کیمسه‌لر فاسد الاخلاقدر ، توركیا ایله ملل خریستیانیه آرەسنده وقوعه کلن محاربه‌لرك ، شوکت اسلامیه‌یی تدریجاً محو و اسلامیتی نهایت استیصال ایتمك ایچون دول معظمه‌نك برانفاق خفیسی اثری اولاراق مجبوری الاجرا اولمش اولدیغنه و بصیرت و سیاست و معدوم الامثال شهریاری اولماسه دول غیر مسلمه ، مشترك پلانلرینی حیز فعله چیقاراجاقلرینه اعتقاد ایتمه‌ین ایلیکنه‌قادار فاسدالاخلاقدر ، زیرا بو آدملر سلطانك فن سیاستده‌کی مهارت و تجربه‌ینه اینانمازلر ، اونا شکر کنده دکللردر ، غیر مؤمنلره حق ویریرلر !.. ایشته ، ملتك بو صنف فاسدالاخلاق(۱) اولانلرینك جمله‌سی ، مذکور قتوانك تحت حکمنه دوشرلر . بیکارجه معصوم و ذکی امت محمدك ، وطن وملت حقنده خاندان عثمانی‌نك پرورده ایتدیکی افکارك خارجنده افکار بسله‌دیکاری ایچون عبدالحمیدك سیاست اداریه‌سیله ال آلتندن یوق ایدیلدیکنی مسلمانلر درمیان ایدرلر ، ملت و مملکت

حقنده خاندان عثمانی‌نك بسله‌دیکلری فکری ذاتاً عرض ایتدك.

بر ادارهٔ مشروطه ایله اداره اولونان مملکتلرده تبعه‌سنك حقوقنه، حیاتنه، شخصنه، مالنه، حسیاتنه رعایت ایتمه‌مك حکمدارلرك النده بولونماز؛ بو سببله بو حکمدارلرك کندی حقوقلری، حیاتلری الخ ایچون تبعه طرفندن هیچ بر تهلکه‌دن خوفناك اولمالرینه سبب و محل یوقدر، بالعکس، حکمدار ایله تبعه آره‌سنده بر محبت متقابله واردر بر درجه‌ده که، بعض اشخاص سفیهه طرفندن حکمدارانه کاه کاه اجرا ایدیلن سوء قصد احوالی خارجنده، حکمدارلر آته بینه‌رك تفرج ایدرلر، عربه ایله کزرلر، و پایتخت‌لرنده پیاده اولاراق تنزهه چیقارلر، خلق طرفندن آلقیشلانیر و صمیمی سلام وحرمتلر آلیرلر. تورکیا پادشاهلری، بالعکس تبعه‌لرینی قهر ایدرلر، اولدوررلر، حقوق مدنیه‌لرندن محروم ایدرلر، واردات مملکتی کندی جیبلرینه صوقارلر. او وارداتی، آلتنك توپله حصوله کتیرنلر ایسه بری طرفده، طاقت

كتيريلمز احوال ظالمانه آلتنده صیزلانیر دورورلر.
سلاطینك وجدانلری میلیونلرجه تبعه‌لرینك حقوقی
اوزه‌رینه اجرا ایتدیکلری معصیتلرله محمول اولدیغی کبی
یوزلرجه معصوملرك قانیله‌ده ملمع‌در ، بو جهتله ، تبعه
لرنده ، ید شهریاریلریله اجرا ایتدیکلری افعال منفوره
و مدهشه‌نك، قتللرك، جنایتلرك ، تسمیملرك آیینه‌سنی
کورورلر ، تبعه‌لرینك اك معصومانه اجتماعلرنده ،
اونلرك تلفظ ایتدیکلری کلمه‌لرده ، بالذات کندی
جاسوسلرینك جاسوسلرنده ، مقرب افراد معیتلرنده ،
مدهش سیاست اداریه‌لرینی اجرا ایدنلرده ، وَ خادم
آغالرنده بیله حیاتلرینه برتهلکه‌دن شبهه ایدر وسوسه‌یه
دوشرلر . بو موهوم جان قورقوسی جبانت روحی
اقتضاسنـدن اولاراق عبدالحمیدی فالجیلق ، رمل ،
بوکوجیلك کریوه‌سنه دوشورمش‌در. دیکر طرفدن
بالقانده‌کی تبعهٔ خریستیانیه‌سنی کندیسی یأسه دوشورو-
یور ، اونلر ، اجدادلرندن اخذ و فتح ایدیلمش مملکت
لرده خاندان عثمانی‌نك حقوق حکمرانیسنی طانیمایورلر،
سلطانلرك مسلك و فکرلرینه کوره اداره ایدیلمه‌یه

اصلا راضی اولمایورلر ؛ (سلطانلرك ادارهٔ حکومت حقنده‌کی فکرلری » عنوانلی بحثه مراجعت بویوروله) بالعکس ، بلك حقلی اولاراق ، بو اداره‌یه قارشی دائما مخاصم بولونیورلر ، برچوق قتللر ، جنایتلر ، نهب وغارتلر ارتکاب ایدییور وعینی زمانده بو مظالم و جنایاتك عبدالحمید طرفندن کندی اوزرلرنده اجرا ایدیلمش اولدیغنه دائر دلخراش فریادلرله عالم مدنیتی طولدوریورلر، اوروپا افکار عمومیه‌سنی تحریك ایدیجه‌یه قادار بو حالده دوام ایدییورلر ؛ نهایت اوروپانڭ صنعتلری روسیانك پولتیقه اویونجیلیغی اولان بو فرقه‌نك طرفنی التزام و اصلاحات طلب ایدییور. اصلاحات ادخال اولونان ولایتلرك وارداتی، عبدالحمیدك سرمایهٔ غصب بی سودی اولماقله برابر ، آرتق جیب همایونه آقمایه باشلایور ؛ واردات ، موردلری اولان ولایتلرك و اهالیسنك اعمار و ترفیهی ایچون صرف اولونیور . عبدالحمید ، تبعهٔ خریستیانیه‌سی طرفندن بو صورتله خیلیدن خیلی‌یه صارصیلدیغی کبی ، مسلمانلر طرفندن تعقیب اولونان بر ادارهٔ مشروطه تأسیسی املی

ایسه بوتون تورکیاده بر مسئلهٔ عمومی حکمنی آلشدر.
آشکاردرکه بو جریان فکری عبدالحمیدك منافع
خصوصیه‌سنه و بر حکمرانیٔ مطلق ایله حکم سورمك
صلاحیت ارثیسنه خاتمه چکمك تهدیدیله عبدالحمیدی
قورقوتیور. عبدالحمید براقتدار مطلق ایله حکم سورمك
صلاحیتندن‌واز کچمه‌یه هیچ متمایل بولونمایوق. خاندان
عثمانی‌بو صلاحیتی داها موافق تعبیر ایله — بو امتیازی
قرأن دن غصب ایتمشدر. قرأن کریمك بر آیتی (ان الله
یفعل مایشاء ولا یسئل عما یفعل » الله ایستدیکنی یاپار و
یاپدیغی ایشدن طولایی کندیسندن حساب صورولماز
بویورور هر شیئه قدیر اولان الله، کائناتی، ذات الوهیتی
طرفندن مؤسس قوانینه کوره اداره ایدر؛ مذکور
آیت‌دن مراد : جناب اللهك فاعل مطلق اولدیغی مخلو-
قاتی کبی قیود و شرائط ایله مقید و مشروط اولمادیغی
مسلمانلرك پیش ادراکنه عرض ایتمك‌در . ظالمانه
آرزولرینی یرینه کتیرمك ایچون احکام قرأنی زیر وزبر
و کیفلرینه کوره اعمال و تفسیر ایدن سلاطین عثمانیه
بو آیت قرأنیه‌نك معناسنی استغصاب و کندیلرینك

مبعوث الهی اولان پیغمبرك وكیلی اولدوقلرینی ادعا ایله بونی اساس حركت اتخاذ ایتدیلر ؛ بو سببله نفس همایونمز مقدس و غیر مسؤلدر دییه‌رك كیف مایشاء حكم سورمك صلاحیتنه مالك بولونیورلر . سلاطینك ، پیغمبر وكیللری اولمادیقلری بر مبحث آتیده عرض و ارائه ایدیله‌جكدر . صحیفهٔ عائده‌سنده شرح وایضاح اولونان احوال منقرضانه‌یی ادامه ایچون الزم بوصلاحیت مغصوبه‌یی محافظهٔ سلاطین ؛ بر ادارهٔ مشروطه‌یه متمایل اولدیغنه شبهه حاصل ایدن هر مسلمانی دوچار قهر و عذاب ایدرلر . بو فتوی بر قدرت وسیعه‌یه مالكدر . بو فتوی سایه‌سنده . عبدالحمید ، محافظهٔ نفوذ وحكمرانیسی ایچون مقتضی كورونورسه ، بوتون اهالیٔ مسلمه‌یی توركیادن طرد ایده بیلیر . مشروطیت اداره‌یه طرفدارلغندن شبهه ایدیلن بر كیمسه‌نك وجودینی ازاله ایتمك مقصدیله فرقهٔ مفروضه‌سنی اخبار و یاخود تسلیم روح ایدینجه‌یه قادار اشكنجه ایده بیلیر . عبدالحمید ثانی ، فتوایی یالكز صورت خفیه‌ده استعمال ایتمه‌یور ، فقط فتوانك قوتندن استفاده ایده‌رك بیكلرجه مسلمانك

علی ملاء الناس قانه کیرییور . اعدای خارجیه‌یه قارشی
کندیلرینی مدافعه ایتمك ایچون مسلمانلرك اعاشه
ایتدیکلری تورك طوپچی و یا پیاده طابورلرینك (یمنده)
آرنائود‌لقده ، (طرابلس غربده) آناطولی‌ده مسلمانلر
اوزه‌رینه آتش ایتدیکلری کثیر الامثالدر بوناسبب
یکانه ایسه بو مسلمانلرك مالی متمدنه کبی بر ادارهٔ
مشروطه ، بر قانون اساسی ایله اداره ایدیلمك ؛ مطرد
بر حکومته مالك اولماق ایسته‌مه‌لری و قانون الهی
و بشری‌یه مغایر اولان و بنا برین ، بویوك کوچوك مللی
متمدنه طرفندن تقسیم ایدیلان و حکومتلرك جنکانه‌سی
نظریله باقیلان بو حکومت حاضرهٔ تورکیه‌یی طانیماق
ایسته‌مه‌مه‌لری‌درکه بر حکومت سرکارنده بولونان
سلطانه پولیتیقه‌سنی ایله‌ریاتمك ایچون روسیانك تورکیا
ده بر مأمورندن باشقا برشی دکلدر . عبدالحمید فتوانی
تبعهٔ خریستیانیه‌سی حقنده استعمال ایده‌مه‌یور و بو ایسه
کندیسنجه باعث تأسف عظیم اولماقده‌در . موضوع بحث
اولان تبعهٔ خریستیانیه اولونجه دول معظمه تبعهٔ
خریستیانیه‌نك بولوندیغی یرده اصلاحات اجراسنی

توصیه ایدرلر . بو اثناده ، خصوصی ولایتلر اصلا حالی ، روسیا مستثنا ، دیکر دول معظمه‌نك جداً مأمول ایتدیکی وجهله عموم تورکیانك احوالنی ایلشدیره‌جکی یرده وخیملشدیرمه‌یه یاردیم ایدر ؛ زیرا صوك اوچ عصرده کلن کافهٔ سلاطین عثمانیه کبی عبدالحمید ثانی‌نك‌ده تورکیاده یکانه منفعتی ، یکانه علاقه‌سی ، صحیفهٔ عائدسنده توصیف وشرح اولونان احوالی ادامه ایتمك‌دن عبارتدر . بر ولایت خصوصیه مظهر اصلاحات و یا مختاریت اولور اولماز دفتر وارداتده بر آچیق حصوله کلیر ، متباقی ولایتلر ، بو آچیغی ، مظهر اصلاحات اولان ولایت وارداتنك عمران و سعادت ملکه صرف ایدیلمك اوزره موردنده براقیلماسندن متولد آچیغی قاپاتمه‌یه مجبور ایدیلیرلر . وارادت ولایتك احتیاجات ولایته صرف ایدیلمه‌مه‌سندن ذاتاً ناخشنود اولان اهالی بودفعه یأسه واردیریلیر ، حرکات مأیوسانه ده بولونمایه مجبور ایدیلیر ؛ او زمان رجفه‌لر ، قهر و تسلطلر دهشت ظهور اولور ؛ روسیا اورتودقس خریستیانلر ایچون رفع صوت ایدر ، اصلاحات و یاخود

ئوتونومیالر ، مستقل و مختار ادارەلر اجرا وتشکیلی ایچون مداخلەدە بولونور . دول معظمە ؛ روسیانك ، محمیلرینی مدافعەسنی پك صمیمی بولورلر ؛ یکی فرصتدە احوالك اقتضاسنە کورە یا اصلاحات یاخود استقلال ادارە تشکیلی ایچون روسیا ایلە برابر چالیشیرلر . بالقان ولایتلرندن برندە زمان زمان یا اصلاحات اجرا ایتدیرمك و یاخود بالقاندە کائن ولایتلردن برینی تورکیادن تفریق ایتمك ایچون روسیا ایلە متحداً چالیشمالرینك نتیجەسی نەیە واراجاغنی دول معظمە کورمەیورلر . بالواسطە ، دول معظمە ؛ روسیانك بالقانلردەکی پولیتیقەسنی کندی منافع حیاتیەلرینە مخالف اولاراق قدمە قدمە ایلەریلەتیرلر ؛ باخصوص کە روس عنصرینی تقویە و بونکلە برابر بالقانلردەکی نفوذینی تزیید ایدرلر ؛ و بو وجهلە ، دول معظمە وقتیلە تورکیانك حوزۀ حاکمیتندە بولونان بلغاریادە ، صربیادە ، رومانیادە ، کریددە ، یونانستاندە قوتلی جنود بریەنك ملکەسی قیلدیلر . دول معظمە داها زیادە کورمەیور، کە آوستریا و مجارستان حکومتندە بولونان اسلاولردە حکومتلرندن خشنود دکلدرلر ، و بوخشنود

سزلق وقتیله بولغارلرك، صیربلرك توركیا حكومتنه قارشی بسله‌مش اولدوقلری خشنودسزلقدن دون دكلدر : بنابرین، ادارهٔ حاضره‌لرینی ترك ایتمك ایچون بر زمان مساعدك ورودینی بكله‌یورلر ، وطن اصلیلری اولان روسیایه مربوطیتلرینی كیزله‌مه‌یورلر : داها فضله اولاراق، روسیانك حمایه‌سیله بالقانده‌كی متعصب هم عرق لری كبی استقلال اداره كسب ایتمك داعیه‌سنده ده بولونیورلر؛ بناءً علیه سلطانك بالقانلرده‌كی نفوذ محتضرینه صوك ضربهٔ مهلكه‌سنی ، ارکج ، وورماق فرصتنی بولونجه ، روسیا، یوسلاونیالیلرك معاونتنده‌ده كووه‌نه بیلیر.

بو جهتله توركیاده و بالخاصه بالقانلرده روسیانك اتساع نفوذینی منع ایتمك بویوك و كوچوك دولتلرك و داها زیاده اولاراق بوتون جهانك منفعت مشتركه‌سی اقتضا-سندندر. بوتون امم جهان اوزه‌رینه حكم ایتمك وعموم مالك یاغلی اكمكنده‌كی تره یاغنی یالكز كندی اكمكی اوزه‌رینه یایماق خصوصنده روسیانك تشنه‌لكی نظر اعتباره آلینیرسه روسیانك تماماً عاصیانه اولان طرق سیاستنك بالقانلرك ماوراسنه كیتدیكی كورولور. (بالقان

لرده روسیا پولتیقه‌سی بحثنه مراجعت اولونه) . روسیا
نك . حقیقت حالده ، جهانی ارادهٔ فرمان فرماسنه
منقاد ایتمكدن عبارت اولان بالقان پولیتیقه‌سنه قارشی ،
دول معظمه وجمله‌دن اول انكلتره ، حركت مخالفتكارانه
اجراسنه غیرت ایتدی. بو تشبث ، دول معظمه‌یه قانلی
محاربه‌لر ، ویوز بیكلرجه اولاد وطنلرینك قانی بهاسنه
و یوزلرجه میلیون شترلینغ و ناپولیون آلتونلرینه مال
اولدی.(صحیفهٔ عائده‌سنه مراجعت اولونه) شیمدی ایسه
دول معظمه ، روسیانك ضبط جهان پولیتیقه‌سی ایچون
حركتنی. سیرینی حاضرلاماق ایستمه‌یور ، واقعا دوغرو!
سلاطین عثمانیه ، دول معظمه‌نك امیدلرینی بر چوق
دفعه‌لر بوشه چیقاردیلر ، دول معظمه‌یی مأیوس ایتدیلر.
محاربات مدهشه‌دن نفرت تامه‌لرینه رغماً دول معظمه
سلاطینه معاونت ایچون نفوس و نقود عظیمه فدا
ایتدیلر . سلاطین . بری طرفده ، منافع شخصیه‌لری
واهوای نفسانیهٔ دنیه‌لری ایچون یاشامایه دوام ایدییورلر.
واردات دولتی اسراف و تلف ایدییورلر تبعه‌لرینی ظلم
و استبداد آلتنده ازییورلر و بو وجهله ، صقاللرینه

تکرار علی التکرار صارلماق ایچون روسیایه یکیدن مساعده و میدان ویریورلر . شبهه‌سز ، سلاطین ، بالذات ، هیچ بر حقارت ، عزت نفسلرنده هیچ بر راحتسزلق حس ایتمه‌دیکلری وصقاللرینی روسیانك الندن قورتارماق ایچون هیچ بر جهد و غیرتده بولونمایاراق ایستانبولده اجرای حکومت و سلطنت ایتمکله اکتفا ایتدیکلری حالده ، سلطانك یقاسنی روسیا نك الندن قورتارماق ایچون دول معظمه‌نك الی الابد محاربه‌ده و اجرای فدا کاریده بولونماسی بکله‌نیله‌مز . (صحیفهٔ عائده‌سنه باقیله). فردوسی پك حقلی اولاراق،

کنیزك نزاید بغیر از غلام
پدر گر پیامبر بود یا امام . (*)

دییور . تورك پادشاهلری بر چوق بطنلردن بری

(*) جاریه کوله‌دن باشقا بر شی دوغورماز مولودك پدری ایستر پیغمبر ایستر حکمدار اولسون.(موسیو کویو) [تربیه و وراثت معنویه] عنوانلی کتابنده بوحقیقتی کوسترمش اولدیغی کبی حکیم مشهور [ریبو] دخی (وراثت روحیه) اسملی اثر معتبرانه‌سنده‌بو مسئلهٔ روحیه‌یی حل وتقریر ایتمشدر .

ع . ج .

خلایقلردن دوغمه بر نسل تشکیل ایتمکده و سلاطینك
والده‌لری اسیر خلایق قیزلردن بولونماقده اولدیغندن
بالطبع ، کندیلرنده ، حکمدارلره لایق ومناسب اولان
اوصاف عزت وحشمت بولونمایور . (قارئ ، « تورك
ممالکنده اسارت » عنوانلی بر مبحث آتیمزده ، سلاطینك
شجرهٔ انسابی حقنده معلومات مفصله و متعمقه بولا -
جاقدر) . سلاطینك تبعه‌لرینه سربستیٔ فکر و حرکت
ویرمکدن استنکاف و تنفرلری ، ارادت خودسرانه
و مستبدانه‌لرینه تسلیم اختیار ایتمه‌یه تبعه‌لرینی مجبور
ایتمه‌لری . تبعه‌لرینی اسرا حالنه تنزیل وارجاع ایتمه‌لری .
حس سعادتی یالکز ۴۰۰ : ۵۰۰ جاریه وَ ۱۰۰ :
۲۰۰ خادم آغاسی ایله محاط اولدوقلری زمان طویما -
لری ، بونلرك طمرلرنده جولان ایدن قانك ، کوله
قانی اولدیغنی کوستریر . مع هذا ، سلاطین عثمانیه جداً
مستحق اولدوقلری وجهله نظرگاه جهانده ، روسلر
طرفندن صاقاللرندن طوتوب چکیلمکدن خوشلانیور
لرسه . دول معظمه‌نك روسیا طرفندن بوزونلرندن
طوتوب چکیلمه‌لری نه وقع وحیثیتلری ایله نه‌ده مناف؟

اساسیه‌لریله قابل ائتلاف دکل‌در . بالقانك خصوصی ولایتلرنده اصلاحات اجراسی و یا استقلال اداره تأسیسی ایچون روسیانك تکلیفنه صافدلانه موافقتلریله دول معظمه، کندی منافع اساسیه‌لری زیاننه اولاراق، روسیانك، بالواسطه، نفوذینی ایله‌ریله‌تیورلر ؛ حالبوکه بو دول معظمه، غایت بسیط بر واسطه ایله، بومنافعی مدافعه ایده بیلیر و قریم محاربه‌سی ایله دسترس اولامادیقلری مقصده دسترس اولا بیلیرلر.

مشروطیتله اداره اولونور بر تورکیا، روسیانك استیلای جهان سوداسنه ایلك و صوك دفعه اولاراق بر ضربهٔ مهلکه ایندیره‌جکدر:

چوق زماندن بری، تورکلر، بر ادارهٔ مشروطه‌یه لایق و مظهر اولاجاق درجه‌ده کاله ایرمشلردر، بو بابده تورکلرده بر آز شوق و غیرتك نقصان اولماسی. عبدالحمید ثانی‌نك امثالی غیر مسبوق استبداد و قهرینك بو آرزویی کاملاً احاطه

وستر ایتمکده اولماسندندر . قارەلرك معلومی اولماق لازم کلدیکی اوزره عبدالحمیدك یالکز جاسوس استعمالی سیستمی، کیزلی سیاست اداره‌سی اهالی‌یی دهشت ایچنده طوتماقده‌در؛ تورکیاده، انسان کندی دوستلرندن بیله قورقار . مسلم غیر مسلم تبعهٔ تورکیه‌دن هر فرد ذی ذکاء کرك تورکیا داخلنده وکرك خارج تورکیاده نظاوت و تعقیب آلتنده بولونور . تورکیانك جاسوسلق اصولی اوقادار ایلەری کیتمش درکه خزینهٔ دولت حسابنه اولاراق، نادرات حسن وجمال خفیه قیزلرله آراسته برنجی صنف عمومخانه‌لر ایشله‌تیلمکده‌در ! ذات شاهانه‌نك حکومت ایچون دقت و اهتمامی بو درجه‌لره قادار بویوکدر ! حکومت ایچون دینکله صحیفهٔ عائده‌سنده شرح وتوصیف اولونان حکومت‌ی مراد ایدییورز .

دول معظمه ، روسیانك ، بالقان ولایتلرینك بعضلرنده اصلاحات اجراسی و یا مختاریت اداره احیاسی ایچون واقع و دیکر مقصـد دورا دوره معطوف تکلیفلرینه موافقت ایده‌جکلری یرده تورکیایه برمشروطیت اداره ادخال ایتسه‌لر ، بو بسیط فعل سیاسی ایله ، روسیانك،

متصل تکرر ایدن و متباقی بش دول معظمه‌یی مؤبد برضجرت ایچنده طوتاراق دائما روسیایی مقاصدنه داها زیاده تقریب ایتمکله ختام بولان . بالقان اغتشاشاتنه ختام ویرمش اولورلر .

بو مدت انتظار اثناسنده . تماماً ناحق اولاراق بدنام ایدیلن تورکلر ، عن قریب جهانی اقناع ایده‌جکلر درکه یك سویملی برعرقدرلر ، صلح پروردرلر ، روسلره غیر مشابه اولاراق ، یاشاماق و باشقالرینی یاشامایه براقماق ایسترلر ، الویریرکه سلاطین وروسیا کندیلرینی راحت براقسین یعنی الویریرکه سلاطین استبدادلریله ، روسیا دخی پولیتیقه اینتریقالریله کندیلرینی حرکات مأیوسانه اجراسنه مجبور ایتمه‌سین .

خلاصهٔ کلام ، بر ادارهٔ مشروطه ایله اداره ایدیلدیکاری حالده تورکلر ، منفعتلری اقتضاسندن اولاراق ، روسلری دائما برحال مأیوسیتده ، بی تاب و طاقت طوتاجاقلردر . تورکیاده مؤسس بر ادارهٔ مشروطه‌دن اوروپایه ترتب ایده‌جك نفع بی بدل شرح وتفسیردن مستغنی اولاجاق درجه‌ده آشکاردر . مملکته

بر ادارهٔ مشروطه ، بر قانون اساسی ویرمك‌دنسه ، عبدالحمید ثانی ، متفرق اصلاحات و مختاریت اداره‌لرله تدریجاً توركیا كشورینك منقرض و نایاب اولماسنه قاتلانمانی ترجیح ایدر ، زیرا بر ادارهٔ مشروطه ایله خاندان عثمانی‌نك حكومتی ناقابل ائتلاف‌در . اصلاحات خصوصیه اجراسی و یا مختاریت اداره تأسیسی ایچون هر تكلیف متوالی وقوعنده عبدالحمیدك ظاهری جهد لری ، خلقی آلداتماق و دول ستهٔ معظمه‌نك تضییقنه آرتق داها زیاده مقاومت ممكن اولمادیغی زمانه قادار ، توركیانك منافعنی محافظه ایچون الندن كلنی یاپدیغنی خلقه یوتدورماق ایچون‌در . بونكله برابر ذكی مسلمانلر عبدالحمیدك بومسخره‌لقلری ارەسندن حقیقتی كوروورلر . اگر عبدالحمیدك یوركنده ، توركیا ایچون ذره قادار علاقه‌دارلق ، محبت بولونسه ایدی ، ابتدای سلطنتنده قانون اساسی‌یی یعنی مشروطیت اداره‌یی لغو ایتمزدی . عبدالحمید مشروطیت اداره‌یی تعبیر دیگرله ملت مجلسنی لغو ایتدی چونكه ملت مجلسی دولتك مالیه‌سنی قونطرول آلتنه آلیوردی : بو قونطرول ایسه ،

خاندان عثمانی‌نك واردات دولتك اوچده ایکیسنی ضبط ایدوب متباقی ثلثنی ، عاطفةً ، ادارهٔ ممالك اتراك ایچون بر اقماق حق موروثلرینی تحدید ایدر ، عبدالحمید. تورکیایه بر ادارهٔ مشروطه اعطاسنه قارشی بیك دورلو اعتراض درمیان ایدر . اولا الك زیاده مرغوبی اولان دولاندیریجی دلیلنی سرد ایدر : مملکتی ، بر ادارهٔ مشروطه ایچون هنوز حاضرلانمامش‌در ، هنوز او کمالی بولمامش‌در ! بو دلیلك ساخته‌لکی میدانده‌در؛ وقوعات کوستریبور : رومانیالیلر ، یونانلر ، بلغارلر ، صیربلر و بك صوك زمانده کیریدلیلر ، وارداتلرینی جیب شاهانه‌یه آقیتان قدرت حکیمانهٔ سلاطین عثمانیه‌دن سرمایهٔ سعادتلری اولاراق استثنا ایدیلدیلر ، ادارهٔ مشروطه‌تأسیس ایتدیلر. الك بسیط اولان (کمیسین قورتاران قاپودان‌در) پولیتیقه‌سنی تعقیب ایده‌رك ، خاندان عثمانی نك زیر حکومتنده داها دوغروسی زیر استبدادنده بر خرابه و مسکن سفالت و فلاکت حالنه ارجاع ایدیلمش اولان مملکتلرینی میلیونلرجه نفوس بشرك آرامکاه مسعودی اولماق مرتبه‌سنه اعلا ایتدیلر .

بونك نتیجه‌سی اولاراق بو حكومات مشروطه ، بوتون ملل متمدنه طرفندن حرمت كورمكده‌در ، حالبوكه توركیا حكومتی ، بو حكومتلردن بعضلرینك اوزه‌رینه ساخته حق حكمرانیسی ایله برابر ، تذبذب احوالی یوزندن بوتون جهان مدنیتك دوچار تحقیری اولماقده و هر حكومت ، توركیا حكومتنه شونی شوینه یاپ بونی یاپمه دییه امر ایتمك حقنه صاحب چیقماقده‌در .

عبدالحمید ، مصرلیلرك ادارهٔ مشروطه‌یی الده ایتدیكلرینی و بو مشروطیت اداره‌نك ، مصری ، بر سنه سوره‌مه‌دن ، انكلتره‌یه تملیك ایتدیكنی درمیان ایتمك مغالطه‌سنده ده بولونور .

بو كتابی سراپا مشمول نظر مطالعه ایتدیكدن صوكره قارە قانع اولاجاقدركه مصرك انكلتره تحت تملكنه ویریلمه‌سی ینه صوك عصرلرده‌كی سلاطین عثمانیه‌نك و بالخصوص سلطان عبدالحمید ثانی‌نك یوزندن در ؛ سلاطین ، ممالك توركیه‌یه قارشی كوستردیكلری اهمال ایله انكلتره‌یی ، مصره تملك ایتمك احتیاج مبرمنه دوشوردیلر ؛ مصرلیلر ، بوراده آنجاق بر چوق

زماندن بری سلاطین طرفندن حاضرلانمش اولان سیر وجریانده انکلتره‌یی دوام ایتدیرمك خصوصنده موضوع بحث اولورلر . مصرك سوزده مشروطیت اداره‌سنه کلینجه او ادارهٔ مشروطه بر تقلیددن عبارت ایدی . اردو مملکتك قوتی جبراً آلمشدی ؛ غاصبلرك نفوذینی تدریجاً محو ایتمشدی ، اونلری سقوطه سوق ایتمشدی ، اونلرله برابر سقوط ایتدی ؛ بو جهتله بوراده ادارهٔ مشروطه موضوع بحث اولاماز . بالفرض مصرك مشروطیت اداره‌سی ، قانون اساسیسی حقیقی بیله اولسه ایدی عبدالحمیدك عهد حکومتنده تورکیانك سوء اداره‌سی ، انکلتره‌نك منافع اساسیه‌سنی تهدید ایتدیکندن ، ینه مصری تحت تملکنه آلماق ایچون انکلتره ایلك ایی فرصتی یاقالاردی . بو بحثی ، ایله‌ریده مفصل بر صورتده شرح و تدقیق ایده‌جکز .

بالاده مذکور و « مصرلیلر بر قانون اساسی ، بر ادارهٔ مشروطه الده ایتدیلر بر سنه سورمه‌دن قانون اساسی ، ادارهٔ مشروطه مصری انکلتریه تملیك ایتدی » طرزنده‌کی مغالطه ، خاتی ، تورکیاده قانون اساسی

علیهنه حاضرلامایه مخصوص‌در. عبدالحمید چوقدن بری علما واسطه‌سیله بو ضلالات خسار انگیز ایچون طریق انتشار و توسع حاضرلامشدر. ابتدای سلطنتنده هنوز تولد ایتمکده اولان قانون اساسی‌یی، مات مجلسنی لغو ایتمکله مسلمانلرده عبدالحمیدك بالذات ایقاع ایتدیکی کینی تخفیف ایتمك و حتی ممکنسه قانون اساسی‌نك لغوینی منافع اسلامه موافق کوسترمك اوزره، ادارهٔ مشروطه علیهنده براعتراض اشاعه و نشر ایدیلمش‌در، که شودر: بر ادارهٔ مشروطه‌ده خریستیانلر پارلمنتوده موقع آلماق و تورکیانك تدویر امورینه اشتراك ایتمك ایسترلر. — مسلمانلر بوراده، قرآنك

ولا تؤمنوا الا لمن تبع دینکم

آیتیله تعصیب اولونورلر. که معناسی دینکزدن اولمایانلره اعتماد ایتمه‌یکز دیمك‌در. عبدالحمید ثانی و آیلقلی علماسی آیات قرآنیه‌دن، ایشلرینه اویغون کلنی یاقالامایه مسارعت ایدرلر لاکن مقصدلرینه مخالف دیکر آیات قرآنیه بولونمادیغی فکر ریاکارانه‌سنده بولونورلر. بالاده مذکور آیت ایله ایکینجی آیت : « ومن اهل الکتاب من ان

تأمنه بقنطار يوده اليك ومنهم من ان تأمنه بدينار لايود اليك الا ما دمت عليه قائما » كه معناسى « اهل كتاب ايچنده اويله آدملر واردركه كنديلرينه بر قنطار آلتون امانت ايتسه‌ك سانا ادا ايدرلر ، و ايچلرندن بعضلرى‌ده واردركه كنديلرينه تك بر دينار امانت ايتسه‌ك آرقه‌لرندن قوشوب تعقيباتده بولونماديقجه ادا ايتمزلر » ديمكدر . برنجى آيت على العموم غير مسلم اولانلره راجعدر حالبوكه ايكينجى آيت عيسويلره و يهوديلره عائددر . چونكه قرآن اونلرى اهل كتاب و مؤمن بالله طانير .

شوراسى درخاطر ايديلمه‌ليدركه وحدت ، ثلاثيت (اقانيم ثلاثه) حضرت محمدك مبعوثيت الهيه‌سنه اعتقاد، قرآنك الهى المنشاء اولماسى كبى اعتقادات ايله الخ بونلردن برينه عقد ايمان ايدن شخصه متعلق ومنحصر قالان اشكال عبادت و سائره خارجنده عيسوى ، موسوى و محمدى دينلر مشتركاً ديكر اويله پرنسيبلر ، وخط حركتلر وعظ ايدرلركه تماماً بربرينك عينى و بلا تفريق اديان ، عموم جمعيت بشريه اعضاسى ايچون

عقیدیت متقابله‌یی حائزدر . بو « بره نسیب »لرك ومنهج لرك مرعیتی ، بز نوع بشرك سعادتی وباخصوص سلامت کامله‌سی ایچون قطعیاً لازمدر. مناهج (بره نسیب) و مسالك مذکوره « قدیر کل‌ك صفاتیله تعیین ایدیله بیلیرلر بو جهتله مبحوث عنه مناهجی تعقیب ایدنلرك منا هج صوابی تعقیب خصوصنده‌کی مزیتلرینی ، محضا دینمزه منسوب اولمادیقلری ایچون ، انکار ایتمك صفات الهیه‌یی استحقار ایتمك دیمکدر . صفات الهیه‌نك علویتی هر رد و انکاره قارشی مصون تجاوز قالیر ، صفات الهیه کندیلکندن منکشف اولور. انوار شمس ، بزجه ناخوش اولان بر ماده اوزه‌رینه دوشمکله نورلقدن چیقماز . مسلمانلر ، خریستیانلرك پارلمنتوده اخذ موقع ایتمه‌لرینه تحملدن ابا ایتمکله . کافهٔ ادیانه مخصوص مناهج و مسالکه رعایت ایتمه‌دیکلرینه بر بینه عرض ایدییور . صفات الهیه‌دن اولان عادلیتك چهره‌سنی طوقاتلایورلر . خریستیانلری عفیف و مستقیم اولماماقله اتهام ایدیورلر و پارلمنتوده بولوندوقلری وقت کندیلرینه احقسزق یاپعالرندن قورقیورلر. صفت ثابتهٔ الهیه اولان

حقیقت نامنه مسلمانلره سؤال ایده‌رز . نه خصوصده اولورسه اولسون مسلمانلر خریستیانلره قارشی نه‌زمان عاصم ، نه‌زمان حق پرور اولمشلردر؟ حضرت پیغمبری، عمر الفاروقی و او ایی وکچش زمانلرك دیکر بعض ذواتی مسئله‌نك خارجنده براقالرینی مسلمانلره رجا ایده‌رز. مسلمانلر یالکز چرکاب تمدح دن توقی ایده‌رك، کندیلری‌می یوقسه خریستیانلرمی ، انسانیتك سعادتی ایچون لازم الاجرا اولان احکام الهیه‌یه ومناسك اخلاقیه‌یه داها زیاده رعایت ایدییور، بونلری مقایسه صورتیله تحقیقه تشبث ایتسه‌لر کورورلر،که او احکام و مناسك ، اوزون بر مدت مرعیتی اثری اولاراق ، خریستیانلر ایچون بر شریطهٔ حیات حکمنی آلمشدر ؛ حالبوکه محمدی حکمدارلرك زیر حکومتنده یاشایان مسلمانلر ایچون مذکور احکام اخلاقیه‌یه رعایت امکانی بیله نزع اولونمشدر . بو وجهله ، مسلمانلر ، مرور زمان ایله ، بو احکام و مناسك حقنده‌کی هر فکری غائب ایتدیکدن باشقا احکام و مناسك مبحوثه‌یه رعایت ایدنلری استحقار ایدییورلر .

عصرلردن بری حال اسارتده یاشامش انسانلر. کندی لرینی حریت تفکر وحریت اجرادن محروم ایدن ، کرك منافع شخصیه‌لرینه کرك سطوت ، حاکمیت کیبی منافع مشترکه‌لرینه اولونان تجاوزه و اجداد شجاعت نهادلرینك قانلری بهاسنه تأسیس ایتدیکلری کشورك انحلال تدریجیسنه قارشی شق شفه ایتمه‌یه مانع اولان برحالك حقارتی حس ایتمزلر. بوفلاکت عمومیه‌دخی تك برخدعه کار و نابکارك باشی آلتندن چیقیور. بولری حس ایتمه‌ین خلق « پردنسب » حقنده اك بسیط بر فکره بیله مالك بولونماز . حال فاسد حاضرلرنده ، خاندان عثمانی‌نك زیر حکومتنده بولونان تورکیا مسلمانلری هر نوع حقا رتله الفت ایتمشلردر ، منافع وطنلرینك مخربی اولان عبدالحمیدك منفعتنه اولاراق ، یکدیکرلرینه غمازلق ایتمه‌یه ، یکدیکرلری علیهنده جورنال ویرمه‌یه برحرکت دیندارانه نظریله باقارلر ؛ و تورکیانك بالفرض پارلمنتو سنده بر قاچ خریستیان بولونسه اونلردن قاچینیرلر . حالبوکه خریستیانلرك ، یهودیلرك ، دروزیلرك ، نصیریلرك جمعاً یکونی بوتون تورکیا اهالیسنك ربعی‌در ؛ بناءً علیه

پارلمنتوده ، خریستیانلرك اشغال ایده‌جكلری ضندالیه‌لرك مقداری ، مسلمانلرككنه نسبةً دورتده بر اولاجاق و توركیانك اموری اوزه‌رینه اجرای نفوذ ایتمه‌لری ممكن اولامایاجاقدر : اونلره قارشی مسلمانلر اوچ دفعه داها زیادهٔ رأیلره مالك اولاجقلردر .

بالاده ذكر ایدیلن « لاتوء منوا الا لمن تبع دینكم » آیت جلیله‌سنی اوكه سورمرك ، آیلقلی علمای دین ، ادارهٔ مشروطه فكری علیهنده چالیشیورلر . ادارهٔ مشروطه فكری ایسه ، توركیایه نقل ایدیلمش و فقه دیك أنكیزیسیونلرینك سعیات توقیفكارانه‌سنه رغماً ، توركیا مسلمانلری آره‌سنده شدتلی بر آتش مقاومت سوز كبی انتشار ایدییور .

حقایق آتیه اوزه‌رینه قارئلرك نظر دقتنی جلب ایده‌رم : اعتقادات و واقعاته دائر بیانات تاریخیه‌سی بر طرف ، قرآن پك چوق آیاتی حاوی‌دركه بونلردن بعضلری هر حالده مرعی الاجرا و تركی ناقابل عفو اولان « پره‌نسیپ »لر اعطا ایدر ، فقط غریبی شوراسی دركه بو آیتك احكامی . اهل قرآن طرفندن طنبان

طبانه ضد اولاراق اجرا ایدیلمکده‌در؛ حالبوکه مسلمان لرك ، غیر مؤمن دیه استحقار ایتدیکلری ، غیر مسلملر او « پرەنسیپ » لری حرفی حرفنه تعقیب و اجرا ایدییورلر ؛ بو « پرەنسیپ » لر ، بو احکام اخلاقیه ، عدالت ، حقیقت ، حب همجنسی ، عفت ، عهده وفا ، سربستیٔ مذهب و سربستیٔ افکار الخ . الخ کبی ، بر ملتك رفاه و سعادتی ایچون مرعیتی قطعی‌الوجوب اولان قواعد سرمدیه‌در . آیات قرآنیه‌نك بعضلری معاملات بی رحمانه‌یی نهی ایدر . مسلمانلر بو خصوصده ده حکم قرآنه منافی حرکت ایدییورلر ، و (علم حال)ك ، هرجماعدن صوکره غسل ایتمك ، آبدست آلمق ، بش وقت نماز قیلماق وکرکسه وحدت ربانیه‌یه ایمان ایتمك کبی احکامنی اجرا ایتمکله ، جابجا ارتکاب ایتدیکلری تعدیات اسلام شکنانه‌یی تعمیر ایدییورلر صانیورلر .

مسلمانلرك ، دیکر متعصبلرك فوقنده اولاراق ، تفخر وتعظملری ، استهزالری ومسلم اولمایانلره (کاوور) تسمیه ایتمه‌لری کندیلرینك خیال خاملرندن ایلەری

كلير . كاوورلرك افكار و مقاصدينى هنوز بيلمه‌ديكلرى حالده، مسلمانلر يالكز وحدانيته اعتقادلريله اسلاميتك كافهٔ افكار و مقاصدينى ايفا ايدى ويرييورلر ! حرت واجراى فضائل ايتمه‌مك بر معشر ايچون خيلى شين‌در؛ ديكرلرك ، نور شمس قادار آشكار اولان فضيلتلرينى طانيماماق ، تسليم ايتمه‌مك بوزوق برحال روحى‌يه دليل در : حالبوكه اصحاب فضيلت اولانلرى اتهام و تعييب ايتمك صفات ربانيه‌يه تجاوز و حقارت‌در زيرا فضائل صفات الهيه‌در بز او صفاتك يالكز تجلى كاهى . اجراجيسى‌يز . ديكر برقاچ آيات قرآنيه بعض مساعدات اخلاقيه‌يى محتوى ايسه‌ده او مساعدات اخلاقيه‌يى . استعمال ايتمه‌ينلر ايچون يوكسك مكافاتلر وعدينى ده حاوى‌در ؛ فقط مسلمانلر بومساعداتك بوتجويزاتك حدودينى تجاوز ايديورلر . بعض آيات قرآنيه مؤخر بر تاريخده نازل اولان ديكر آيات ايله فسخ اولونمش‌در بعض آياتك حكمى، آنجاق سبب نزولى اولان احوالك موجود اولديغى زمان جارى اولور . علما طرفندن ، شيمدى منسوخ اولان آيت بو صوك نوع

دن‌در ؛ نزولنه باعث اولان احوال وجه آتی وزرہ در : بوندن اون اوچ عصر اول اسلامیت وعظ و نشر اولونمایه باشلادیغی وقت عربلر ملحد ایدیلر . اسلامیتك انتشارینه ممانعت ایچون وسائط ریاکارانه و نامردانه‌دن اجتناب ایتمه‌دیلر . خریستیانیت‌ی قبول ایتمش ظن ایدن فقط ملحد و طنداشلرندن داها آز ملحد قالمامش بولونان بعض عربلرده اتساع و ترقیٔ اسلامی منعاً هر واسطهٔ خائنانه‌یه مراجعت ایتدیلر . عیسویتك وعظ ایتدیکی و آنجاق بالاخره نشر ایدیلان عالی « پره‌نسیپ »لر ، بحث ایتدیکمز زمانك خریستیان عربلرینك راهبلری طرفندن بیله معلوم دکلدی ؛ (ای مسلمان قارهلر ! بزی ستم و مؤاخذه‌دن‌یکزه سزا کورمه‌یکز دینك نقاط اساسیه‌سنده اسلامیت‌دن آیریلدیغی یرده عیسویت‌ی اطرا ایتمه‌یورز ، آنجاق انجیل شریفده مندرج « پره‌نسیپ »لردن ، احکام اخلاقیه‌دن بحث ایدییورز ، اونلری طانیماق قرآنك بر قسمنی طانیماق دیمك‌در .) جاهل بولونان رهبان داها بویوك رهبان طرفندن کندیلرینه ویریلمش باصمه

قالب بعض دعاء قویه‌لرینه مالك ایدی معناسنی آكلا
ماقسزین بو دعالری افراد جماعتلرینك اوكنده تكرار
ایدرلردی ؛ نیته‌كیم تورك مملكتلرینك اكثر امام‌لری،
الحـالة هذه، اویله یاپیورلر یعنی امام‌لر، معناسنی نه
كندیلری نه سامعلری طرفندن اكلانیلمایان دعالری،
وعظلری جماعات اسلامیه اوكنده تكرار ایدیورلر.
ایشته بوندندركه بوباصمه قالب عبادتلرك. وعظلرك،
دعالرك نتیجه‌سنده، هركس طریق ناهموار حیاتی
تعقیب ایدییور. خفیه‌لكی مرتكب اولیور. مسلمان
قارداشلرنی سلطانه مفسدانه اخبار ایدییور. مبحوث
ابتدائی خریستیانلر، كونده بش دفعه نماز قیلان
مسلمانلردن فرقلی ایدیلر اونلر یالكز هفته‌ده بر دفعه
نماز قیلارلردی لاكن توركیا مسلمانلرینك اكثریسنك
یاپدیغی كیبی. دین قارداشلرینی. خفیه‌لك ایله غمازلاماق
اخبار ایتمك درجه‌سنده دنی اولمادیلر. و بو درجه‌ده
آلچاق دكل ایدیلر.

ابتدائی خریستیانلرك فنالقلری آثار عزم وجزم‌دن
خالی دكل ایدی. دینلرینه قارشی كلن بر مخالفتی

اقتحام ايچون غوغا ايدرلردی لاكن وطنلرینی باياغی
بر جبارك قربان كيف واستبدادی اولماقدن قورتارمايه
چاليشان دين قارداشلرينی جورنال ايتمك . غمازلاماق
درجه‌سنده آلچاق اولان اويله اشخاصك چهره‌سنه
توكورمه‌يه بيله ، شبهه‌سز، تنزل ايتمزلردی بونكله برابر
بو خريستيانلرك تعصبلری حددن افزون اولدی ، بو
سببله اكثريا دينه تجاوز ايتديلر، مسلمانلری دوزاغه
دوشورمك ايچون ايلك فرصتدن استفاده ايتديلر ،
و هر ممكن اولدوقجه ملحد عربلرله و يهوديلرله
مسلمانلرك عليهنه اتفاق ايتديلر ، خريستيانلرنده بو
افعال خائنانه وحيله‌كارانه‌لری . صادق قالماق شرطيله
حضرت محمددن مصالحه استحصال ايتديكدن صوكره .
(لاتؤمنوا الا لمن تبع دينكم) يعنی دين كزه ايمان ايدن
لردن غيريسنه اينانمايكز مآلنده اولان آيتك وحی و
تنزيل اولونماسنه سبب اولدی ، ناموسه قارشی بو نقصان
حس و عهد پيمانه و قاسزلق سببيله دركه دين اسلام غير
مؤمنلرك مسلمانلر عليهنده‌كی شهادتنی طانيماز : حالبوكه
ديكر احوالده ، قوانين موضوعهٔ اسلاميه رعايايه هر

دوزلو حمایه‌یی ارزان قیلار . بوراده . مذکور حمایه‌یه بسیط بر مثال ایراد ایده‌جکز : بر مسلمان بر خریستیانك شرابنه ایراث زیان ایتسه ، قانون اسلام ، مسلمانك او ضرری تضمین ایتمه‌سنی استلزام ایدر ؛ بالعکس بر خریستیان ، بر یهودی حاصلی لا علی التعیین بر غیر مسلم ، بر مسلمانه عائد شرابه زیان ویرسه ، قانون اسلام ، مسلمانك شرابنه خسار ایراث ایدن غیر مسلمی ضرر دوزلو مسؤلیتدن بری طوتار . قانون اسلام شرابی نه غیر مسلملرك استعمال ایتدیکی و دینلری طرفندن غیر ممنوع و بناء علیه بر قیمت مواد غذائیه‌دن عد ایدر ؛ شرابی نه ایچمه‌یه نه صاتمایه نه‌ده حفظ و تملك ایتمه‌یه مأذون اولمایان مسلمانلر ایچون شریعت اسلامیه ، شرابی قیمتسز عد ایدر و شرابه ایدیلان خساردن دولایی مسلمانی خسارديده کبی کورمز . صددن چوق اوزاقلاشمامق اوزره شونی سویله‌مکله اکتفا ایده‌رزکه مبحوث عنه آیت شیمدیکی متمدن خریستیانلره راجع دکلدر ، شیمدی که بو خریستیانلر مسلمانلره ناموس پرورلك ، امینلك و فضیلت نمونه امثاللری اولیورلر و اونلرك مملکتلری ،

مسلمان حكمدارلر تسلطاتنه اوغرايان مسلمانلره پناه و ملجاء ويرييور .

قديم و ابتدائی خريستيانلرك ، امنيتی سوء استعمال ايتمەلری – ناقابل انكاردر – كنديلرنده حس حيثيت ووقارك نقصانی يوزندن اولمشدر ؛ لاكن شيمدی توركيا خريستيانلرينك صداقتسزلكی ، سلاطينك خودكاملغندن ، واردات دولتك سوء استعمالندن ، حريت ملتك غصب ايديلمەسندن ، معاشاتك عدم تأديەسندن ، عدليەنك بوندن متولد فسادندن ، خفيه واسطەسيله صدای امتك صوصدورولماسندن . خلاصهٔ كلام ، بوزوق بر ادارهٔ حكومتدن متحصل بر ثمره و نتيجەدر . بر ادارهٔ مشروطه ، توركيادهكی اغتشاشاته ختام ويرهجك و مملكتده عدم صداقتی توليد ايدن اسبابی تخريب ايدهجكدر . دول معظمه ، توركيايه بر ادارهٔ مشروطه ادخال ايتمك فكرنده اتفاق ايدهجك اولسەلر ، يكرمی يدی سنەدن بری دول معظمەيی خيال‌لر ايله آووتان عبدالحميد ثانی ، او جتەباز ديپلومات ؛ ديگر وسائط موجود اولادیغی وقت ، بر حكومت

مشروطه آلتنده اهالی مالك اولاجاقلری قدرت ونفوذی
سوء استعمال ایده‌جكلردر. مسؤلیتی قبولدن امتناع
ایده‌رم ، دییه‌رك دول معظمه‌یی ، تورکیایه بر ادارهٔ
مشروطه ادخال ایتمك تصورلرندن وازگچیرمك ایستر.
بو مانورا ایله‌ده موفق اولامازسه بو ، سوء استعمال نفوذه
ك حقندن كلك و حكومت عربه‌سنی ، كندی كیف و
هواسنه و روسیانك آمالنه موافق صورتده یورو تمك
ایچون یكانه ایز اولان طریق قدیمنده سوروكله‌مك
اوزره روسیا ایله اتفاق ایدر. روسیا بو اتفاق ومعاهده‌یی ،
شبهه‌سز كمال شوق ایله قبول ایدر چونكه ، توركیا ،
ادارهٔ مشروطه ایله اداره اولونور بر مملكت اولورسه ،
روسیا ، بالقانده اصلاحات اجرا ایتدیرمك ، مختاریت
اداره‌لر ، امارتلر تشكیل ایتمك ایچون سبب و فرصت
بولامایاجاقدر.

بر ادرهٔ مشروطه‌ده ، باخصوص بو ادارهٔ مشروطه
حقیقی بر ادارهٔ مشروطه اولورسه ، سلطانك تبعهٔ
خریستیانیه‌سی ، تبعهٔ اسلامیه‌سی كبی ، كندیلرینی تماماً
كندی ثه‌ولرنده حس ایده‌جكلردر ، آره‌لرنده آرتیق

نزاع و جدال اولمایاجقدر .

مسلم و غیر مسلم بوتون اهالی ، ادارهٔ تورکیه آلتنده مسعود و سربستیٔ فکر و حرکته ، امنیت مال و جانه مظهر اولدیغی ، نهایت الامر خرابیت و سفالته دوشمك نتیجه‌سنه واصل اولماق ایچون دوائر عدلیه‌ده حاکملره ، مستنطقلره ، مفتیلره ، قاضیلره ، او حیثیتسز حیدودلره رشوت ویره‌رك سنه‌لرجه سورونه‌جکلری یرده کوچوکلره و بویوکلره قارشی دعوالرینك سرعتله فصل و احقاق اولونماسنه دسترس اولدوقلری و عینی زمانده واردات مملکتك ، خاندان عثمانینك حکومت و سلطنتنه دکل (بو مسئله ایچون صحیفهٔ عائده‌سنه مراجعت اولونسون) ملك و ملتك منافعنه صرف ایدیلدیکی زمان ، تورکیانك الیوم متباقی قسمنی کمال جزم ایله محافظه‌یه چالیشاجق و روسیانك ، معظم چکه‌سنه برر طعمهٔ مستقبله اولماق اوزره ، تورکیایی مناسب پارچه‌لره آییراراق ، محمیلری اولان اورتودوقسلرك آلنه تودیع ایتمه‌سنه مانع اولاجاق اولان بر ادارهٔ مشروطه آلتنده ایشلرده نه قادار تبدلات مسعوده وقوعه کلمز !

بالقانده . روسیانك محمی‌لری اولان متعدد ملتلر بیلمز دکل‌لردر ، که روسیانك تورکیادن کسه‌رك اعمال ایتدیکی بو پارچه‌لر ، بو امارتلر . بو مختاریت اداره‌لر، کوچوك قراللق‌لر زمان مناسبتده روسیا ایمپراطورلغنك اجزاسندن اولاجاق و بورالرده ساکن متعدد اورتودوقس ملتلر ، کندی ملیتلرینه برکون و داع ایتمه‌یه مجبور اولاجاقلردر .

بر دفعه اورتودوقس خریستیانلر ، بر ادارهٔ مشروطه‌نك حمایه‌سی آلتنده بختیار اولونجه مصیبت آتیه‌نك ورودنده ، روسیایه طعمه و آلت اولمانی نیچون ایسته‌سینلر ؟ ایشته بو ملاحظه‌یه مبنی‌درکه، روسیا، عبدالحمیدك «سوء استعمال نفوذ » دیدیکی حاکمیت امتك اوکنی آلماق تشبثنه درحال شتاب ایده‌جکدر .

بناءً علیه عبدالحمید ، بویله بر« سوء استعمال نفوذ »ك کندیسنی خلع ایتمه‌سی احتمالی اوکنده بولونورسه بو نفوذ و حاکمیتك عدم حصولی ایچون اهتمام تامده بولوناجاقدر . شیمدیلك ، دول معظمه ، تورکیاده بر ادارهٔ مشروطه تأسیس ایتمك تشبثلرینك ، قریم

محاربه‌سی کبی ، بر سعی بی سود قالمایوب ثمرهٔ مطلوبه ویرمه‌سنی آرزو ایدرلرسه ، ادارهٔ مشروطهٔ مؤسسه‌یی ، لایقیله کوکله‌شه‌رك ، الغاسی ایچون سلطان طرفندن واقع هجومه مقاومت ایده‌جك درجه‌ده کسب قوت ایدیجه‌یه قادار ، سفیرلری ، قونسولوس‌لری ، قونسولوس وکیل‌لری ، پولیتیقه مأمورلری واسطه‌سیله نظر دقت آلتنده طوتدیره بیلیرلر .

دول معظمه ، انتخابات عمومیه‌نك ، سلطانك تأثیر نفوذی اولماقسزین اجرا ایدیلمه‌سنه ، مجلس مبعوثان اعضالرینك معافیت شخصیهٔ تامه‌یه مالك بولونمالرینه ، کیزلی محکم و اتهاملرك آرتق قطعیاً آرقه‌سی کلمه‌سنه ، مملکتك حریتدن و حریت مطبوعاتدن متنعم اولماسنه ، معاشاتك ، کیف سلطانی‌یه معلق قالمایوب هر آیك برنده و بوتون سنه منتظماً تأدیه اولونماسنه نظارت ایده‌جكدر ؛ بوندن باشقا سلطانك افعالنی تنقید ایدنلر حقنده قانون مملکتك تعیین ایتمش اولدیغی اون بش سنه کورك جزاسنك فسخ و مرعیتدن اسقاط اولونماسنه‌ده باقاجقدر .

لایق اولدیغی اهمیت عظیمه و دقت مخصوصه‌سی جهتیله بو مبحثه ، سرنامه‌سنی تکرار ایده‌رك ختام ویریپورز : مشروطیت ایله اداره اولونور بر تورکیا ؛ روسیانك عالمی ضبط ایتمك آرزوسنه ایلك و صوك ضربهٔ مهلکه‌یی وورا‌جاقدر .

3 1761 06981600 7